

KANKAANPÄÄN HYVINVOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2022

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö
- 4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2023

- 5 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 7 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 8 Suunnitelman laatijat
- 9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

TIIVISTELMÄ

Hyvinvointi ja terveys ovat vuosittain tärkeimpien tekijöiden joukossa, kun ihmisiltä kysytään elämän merkityksellisiä asioita. Kokonaisuutena voi todeta, että kaupungin hyvinvointia edistävä monialainen työ on onnistunut, mutta tehtävää riittää edelleen. Alueellista "HYTE" yhteistyötä on jatkettu Satakunnan hyvinvointialueen sekä muiden alueen kuntien kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa huolta aiheuttaa mielenterveyteen ja lasten liikkumiseen liittyvät asiat. Lasten (8-9 luokkalaiset) peräti 28,7% kokee terevydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi -> määrä on noussut viimeisen kahden vuoden (19-21) aikana 10,5%. Verrokkialueiden Satakunnan hyvinvointialueen kasvu on ollut 3,4% ja koko maan kasvuprosentti 4,8%. Kankaanpään perusopetuksen 8. ja 9.lk oppilaista 70,7% kokee elämänsä erittäin tai melko tyytyväiseksi. Verrokkialueet Satakunnan hyvinvointialueen nuoret 69,2% ja koko maan 8. ja 9.lk oppilaat vastaavasti 68,2%.Myös ikärakenteen muutos tulevina vuosina tulee aiheuttamaan palvelurakenteen tarkastelua. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2021 noin 23 % Suomen väestöstä oli 64-vuotiaita tai iäkkäämpiä. Kankaanpäässä vastaava osuus oli 29,4 % ja Satakunnassa 29,1.

JOHDANTO

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Terveystieteidenlaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat ottamaan terveyden ja hyvinvoinnin huomioon kunnan kaikissa toiminnoissa ja päätöksenteossa. Lisäksi lain 12 § mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin, sekä kunnassa asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain laadittavan laajan hyvinvointikertomuksen lisäksi valtuustolle on raportoitava vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä tehdyistä toimenpiteistä.

Kankaanpään kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.3.2022 § 26. Laajan hyvinvointisuunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi on valittu ko. ajankohtana voimassa olleen kaupunkistrategian mukaisesti terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus. Kankaanpään kaupungin sosiaali- ja terveystoimen palvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta toimintansa aloittavalle hyvinvointialueelle. Edellämainituista kuitenkin ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu siirtyivät Kankaanpään kaupungin organisaatioon, mikä mahdollistaa entistä tiiviimmän yhteistyön muiden toimialojen kanssa. Ympäristöterveydenhuollon ydintehtävä on kokonaisuudessaan ennaltaehkäisevää kansanterveysystyötä.

Kaikkea hyvinvointiraportissa julkaistavaa tietoa ei ole saatavilla ajantasaisena, varsinkin monen tilastotiedon kohdalla tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2021.

Aktiiviset toimijat vahvistavat kaupungin hyvinvointia, viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta. Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden, museon ja kirjastopalveluiden tavoitteena on tarjota ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa korkeatasoisia ja monipuolisia palveluita ja siten edistää kuntalaisten hyvinvointia. Kansalaisopiston palvelut ostetaan Petäjä-opistolta Sastamalan koulutuskuntayhtymästä ja musiikkiopiston palvelut Kankaanpään Opistolta.

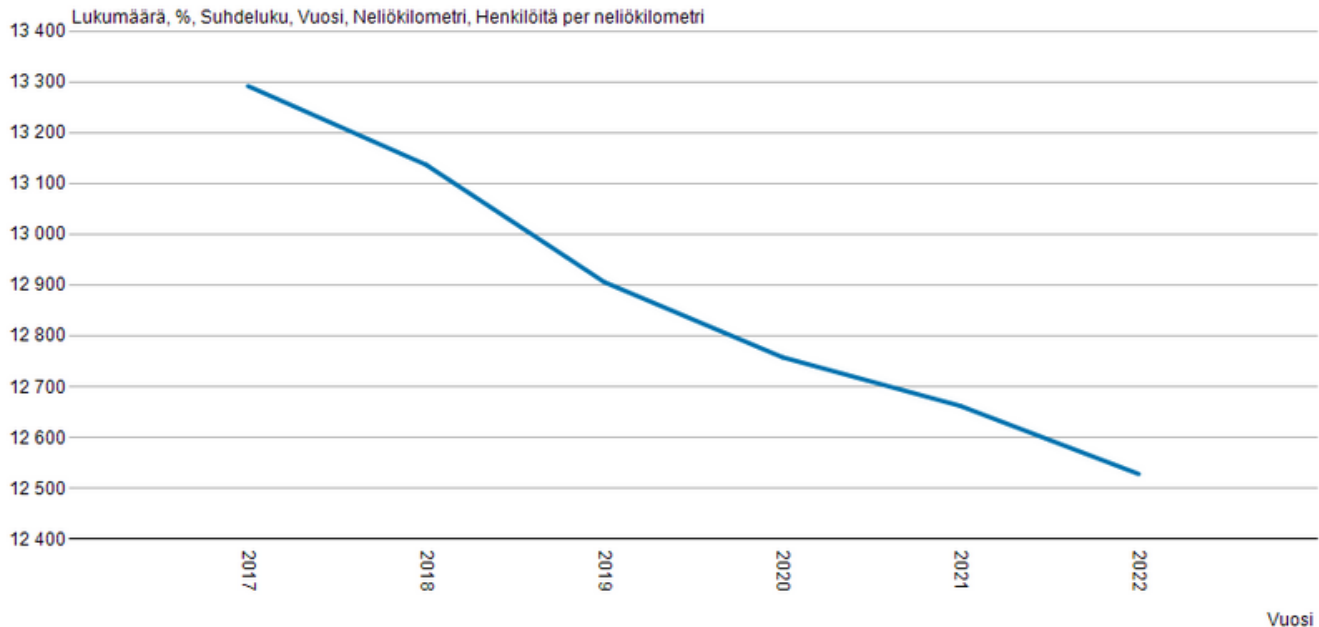
Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019 7-8 §) korostaa eri kunnan toimialojen yhteistyötä. Laki korostaa myös kulttuuritoiminnan tiedon tuottamista ja kulttuuritoiminnan arviointia osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2022

1) TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Väestö

Tunnuslukuja väestöstä muuttujina Vuosi. Kankaanpää, Väestö 31.12..

Kankaanpäässä, kuten koko Satakunnan väkiluku on laskenut viime vuosina. Kankaanpään väkiluku 31.12.2021 oli 12 662 henkilöä ja syyskuun lopussa 2022 se oli 12 558 henkilöä. Väkiluku on pienentynyt **104 henkilöä**. Väestöstä alle 15-vuotiaita oli vuoden 2021 lopussa **1766** (vuonna 2020: 1 828), 15-64- vuotiaita **7 181** (7 289) , 65-84- vuotiaita **3 268** (3 225) ja yli 85- vuotiaita yhteensä **447** (416).

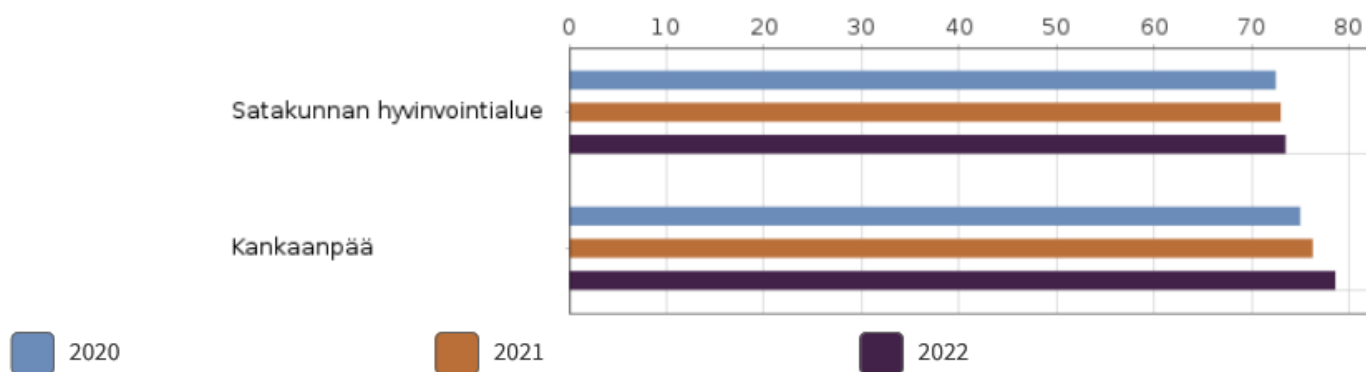
Kankaanpään väestökehitystä on analysoitu kuntaliitoksesta laaditussa kuntajakoselvityksessä. Selvityksen mukaisesti alueen väestö ikääntyy, mutta samaan tahtiin kuin verrokkiryhmässä ja koko maassa. Väestönmuutos on ollut jo merkittävä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Nykyisen Kankaanpään alueella oli vuonna 2010 yhteensä 14 015 asukasta. Vajaassa 12 vuodessa väestömuutos on ollut -1 457 henkilöä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna **2021 noin 23 % Suomen väestöstä oli 64-vuotiaita tai iäkkäämpiä. Kankaanpäässä vastaava osuus oli 29,4 %** ja Satakunnassa 29,1.

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Kyseinen mittari pohjautuu ainoastaan väestön ikärakenteeseen eikä se ota huomioon työllisyyttä.

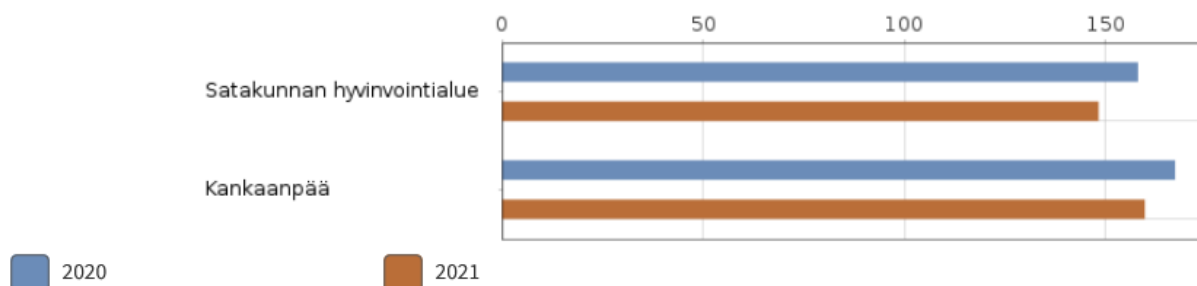
Mitä enemmän kunnassa on lapsia ja/tai ikäihmisiä, sitä korkeampi on huoltosuhdetta mittaava arvo. Kankaanpäässä väestöllinen huoltosuhde oli vuonna 2022 **(78,6)** vuonna 2021 **(76,3)**, kun se Satakunnassa oli (73,5). Koko maassa kyseinen luku oli 62,3.

Huoltosuhde, demografinen info ind. 761

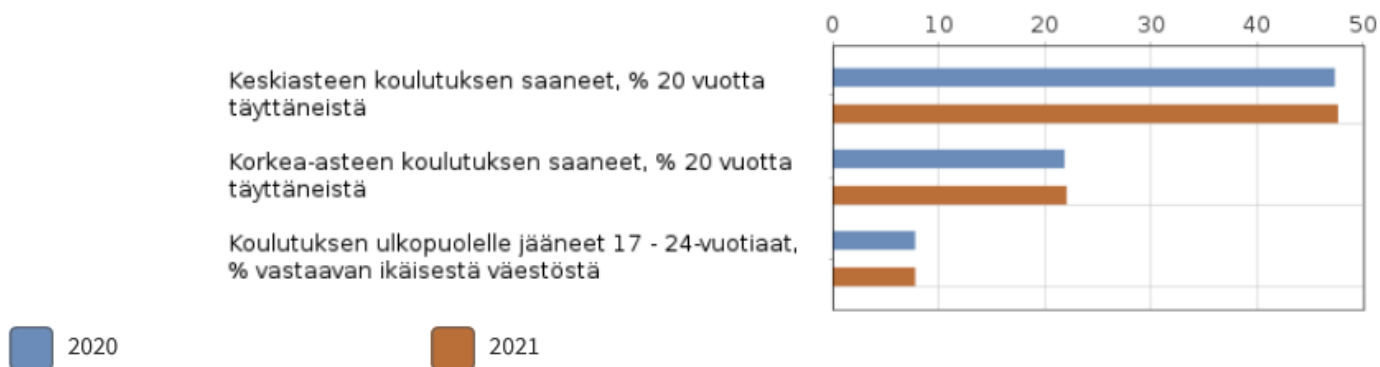
Taloudellinen huoltosuhde kuvaa puolestaan työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Työssäkäyntitilastossa lasketaan, **kuinka monta työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa on sataa työllistä kohden**. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan taloudellinen huoltosuhde oli Suomessa 133,4 vuonna 2021. Maakuntien välisessä vertailussa taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 2021 matalin Uudellamaalla, jossa sataa työssäkäyvää kohti oli 114 työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä. Uudenmaan jälkeen taloudellinen huoltosuhde oli matalin Ahvenanmaalla (115) sekä Pohjanmaalla (126). Korkeimmat taloudelliset huoltosuhteet vuonna 2021 olivat Pohjois-Karjalassa (167), Etelä-Savossa (165), Kymenlaaksossa (160) ja Kainuussa (160). **Kankaanpäässä taloudellinen huoltosuhde oli 159,8 vuonna 2021. Siinä on positiivinen suuntaus aiempaan verrattuna, sillä edellisenä vuonna 2020 kyseinen luku oli 167,3.**

Taloudellinen huoltosuhde info ind. 182

Lapsiperheiden suhteellinen osuus on pysynyt samana. Vuonna 2021 Kankaanpäässä oli lapsiperheitä 33,8 % (vuonna 2020 33,6 %). Satakunnassa vastaava luku oli vuonna 2021 34,5 %. Yhden vanhemman perheiden määrä on noussut hieman. Vuonna 2021 yhden vanhemman lapsiperheitä oli 24,8 % vrt. vuonna 2020 24 %. Avioerojen määrä laski vuodesta 2020 (20,6) vuoteen 2021 (18). Satakunnassa vastaava luku oli 17,2. Luku kuvaa avioerojen määrää 25-64-vuotiailla 1 000 vastaavan ikäistä naimisissa olevaa kohden. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita kotitalouksia oli vuoden 2021 aikana yhteensä 82 (-3 vuoteen 2020 nähden).

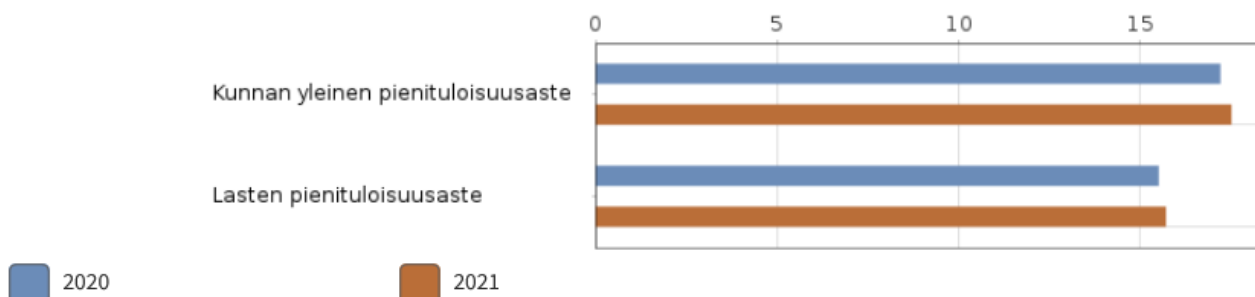
Kankaanpäässä väestön koulutustaso on pysynyt samansuuntaisena vertailuvuosina. Vuonna 2021 Keskiasteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä oli Kankaanpäässä 47,4% ja Satakunnassa 41,5. Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä oli Kankaanpäässä 22,1% ja Satakunnassa 26,8%. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä oli Kankaanpäässä 7,8% ja Satakunnassa 7,7%.

Elinvoima

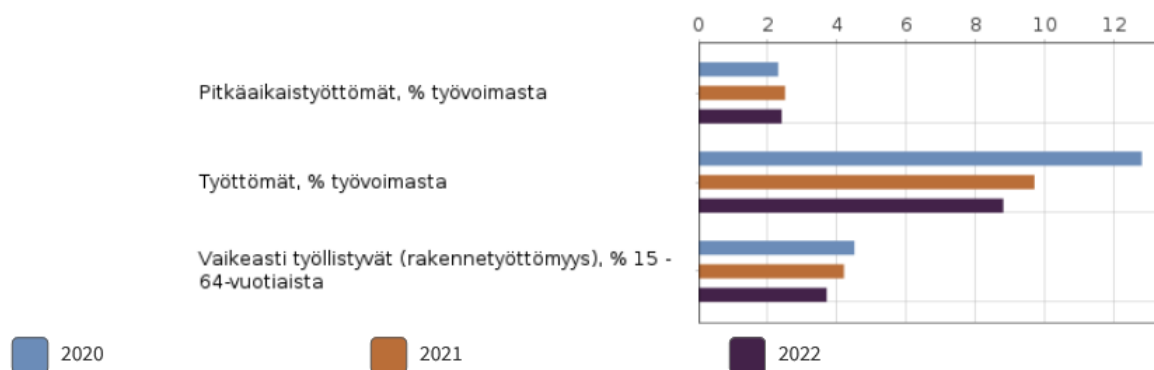
Kunnan yleinen pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen **pienituloisuusrajan alapuolelle**. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Pienituloisuuden raja lasketaan joka vuosi uudestaan koko väestön valtakunnallisesta tulojakaumasta. Kaikilla alueilla on käytössä sama pienituloisuusraja. Näin ollen indikaattori kuvaa sitä, kuinka suuri osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Pienituloisuus on suhteellista ja sen raja on Eurostatin määritelmän mukaisesti 60 % mediaanitulosta, mikä tarkoittaa **yhden hengen taloudelle noin 1 350 euroa kuukaudessa vuonna 2021**. Pienituloisuusasteen tulokset ovat vuodelta 2021. **Kankaanpäässä pienituloisia oli vuonna 2021 17,5 %** kun luku vuonna 2020 oli 17,2 %. Satakunnassa vastaava luku oli 14 %.

Lasten pienituloisuusaste -indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien **alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä**. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. **Indikaattorin tulos on vuonna 2021 Kankaanpäässä 15,7 % (vuonna 2020 15,5 %)** ja Satakunnassa 12,2 %.

Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä on hieman **laskussa vuodesta 2021 vrt vuoteen 2020 (9,1 % -> 7,0 %)**. Myös toimeentulotukea saaneiden **kotitalouksien määrä on vähentynyt (v. 2020: 575; v. 2021: 511)**, kun taas **toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on noussut 1,3 % -> 1,4 %**. Yleistä asumistukea saaneiden määrässä on laskenut (v. 2020: 9,6 %; v. 2021: 9,0 %). Jätettyjä velkajärjestelyhakemuksia oli 4 kappaletta vuonna 2021 kun vuonna 2020 niitä oli 8.

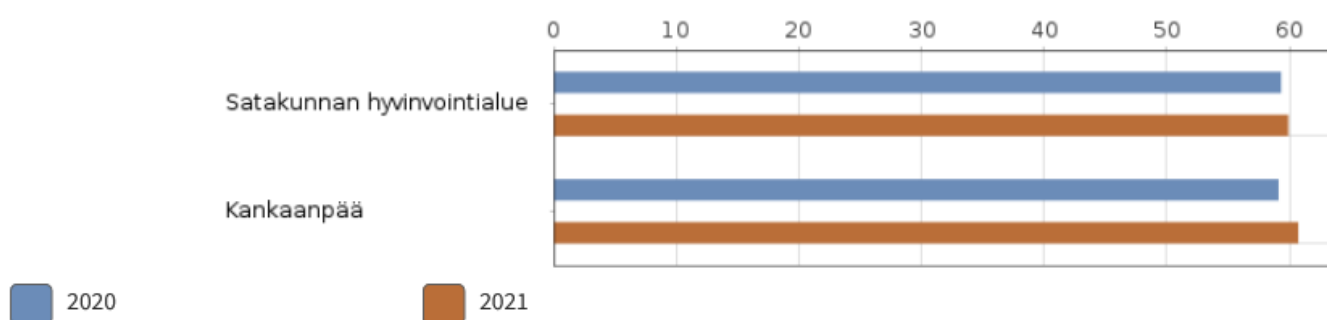
Työttömien määrä (info ind. 181) on ollut laskussa, sillä vuonna **2022 työttömiä oli 8,8 %, vuonna 2021 9,7 %** ja vuonna 2020 12,8 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä (info ind. 3562) on säilynyt viimeiset kaksi vuotta ennallaan. Heidän osuutensa työttömistä oli noin 2,4 % vuonna 2022 (vuonna 2021 2,5 %). Vaikeasti työllistyvien (info ind. 3071) osuudessa on ollut pientä laskua. Vuonna 2022 vaikeasti työllistettäviä oli 3,7 % kun vuonna 2021 oli 4,2 % ja vuonna 2020 4,5 %.

Kankaanpäälaiset siirtyvät eläkkeelle keskimäärin 60,7-vuotiaana. Satakunnassa se on keskimäärin 59,9 vuotta.

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

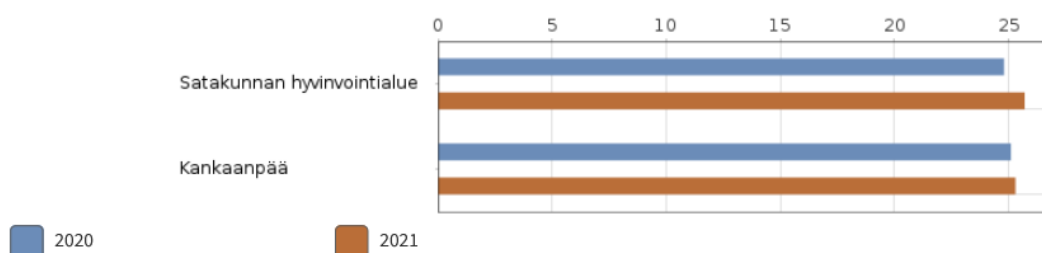
info ind. 307

Käytettävissä olevien tulojen gini-kerroin ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista. Gini-kertoimen laskennassa asuntokunnan käytettävissä oleva rahatulo jaetaan asuntokunnan kulutusyksikköluvulla. Kulutusyksikköluku huomioi sen, että asuntokunnat ovat kooltaan ja rakenteeltaan erikokoisia. Asuntokunnan käytettävissä olevat rahatulot on muodostettu laskemalla yhteen asuntokunnan jäsenten yhteenlasketut palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot (pl. laskennalliset tuloerät) sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä näistä maksetut tulonsiirrot. Asuntokunnan kulutusyksikköluku summataan asuntokunnan jäsenistä siten, että asuntokunnassa yksi aikuinen saa arvon 1, muut yli 13-vuotiaat saavat arvon 0,5 ja alle 13-vuotiaat lapset saavat arvon 0,3. Kulutusyksikköluvulla jaetusta käytettävissä olevasta rahatulosta käytetään yleisesti nimitystä ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo, mikä Gini-kertoimen laskennassa viedään asuntokunnan jokaiselle jäsenelle. Gini-kertoimen arvot esitetään usein myös sadalla kerrottuna, jolloin kertoimen **maksimiarvo on 100. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on.** Kankaanpäässä luku oli vuonna 2021 25,3 kun se vuonna 2020 oli 25,1. Satakunnassa vastaavat luvut olivat 24,8 ja 25,7.

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

info ind. 3126

Talous

Vuoden 2022 talousarvio perustui samoihin veroprosentteihin kuin vuonna 2020 ja 2021. Tuloveroprosentti on

21,75 % ja kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: yleinen 1,20, vakituisten asuinrakennusten 0,45 %, muiden asuinrakennusten 1,05 %, voimalaitosten 3,10 % ja rakentamattomien rakennuspaikkojen 4,00 %. Veroprosenteista valtuusto teki päätöksen kokouksessaan 15.11.2021. Verotulojen kasvuksi on edellisvuodesta arvioitu - 1,2 % eli -0,6 milj. euroa.

Valtionosuudet on laskettu tiedossa olevien tekijöiden ja valtiovarainministeriön ennakkolaskelmien mukaan. Valtionosuudet kasvavat vuoden 2021 talousarviosta + 1,7 % eli 0,6 milj. euroa. Toimintakatteen muutos vuoden 2021 muutetusta talousarviosta oli alkuperäisessä talousarviossa + 2,0 % eli 1,6 milj. euroa. Vuosikatteeksi muodostuu 4,9 milj. euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui + 0,5 milj. euroa. Investoinnit ovat nettomäärältään 9,2 milj. euroa. Koska vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen, lainamäärä lisääntyy 4,4 milj. euroa.

Tilikauden ylijäämä on syyskuun lopussa 7,9 miljoonaa euroa. Koko vuoden muutetun talousarvion ylijäämäksi on arvioitu 2,75 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin vastaavan ajankohdan ylijäämä oli 4,6 miljoonaa euroa. Tämä sisälsi 1,4 miljoonaa euroa kuntaliitosavustusta, kun tämän vuoden kuntaliitosavustus on 1,05 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2022 § 18 muuttaa vuoden 2022 talousarviota siten, että satunnaisiin tuottoihin lisättiin valoverkon myyntituottoa 1,7 miljoonaa euroa, joka toteutui alkuvuoden aikana. Elokuussa yhteisöveron tuoton arviota nostettiin +500 000 euroa, joka parantaa vastaavasti tilikauden tulosta 2,75 miljoonaan euroon.

Investointien määrä kasvoi elokuussa 3,1 miljoonaa euroa koostuen pääosin Petäjäisen päiväkodin ostosta (3,5 miljoonaa euroa). Investoinnit ovat yhteensä 13,3 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden osalta perusterveydenhuollon käyttösuunnitelma on laadittu valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisena. Posan yhtymävaltuuston 21.12.2021 § 36 hyväksymässä talousarviossa Kankaanpään maksuosuus on 31 488 336 euroa. Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio Posan kustannuksiin on 30 887 300 euroa. Näiden välinen ero on siten 601 036 euroa. Posan ennakkolaskutus perustuu kuitenkin kaupungin varaamaan määrärahaan. Alkuvuoden toteuman perusteella toteumaan liittyy lisäksi ylityspainetta ja kaupungille on tulossa Posan tekemän laskelman mukaan lisälaskua noin 1,4 miljoonaa euroa. Teknisen lautakunnan päätöksen 16.11.2022 §147 mukaan Rakennetun ympäristön lisämäärärahan tarpeeksi on arvioitu 1-9/2022 toteumaan ja kustannusarvioihin perustuen noin 310 000 euroa. Tiedossa olevista ylitysuista huolimatta tilikauden tuloksen ennakoidaan talousarvion 2023 laadintahetkellä olevan talousarvion (2,75 milj. euroa) mukainen.

Kankaanpään talouden kehitys ja suunnitelmavuodet

Kankaanpään ja Honkajoen kunnat yhdistyivät vuoden 2021 alussa. Vuoden 2023 talousarvio on siten kolmas uuden kunnan talousarvio. Vertailutietojen saamiseksi kerättiin talousarvioon 2022 ja 2023 kuntien tilinpäätöksistä 2017-2021 avainlukuja talouden kehityksestä. Lähtötilanne kuntien yhdistymispäätöksen aikaan oli taloudellisesti erittäin huono, olihan kunnilla kertynyttä alijäämää yhteensä 5,7 miljoonaa euroa. Talousarvion 2021 laadintahetkellä arvioitiin, että vuoden 2022 lopussa tilanteen arvioitiin kääntyvän noin 2,5 miljoonaa euroa positiivisen puolelle. Talousarvion 2023 laadintahetkellä arvioidaan, että vuoden 2022 lopussa olisi kertynyttä ylijäämää yhteensä 5 miljoonaa euroa. Tämä kasvaisi vuonna 2023 noin 7,7 miljoonaan euroon. Taloussuunnitelmavuosien osalta uhkana on, että tämä kutistuisi merkittävästi suunnitelmakauden aikana.

Ylijäämän tarkastelussa ja sen soveltamisessa tulevaisuuden tulkinnassa on kuitenkin huomioitava, että se sisältää vuoden 2023 lopussa merkittävän määrän kertaluonteisia eriä. Vuosiin 2021-2023 sisältyy yhteensä 3,5 miljoonaa euroa yhdistymisavustusta ja 1,7 miljoonaa euroa kertaluonteista valoverkon myyntivoittoa.

Lisäksi erityisesti verotulojen ja valtionosuuksien osalta viime vuodet sisältävät koronaepidemiaan liittyvää valtion kompensatiota. Tulevaa valtionosuutta tullaan tarkentamaan vuosien 2021 ja 2022 hyvinvointialueelle siirtyvien kustannusten perusteella. Tämän hetken tiedon mukaan valtionosuuksien korjaus tehtäisiin vuoden 2024 aikana, mikä näkyy ennakoidusti vuosien 2023 ja 2024 välisenä tuloksen jyrkkänä heikentymisenä. Tämä johtuu sote-kustannusten noususta niin Posan kuin koko maan osalta.

Talouden ennustettavuus suunnitelmakaudella on vieläkin haastavampaa, johtuen epävarmuudesta liittyen

pelkästään hyvinvointiuudistuksen lopullisiin taloudellisiin vaikutuksiin 2023 alkaen sekä TE-uudistuksen vaikutuksiin 2025 alkaen. TE-uudistuksen vaikutuksia ei ole huomioitu suunnitelmavuoden 2025 taloussuunnitelmassa. Näiden lisäksi talouden ja maailman tilanne tuo kustannusten ennakoimiseen poikkeuksellista hankaluutta.

Ukrainasta tulleiden lasten osalta perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen sisältyy merkittäviä kustannusvaikutuksia. Toisaalta esimerkiksi perusopetuksen valmistavan opetuksen valtionosuudet vaikuttavat merkittävästi vasta vuosien 2025-26 valtionosuuksiin, koska ne huomioidaan viiveellä.

Oheisen tarkastelun perusteella toimintatuottojen osuus ei ole käytännössä lainkaan kasvanut vuodesta 2017 vuoteen 2022, vaan hieman jopa laskenut huolimatta vuoden 2022 sisältämästä 1,05 miljoonan euron valtionavustuksesta. Vuonna 2022 toimintatuottojen sisältämä valtionavustus pieneni 0,35 miljoonaa euroa. Vuosien 2021 ja 2022 vertailua kannattaa suorittaa toimintakatteen tasolla.

Toimintakatteen kasvuksi on arvioitu 5,2 %. Toimintakatteen kasvu vuodesta 2017 alkaen on ollut lähes 6,9 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kehittyivät negatiivisesti ja verotulojen on arvioitu vastaavalla ajanjaksolla kasvavan vain 2,5 miljoonaa euroa vuodessa. Vuoden 2022 osalta ennakoidaan kuitenkin marraskuun ennusteen mukaan nousevan lähes 50,7 miljoonaan euroon. Tämä tulee jäämään ainakin toistaiseksi kaupungin historian suurimmaksi kertymäksi, kun vuoden 2023 verotulot kertyvät merkittävästi pienemmillä prosenteilla.

Kaupungin talouden tilaan vaikuttaa erittäin merkittävästi valtionosuuksien taso. Niiden merkitys tulee olemaan olennainen myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Niiden lopullinen tuleva taso vaikuttaa merkittävästi kaupungin talouden tasapainotilaan. Valtionosuudet ovat kasvaneet noin 5,9 miljoonaa euroa vuoden 2017 tasosta vuoteen 2022. Kasvu on 18,5 %, mikä ylittää merkittävästi toimintakatteen 9,3 %:n kasvun.

2) HYTE-kerroin

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. HYTE-kertoimen suuruus vaihtelee noin 7,50 eurosta 22,50 euroon asukasta kohden kunnan toteuttamasta toiminnasta ja sen vaikutuksista riippuen.

Kunnan saama avustussumma lasketaan seuraavasti: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on 67. HYTE-perustein kuntien kesken jaetaan 100 miljoonaa euroa eli keskimäärin 18,23 euroa asukasta kohti. Kankaanpäässä HYTE-kerroin oli 62 vuonna 2022. Siinä on laskua vuosiin (2020: 66 ja 2021: 65). **Kankaanpään saama euromäärä on 17,6 (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta v. 2023), eli hieman keskimääräistä korkeampi vrt Satakunnan hyvinvointialueeseen (ka 16,2).** Vaikka HYTE-kerroin osoittaa, että moni indikaattoriin sisältyvä asia on hyvin Kankaanpäässä, on sen parantamisessa vielä tehtävää.

3) LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

Perheellä on tärkeä rooli koululaisen ruokailutottumusten kehittämisessä. Säännölliset perheen yhteiset ateriat ja vanhempien kiinnostus ruoan terveellisyteen ovat yhteydessä lapsen ruokavalion ja myös koulussa syödyn lounaan täysipainoisuuteen. Päivittäinen aamupalan ja yhteisen perheaterian nauttiminen ovat puolestaan yhteydessä koululounaalle osallistumiseen.

Päivittäin on hyvä syödä säännöllisin väliajoin, esimerkiksi aamupala, lounas ja päivällinen, sekä tarvittaessa 1-2 välipalaa. Säännöllinen ateriarhythmi pitää veren sokeripitoisuuden tasaisena pitkin päivää. Se tukee tervettä kasvua ja painonkehitystä ja suojaa hampaita reikiintymiseltä. Säännöllinen ateriarhythmi auttaa syömään kohtuullisesti yksittäisillä aterioilla ja vähentää turhien välipalojen mielitekoja sekä napostelua tai ahmimista. Ruokailujen rytmittäminen osaksi päivän kulkua on osa arjen hallintaa. Lapsena ja nuorena opitut tavat luovat pohjaa tasapainoiselle ja

kohtuulliselle syömiselle läpi elämän. Kunnollinen koulu- tai opiskelijalounas keskipäivällä edistää parhaimmillaan jaksamista ja ylläpitää opiskeluvireyttä sekä antaa mahdollisuuden päivittäin seurustella rauhassa kavereiden kanssa.

Kaikissa peruskouluissa, ammattioppilaitoksissa ja lukioissa tarjotaan maksuton lämmin pääruoka puolen päivän tienoilla kaikille oppilaille. Tämä on kansainvälisesti arvostettu, merkittävä etuoikeus koululaisille ja opiskelijoille. Ateria on suunniteltu täysipainoiseksi, ravitsevaksi pääateriaksi. Koululaisten ja opiskelijoiden ruokailun järjestämistä ja tarjotun ruoan laatua ohjataan peruskouluissa Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuosituksella ja ammattioppilaitoksissa ja lukioissa Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta -ruokailusuosituksella.

Viimeisimmän Terveyden ja hyvinvointilaitoksen kyselyn mukaan kaikki koululaiset ja opiskelijat eivät nauti kotona aamupalaa. Aamupala väliin jättävien määrä kasvaa oppilaan iän myötä, niin Kankaanpäässä kuin Suomessa yleisestikin. Kankaanpäälaiset lapset jättävät aamupalan nauttimatta useammin kuin Suomessa keskimäärin. Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan maksuttomalla aamupalakokeilulla. Lisäksi kouluruuan houkuttelevuutta ja monipuolisuutta on pyritty lisäämään mm. toiveruokapäivillä ja kasvisruokavaihtoehdolla. Lisäksi Kankaanpäässä on mahdollista osallistua maksulliseen välipalaan.

Ruokailutottumukset	Kankaanpää	Satakunnan hyvinvointialue	Koko maa
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2021)	36	28,2	27,3
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2021)	45,6	46	41,8
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	46,6	52,3	51,4
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	28,2	30,7	34,7
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	22,5	28,5	34,4
Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	18,9	34,3	38,1
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	19,1	24,5	30,0

Lasten ja nuorten osalta painon kertymisen riskitekijöitä ovat myös vanhempien lihavuus, äidin tupakointi ja lihavuus raskauden aikana ja syntymän jälkeen sekä vanhempien ruokailutottumukset ja liikkumistavat. Lihavuus heikentää elämänlaatua, ja se on yhteydessä psyykkiseen huonovointisuuteen, heikompaan itsetuntoon ja masennukseen. Lapsi tai nuori saattaa kokea ennakkoluuloja ja kiusaamista painonsa vuoksi, ja häntä saatetaan kiusata tai syrjiä. Lihavuus jatkuu usein aikuisikään, joten se lisää monien sairauksien, kuten tyyppin 2 diabeteksen, kohonneen verenpaineen, valtimotautien, rasvamaksan, astman ja uniapnean, vaaraa. Kankaanpäässä ylipainon osuus% on selkeästi korkeampi vrt. Satakunnan hyvinvointialueen ja valtakunnan keskiarvot.

Terveydentila kokemus	Kankaanpää	Satakunnan hyvinvointialue	Koko maa
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2021)	29,4	22,8	18

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2021)	33,3	30,8	26,6
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2021)	23,3	20,8	17,1
Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien oppilaiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Kankaanpäässä nousee esiin erityisesti 8 ja 9 luokan oppilaat joissa peräti 28,7% kokee terevydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.			
Terveydentila kokemus	Kankaanpää	Satakunnan hyvinvointialue	Koko maa
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2021)	12,3	10,8	10,8
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2021)	28,7	25,4	25,7
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	17,6	28,4	27,9
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	22,5	26,1	26,5

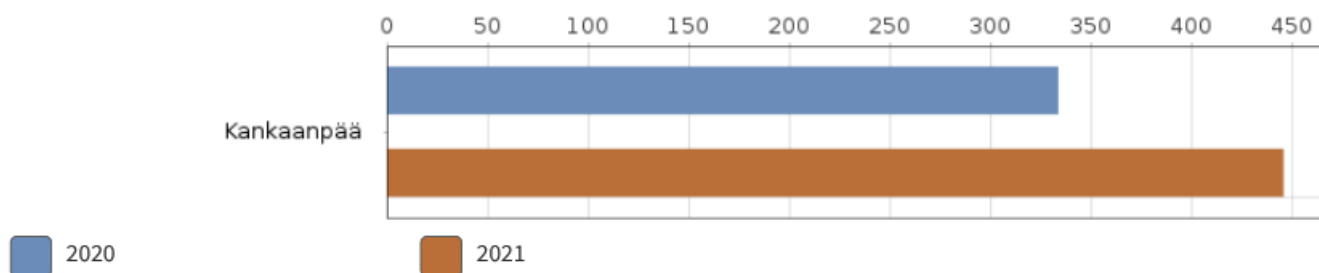
Kankaanpään perusopetuksessa on käytössä uusi oppilaiden poissaolojen ennaltaehkäisymalli. Terveiden ja hyvinvointilaitoksen kyselyn mukaan kankaanpääläisten oppilaiden poissaolojen ennaltaehkäisy ja seuranta on toteutunut erinomaisesti Satakunnan hyvinvointialueeseen sekä koko maahan nähden. Oppilaiden hyvinvointiin vaikuttaa merkittävästi myös tarjolla oleva pedagoginen ja oppilashuolollinen tuki. THL:n tilaston mukaan vuonna 2021 Kankaanpään opettaja- ja ohjaajamitoitus on selvästi parempi kuin Satakunnan hyvinvointialueen tai koko maan tilanne. Oppilaiden saama oppilashuolollinen tuki (koulupsykologi, kuraattori) on myös selkeästi parempi Kankaanpäässä kuin verrokkialueilla Satakunnan hyvinvointialue ja koko maa. Kaupunkimme koululääkäripalvelujen saatavuus on selvästi heikompi kuin Satakunnan hyvinvointialueella ja koko maassa.

Viimeisimmän Terveiden ja hyvinvointilaitoksen vuonna 2021 teettämän kyselyn mukaan kankaanpääläiset lapset ja nuoret kokevat olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä useammin kuin satakuntalaiset tai suomalaiset lapset ja nuoret keskimäärin.

Kankaanpääläiset lapset ja nuoret kokevat tullessa kiusatuiksi yhtä usein kuin Satakunnan hyvinvointialueen lapset ja nuoret. Satakunnan hyvinvointialueen tilanne on valtakunnan tilanteeseen nähden huonompi. Kankaanpäässä tilanne Terveiden ja hyvinvointilaitoksen kyselyn 2021 mukaan on parantunut verrattuna vuoteen 2019.

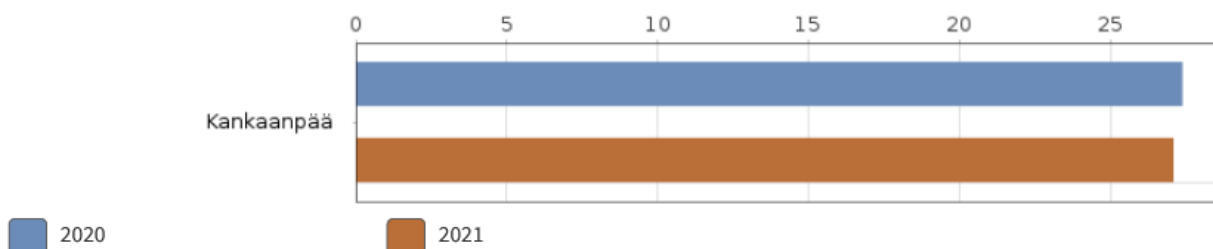
Lastensuojeluilmoitusten määrässä on edelleen kasvua (v. 2020: 334 kpl; v. 2021: 446 kpl). On huomioitava, että samasta lapsesta voidaan tehdä useita ilmoituksia, eli indikaattori ei kerro lasten lukumäärää. Noususuunta on kuitenkin huolestuttava, joten on tarkasteltava huolella yhdessä Satakunnan hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa, millä keinoilla tilanne on mahdollista saada kääntymään parempaan suuntaan.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL) info ind. 1085

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien prosentuaalinen osuus kaikista lapsiasuntokunnista on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2020 (27,4) vuoteen 2021 (27,1). Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Noin neljännes Kankaanpäälaisistä lapsiasuntokunnista asuu määritelmän perusteella ahtaasti.

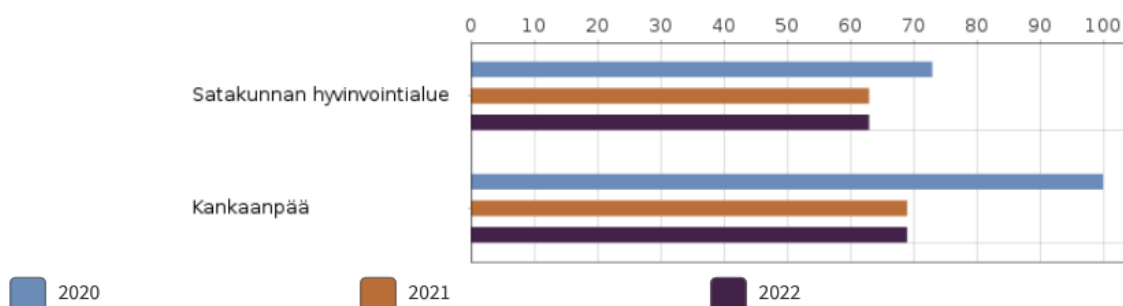
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista info ind. 190

Koulu

Kankaanpäässä koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan tulos on 69 kun se on Satakunnan hyvinvointialueella 64. Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa aktivoidaan oppilaita koulumatkaliikuntaan.

Koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan info ind. 5315

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Kankaanpään tulos 34 kun se on Satakunnan hyvinvointialueella 54,8. Indikaattori ilmaisee pistemäärän on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit.

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit info ind. 5316

Koulukiusaaminen	Kankaanpää	Satakunnan hyvinvointialue	Koko maa
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	8,9	8,7	7,9
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,2	7,4	6
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	2,7	3,8	2,8
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	-	1,0	1,1

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan (0-7 v) käynneissä (yht. / 1 000) on iso korotus vuodesta 2020/2575 käyntiä vuoteen 2021/2955 käyntiä. Kouluterveydenhuollon käynnit (käynyt kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista) ovat Kankaanpäässä pinemmat (27,7%) verrattuna Satakunnan hyvinvointialueeseen jossa luku oli 33%. Erikoissairaanhoidon avokäyntien (lastenpsykiatria) **Info 2483** määrät ovat nousussa sekä 0-12-vuotiaiden (vuonna 2020 -> **263,5**/ vuonna 2021 -> **278,5**) että 13-17-vuotiaiden (**1718,2/2184,2**) kohdalla. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärässä (0-17-vuotiaat) on laskua 0,3% edeltävään vuoteen verrattuna.

4) NUORET JA NUORET AIKUISET

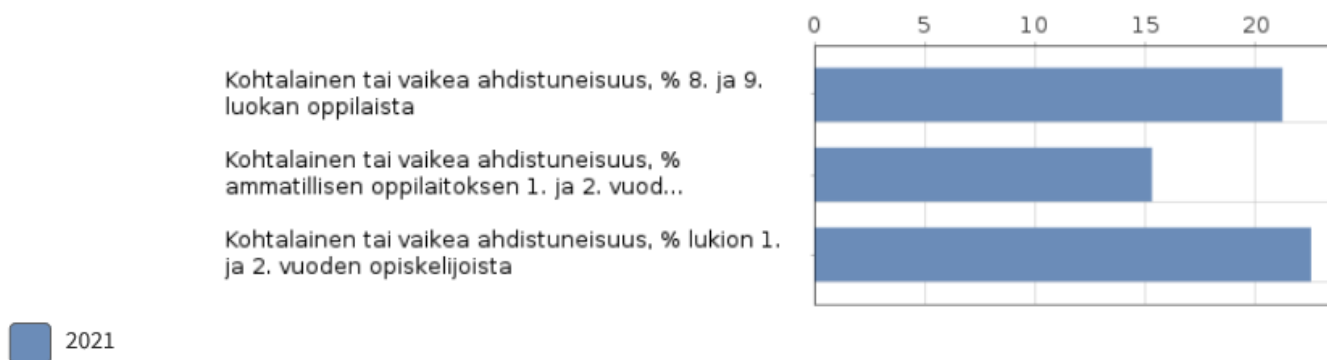
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Info 3219) oli **Kankaanpäässä 7,8%** vuonna 2021 (HVA ka 7,7%). Määrä oli sama vuonna 2020. **Ehkäisevää toimeentulotukea** vuoden aikana saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (info ind. 299) oli Kankaanpäässä vuonna 2021 **0,8%** joka oli sama vuonna 2020 (HVA ka 1,4%). **Perustoimeentulotukea** vuoden aikana (vuonna 2021) saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (info ind. 294) oli Kankaanpäässä **15,2%**, joka on 0,8% vähemmän kuin vuonna 2020 (HVA ka 16,5%).

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (info ind 328) oli Kankaanpäässä **21,2%**, **ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** (info ind. 346) oli **15,3%** (HVA ka 18,2%) ja **lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista** (info ind. 337) oli **22,5%** (HVA ka 20,6%). Kouluterveyskyselyn mukaan **elämänsä erittäin tyytyväisten lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden** osuus on kuitenkin kasvanut samaan aikaan kun valtakunnallisesti elämänsä erittäin tyytyväisten osuus on laskenut (Kankaanpää 2019 19,5 % ja 2021 29,1 %, koko maa 2019 22,9 % ja 2021 17,8 %).

Kankaanpäässä lukiolaisten **ruokatottumukset** ovat Kouluterveyskyselyn mukaan vuodesta 2019 vuoteen 2021 kohentuneet, vuonna 2019 niiden nuorten osuus, jotka **eivät syö koululounasta päivittäin** oli Kankaanpäässä

31,9 % (koko maa 30,3 %), vuonna 2021 koululounaan väliin jättävien lukiolaisten osuus oli pudonnut **19,1 %** (koko maa 30,0 %). Samoin positiivista muutosta on havaittavissa myös liikuntatottumuksissa; vuonna 2019 **vähintään tunnin päivässä liikkui kankaanpäälaisistä lukiolaisista vain 9,6 %** (koko maa 13,9, %), vuonna 2021 **15,3 %** (koko maa 17,5 %).

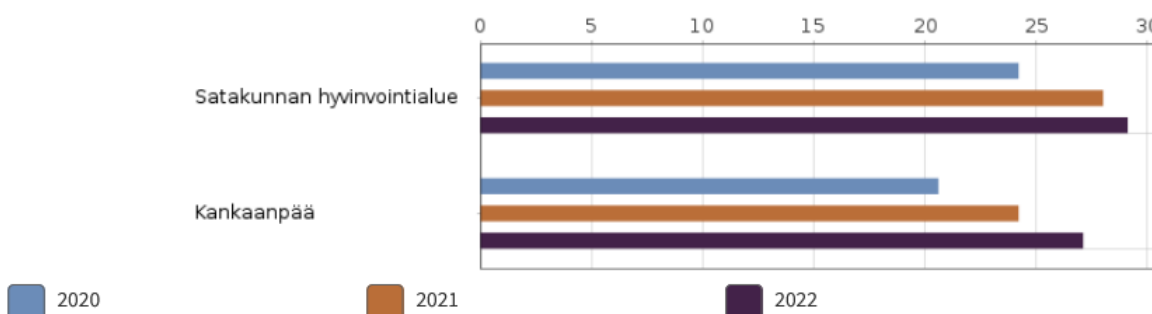
Häirinnän ja väkivallan osalta tilanne on merkittävästi heikentynyt, vuonna 2019 **18,5 %** kankaanpäälaisistä lukiolaisista ja **19,7 %** ammatillisen koulutuksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (koko maa 21,9 %) oli kokenut **häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua** ja vuonna 2021 lukiolaisista jo **35,5 %** ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoista **21,6 %** (koko maan lukiolaisista 33,5 %). **Seksuaalisen häirinnän määrä lukiossa** on samana aikana vähentynyt (2019 **3,7 %**, koko maa 1,5 %; 2021 **0,0 %**, koko maa 1,8 %). Lukiolaiset kokevat **häiritsevää** yhä enemmän **internetissä tai puhelimesta** (2019 15,6 %, koko maa 15,7 %; 2021 27,3 %, koko maa 26,7 %) ja **julkisissa tiloissa** (2019 **5,2 %**, koko maa 11,6 %; 2021 **13,6 %**, koko maa 17,9 %).

5) TYÖIKÄISET

Kankaanpäässä 25-64-vuotiaista 8,8 % saa työkyvyttömyyseläkettä. Tuloksessa on aavistus (- 0,3 %) positiivista suunnanmuutosta edelliseen vertailuvuoteen nähden. Satakunnan hyvinvointialueen tulos oli 8,4%. **Huolestuttava kehitys on mielenterveysperustaisesti** sairauspäivärahaa saaneissa 25-64-vuotiaissa **Info 2345**. **Kankaanpään osalta on nousua 6,5%** (tarkasteluna 25-64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä) vuodesta 2020 (20,6) vuoteen 2022 (27,1). Kehityssuunta on kuitenkin valtakunnallisesti ja Satakunnan hyvinvointialueeseen nähden samansuuntainen.

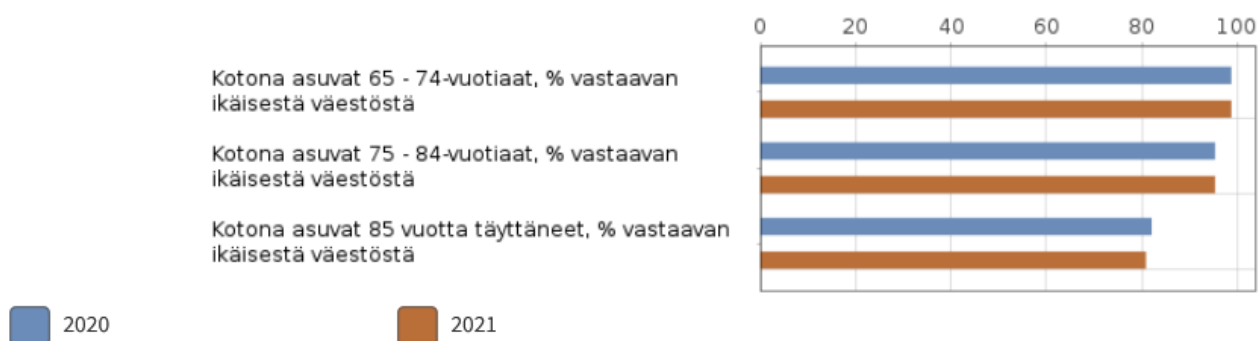
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä [info ind. 2345](#)

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat **info ind. 2392** (15-49-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä) on säilynyt samana (vuonna 2021 431, vuonna 2020 430), kun taas 50-64-vuotiailla **info 2393** on nousua 19 lääkärikäyntikertaa (vuonna 2020/405 ja vuonna 2021/424)

6) IKÄIHMISET

Toimeentulotukea saa 1,6 % 65 vuotta täyttäneistä Kankaanpäälaisistä **Info 3559**. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä (% vastaavan ikäisestä väestöstä) on puolestaan noin 2,5 % joka on säilynyt samana vuonna 2021 ja 2022. Satakunnan hyvinvointialueen ka on 2,2%. **Kankaanpäässä kotona asuvat 65 - 74-vuotiaat info ind. 2787**, % vastaavan ikäisestä väestöstä **98,9%**, **75 - 84-vuotiaat info ind. 1250**, % vastaavan ikäisestä väestöstä **95,1%**, **85 vuotta täyttäneet info ind. 1251**, % vastaavan ikäisestä väestöstä **81,2%**.

7) KAIKKI IKÄRYHMÄT

Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrässä / 1 000 asukasta **info ind. 3113** on hienoista laskua vuodesta 2020 vuoteen 2021 (7,9 -> 5,7). Myös liikenne-rikosten määrässä ja poliisiin tietoon tulleissa rattijuopumistapauksissa **info ind. 3089** on laskua vuodesta 2020 vuoteen 2021 (4,4->4,2). Myös päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta **info ind. 3896** on laskua vuodesta 2020 vuoteen 2021 (14,7->9,8). Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta **info ind. 3093** on säilynyt samana vuosien 2020 ja 2021 (2,3).

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

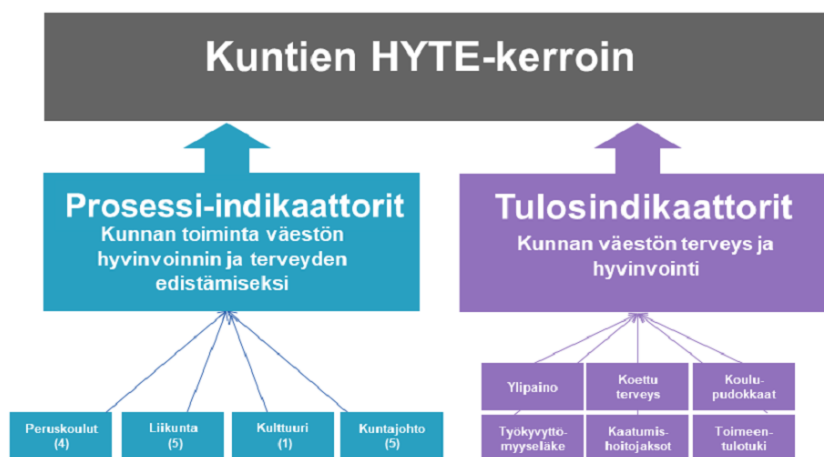
Kankaanpään kaupungin hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman indikaattoreiksi eli arviointimittareiksi on valittu kaikki HYTE-kertoimessa huomioitavat indikaattorit. HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden lisäksi hyvinvointisuunnitelmassa on indikaattoreita Sotkanetin, poliisin ja THL:n tilastoista ja kouluterveyskyselyistä sekä TEA-viisarista. Lisäksi on turvallisuutta kuvaavia indikaattoreita ja THL:n kuntien minimitietolistasta koottuja päihdeindikaattoreita.

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Kannustin on otettu käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattoreista ja tulosindikaattoreista. Yhteensä HYTE-kertoimessa huomioitavia indikaattoreita on 21. Toimintaa kuvaavat Prosessiindikaattorit (15) ovat TEA-viisarissa ja Tulosta kuvaavat Tulosindikaattorit (6 kpl) löytyvät Sotkanet- verkkopalvelusta.

Prosessi-indikaattorit (15 kpl) kuvaavat toimintaa ja mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestössä. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisia

muutoksia kunnan asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa on tapahtunut viimeisten kahden vuoden aikana”?

Kuvio 1. Hyte-kertoimen indikaattorit

Vuonna 2022 HYTE-summa/asukas on Kankaanpäässä ollut 17,6 euroa / asukas, jolloin väkiluvun (12662) mukaan HYTE-kokonaissumma on 222300 euroa. Enimmillään HYTE-kertoimeen perustuva euromäärä voi tällä hetkellä olla 22,50 euroa / asukas, mikäli kunta saa kaikista alla olevista indikaattoreista parhaan mahdollisen tuloksen (100 pistettä).

			2020	2021	2022
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Kankaanpää	yhteensä	18,1	18,4	17,6
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340			66	65	62
HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 5355			204,2	235,4	222,3
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339			84	83	75

Indikaattorien tulokset:

- HYTE-kerroin euroa / asukas -> tulos **17.6**

- Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden.

- HYTE-kerroin, 0 - 100 -> tulos **62**

- Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0 - 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta.

- HYTE-kerroin, 1 000 euroa -> tulos **222,3**

- Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon tuhansina euroina.

- Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) -> tulos **75**

- Indikaattori ilmaisee prosessi-indikaattoreiden keskiarvo asteikolla 0 - 100.

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5308 -> tulos **46 (HVA ka 46,25)**

- Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärässä kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti.
- Jos osuus on 230 hoitojaksoa tai vähemmän 10 000 vastaavan ikäistä asukasta kohti, muutosta

ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

- Ikääntyneiden ihmisten kaatumisia **voidaan ehkäistä poistamalla ympäristöön liittyviä vaaranpaikkoja esimerkiksi huolehtimalla asianmukaisesta hiekoittamisesta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia lihaskunnan harjoittamiseen (liikkumisryhmät, liikuntaneuvonta), toimintakyvyn ylläpitämiseen (ulkoilureitit, fyysinen ympäristö ja muistineuvonta) sekä sopivaan ja riittävään ravintoon (ravitsemus- ja ruokapalvelut).**

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5301 -> **tulos 22 (HVA ka 38,75)**

- Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosenttiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.
- **Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.**
- Vanhempien työttömyydellä ja erityisesti äidin koulutuksella on yhteys peruskouluikäisten koettuun terveyteen siten, että pelkän peruskoulun suorittaneiden äitien lapset kokevat terveytensä huonommaksi kuin kouluttautuneempien äitien lapset. Fyysisen kuntonsa hyväksi tuntevat kokevat myös terveydentilansa useammin hyväksi.

- Koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla -> **tulos 69 (HVA ka 28)**

- Indikaattori ilmaisee koulupsykologin työpanoksen kunnan kouluissa tunteina viikossa jaettuna sadalla oppilaalla.
- 0 pistettä: Ei tietoa/ Ei lainkaan. 25 pistettä: 0,01 - 0,29 tuntia. 50 pistettä: 0,3 - 0,79 tuntia. 75 pistettä: 0,8 - 2,19 tuntia. 100 pistettä: 2,2 tuntia tai enemmän.

- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit Info 5316 -> **tulos 34 (HVA ka 54,8)**

- *Indikaattori ilmaisee pistemäärän -> on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit.*

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5304 -> **tulos 56 (HVA ka 57,25)**

- Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavanikäisestä väestöstä.

- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa info ind. 5330 arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

-> **tulos 0 (HVA ka 53,3)**

- Indikaattori ilmaisee arvioidaanko kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5307 -> **tulos 55**

- *Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavanikäisestä väestöstä.*
- *Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.*

- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarvointiin info ind. 5320 -> **tulos 0 (HVA ka 62,5)**

- Indikaattori ilmaisee liikunnan edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden osallistumisesta toimielinten vaikutusten ennakkoarvointiin. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

- Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori info in 5303 -> **tulos 59 (HVA ka 51,5)**

- Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen painoindeksiin

perustuen ylipainoisten peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosenttiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa

- Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

- Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338 -> **tulos 49 (HVA 48,9)**

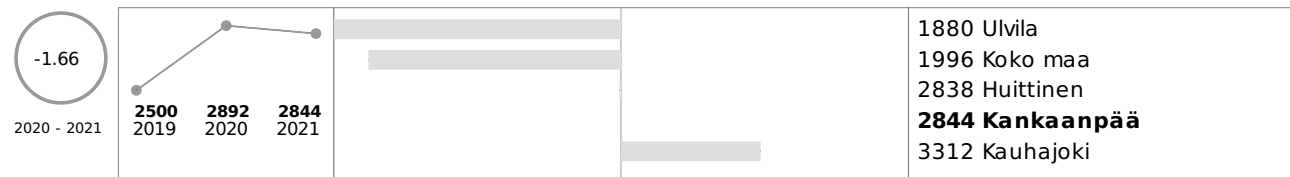
Tulosindikaattorin eli muutosta kuvaava tulos noussut vuoden 2021 tuloksesta 47 - vuonna 2022 -> 49

- Indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0 - 100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo.

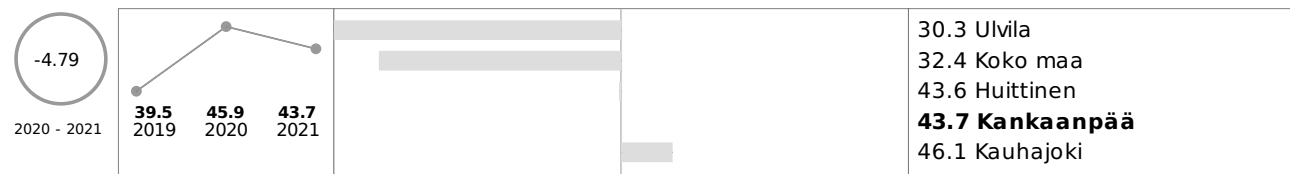
TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Tulot

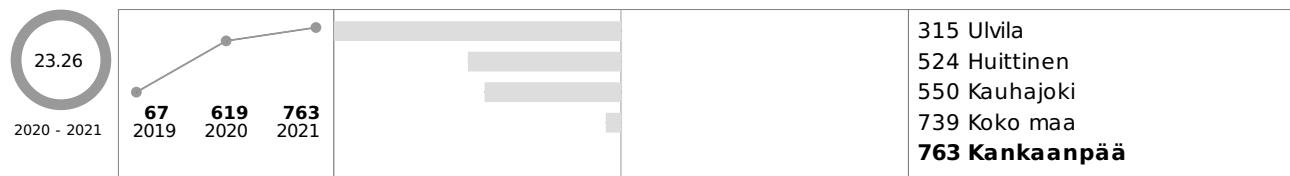
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

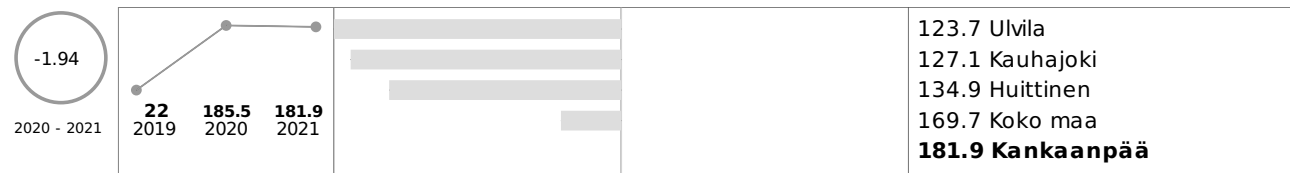
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

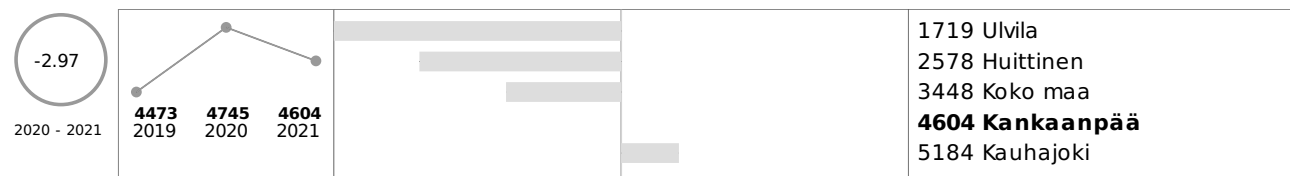
Vuosikate, euroa / asukas

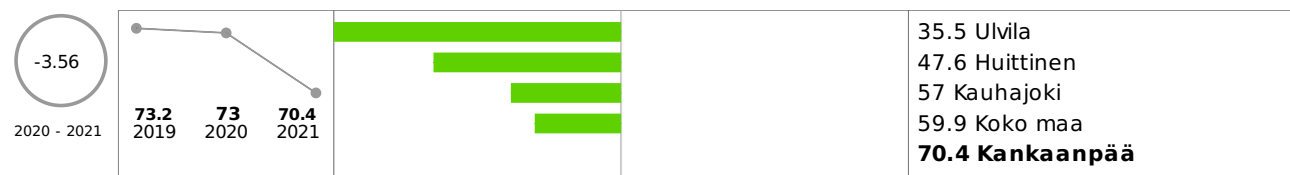
Vuosikate, % poistoista

Lainakanta 31.12., euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

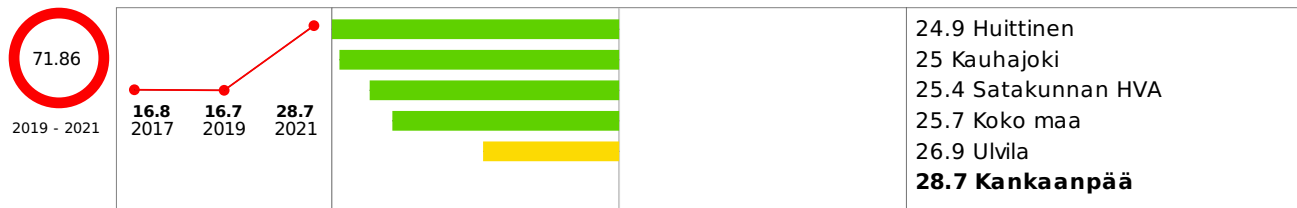

Verotulot, euroa / asukas

HYTE-kerroin

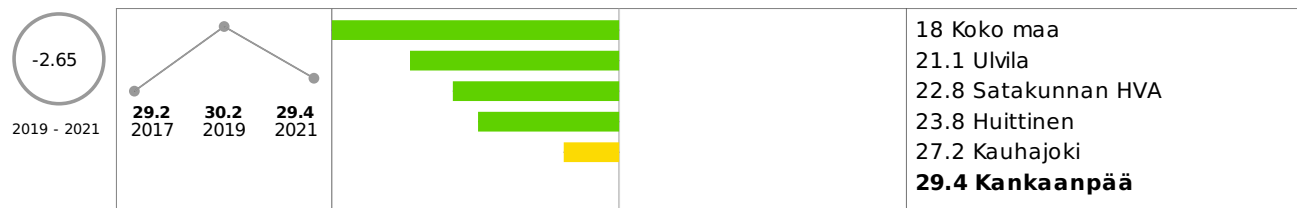
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori

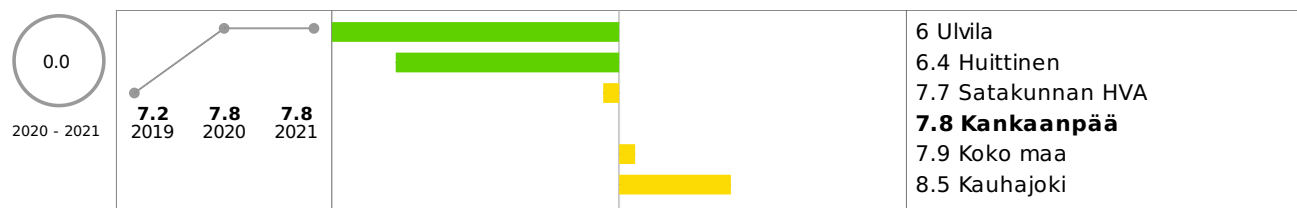
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

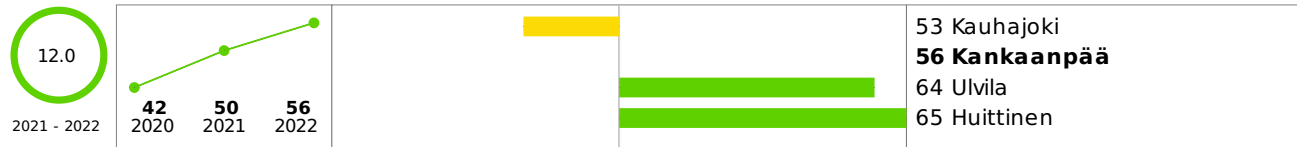
Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori

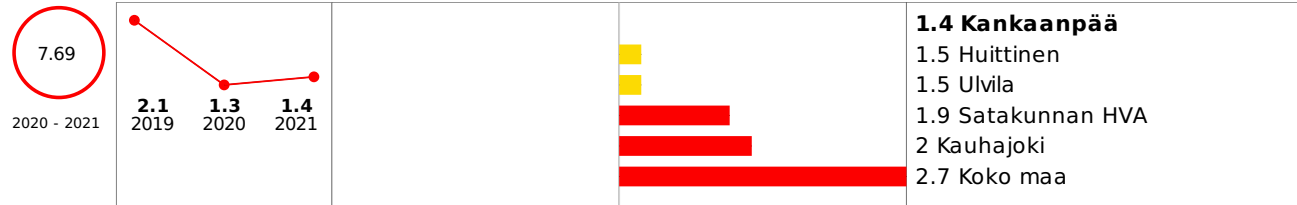
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

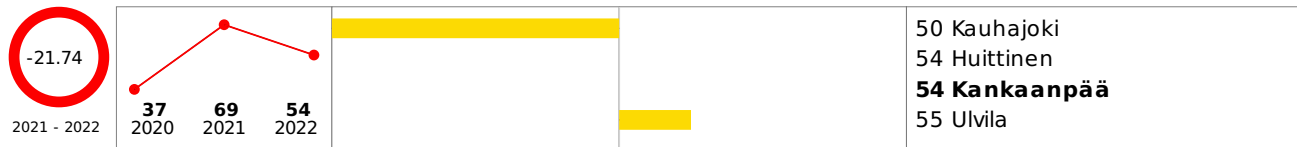
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

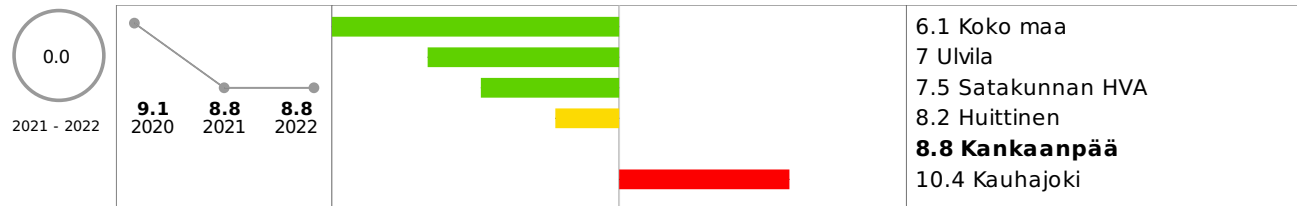
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

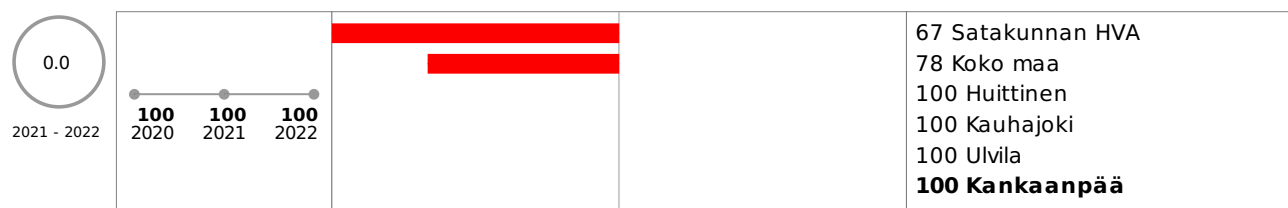
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

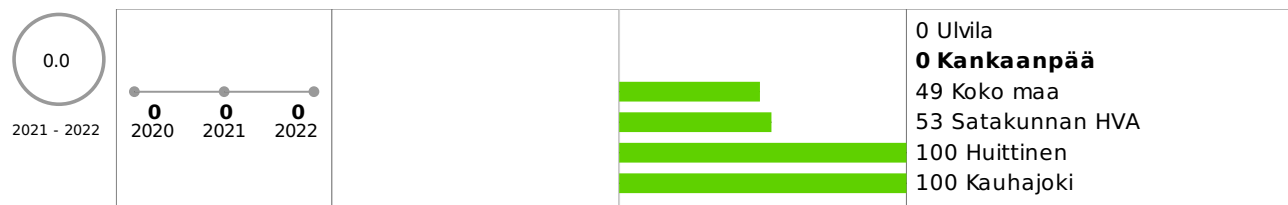
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

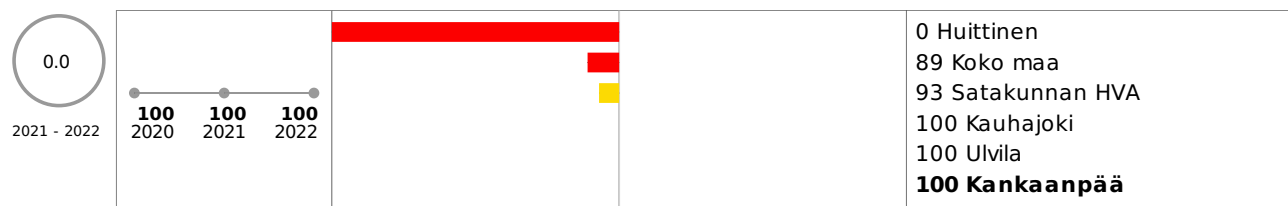
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

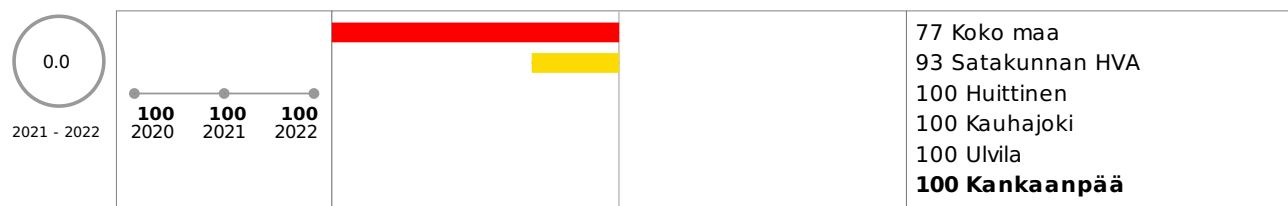
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

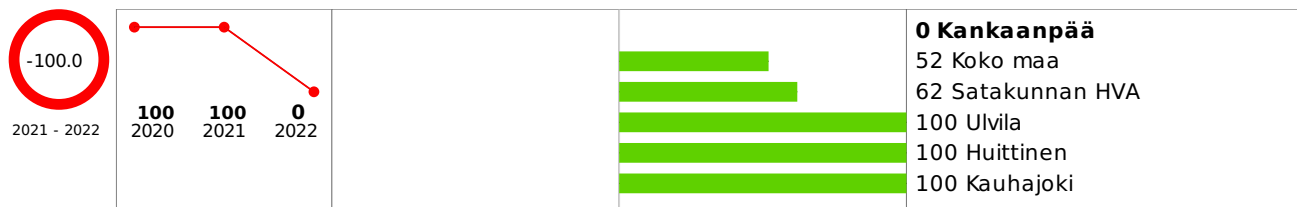
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

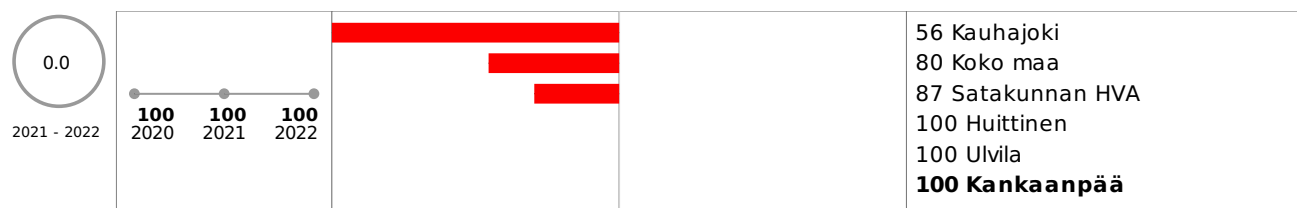
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

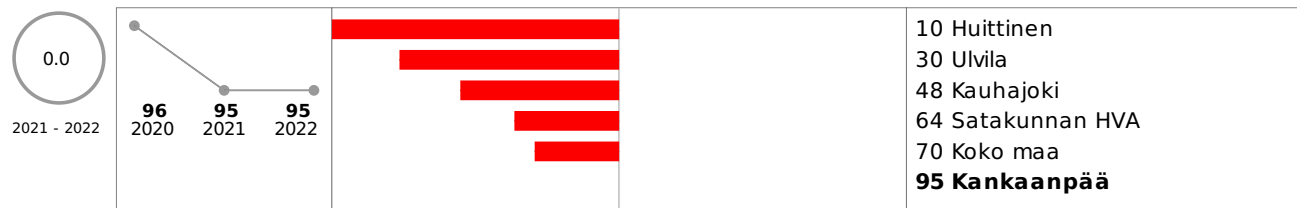
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

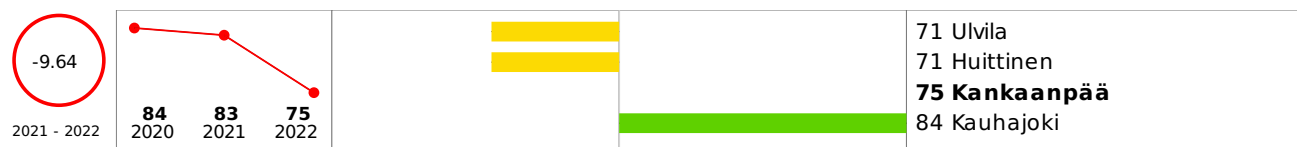
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

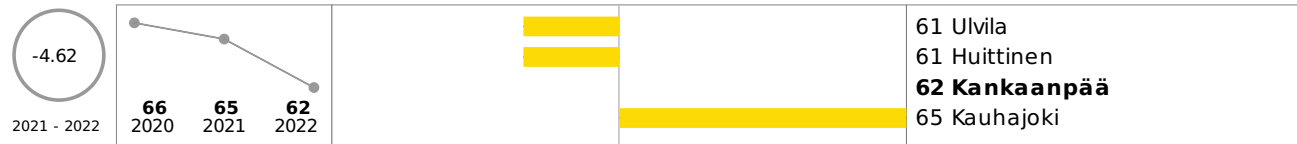
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

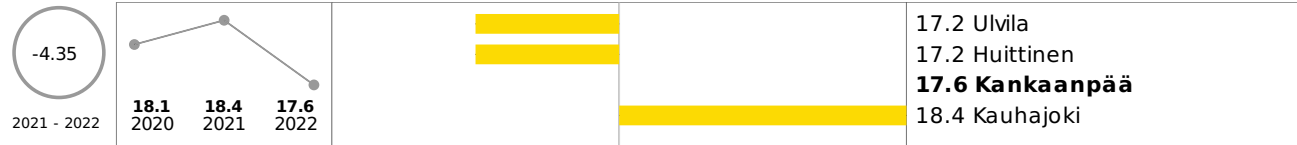
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

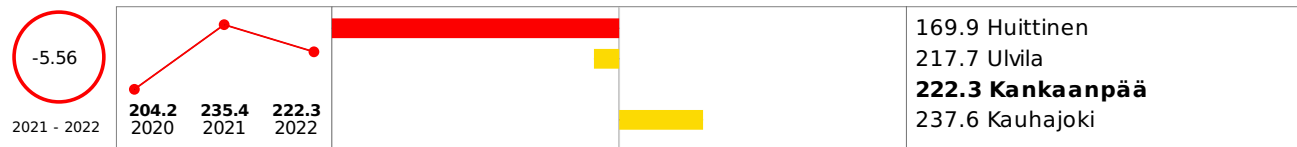
HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

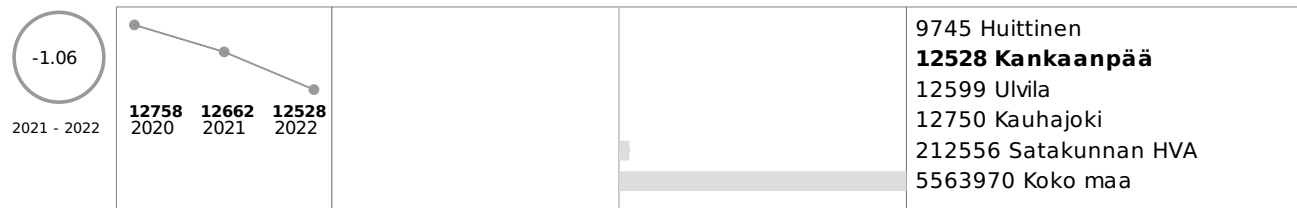

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

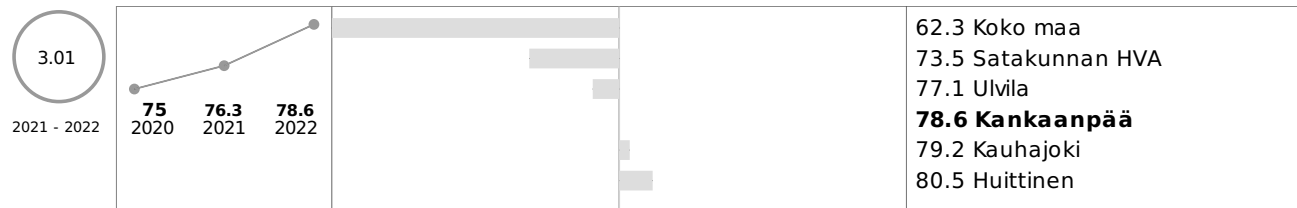

Väestö

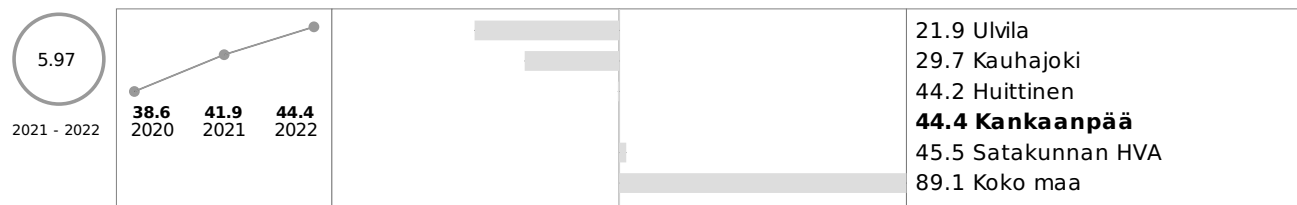
Väestö 31.12.

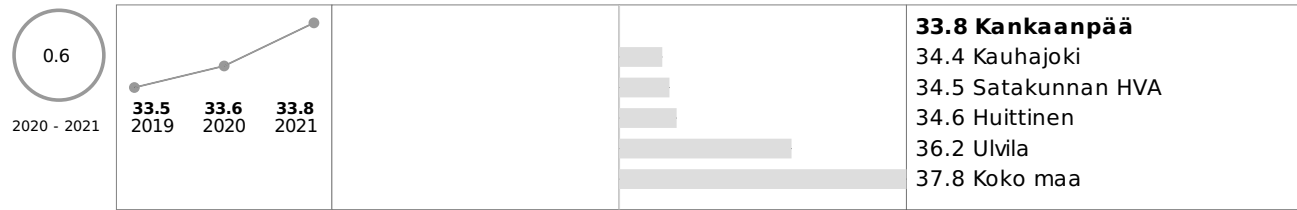
Huoltosuhte, demografinen

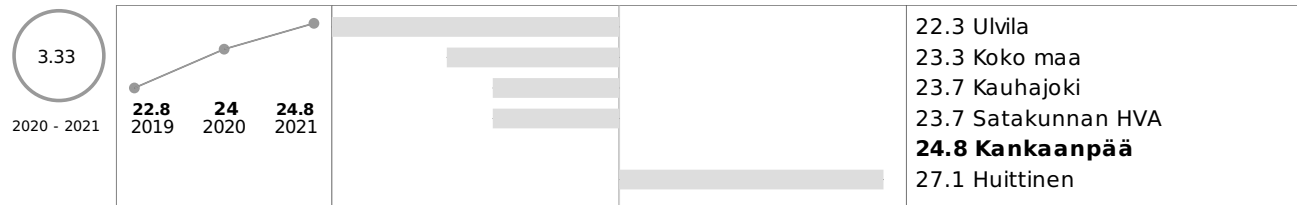
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

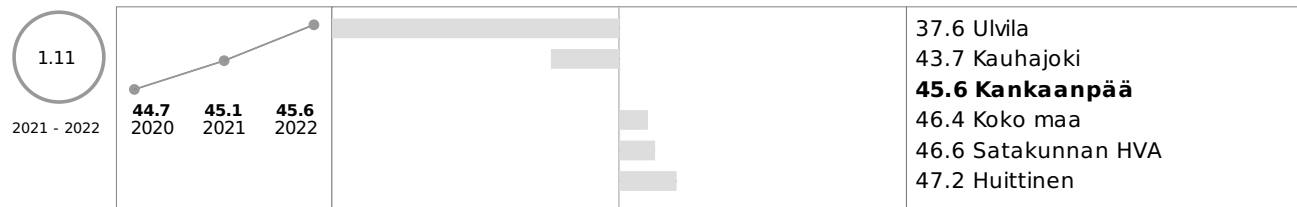
Lapsiperheet, % perheistä

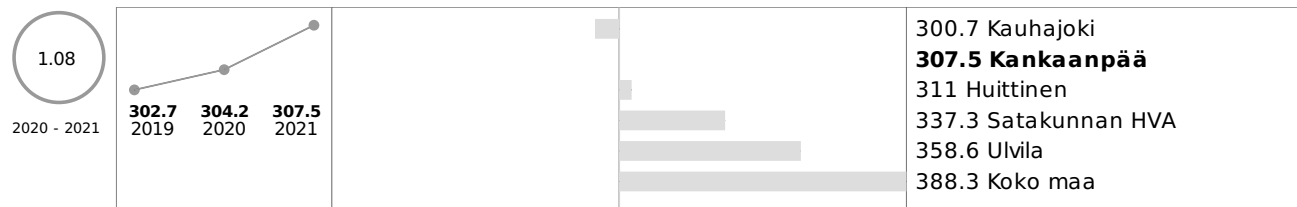
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

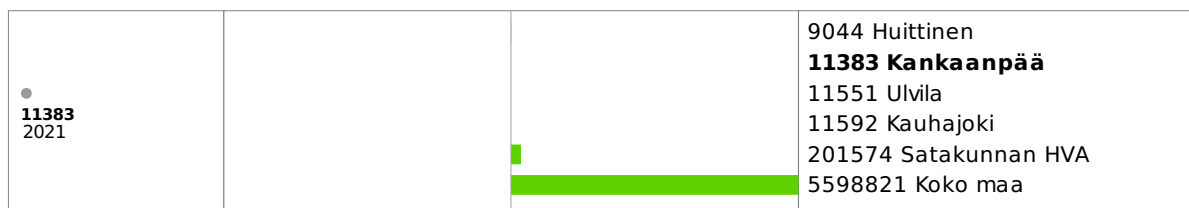
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

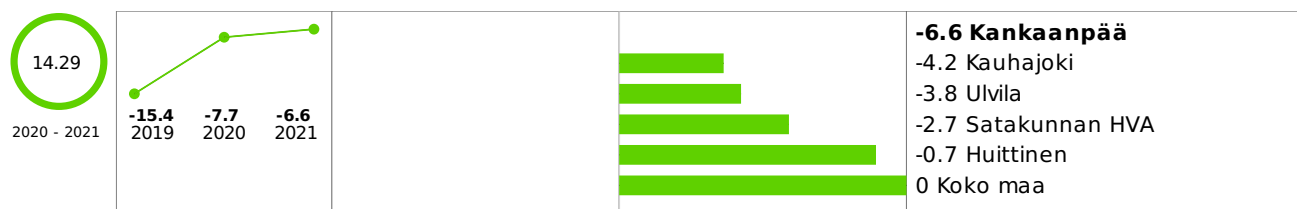
Koulutustasomittain

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

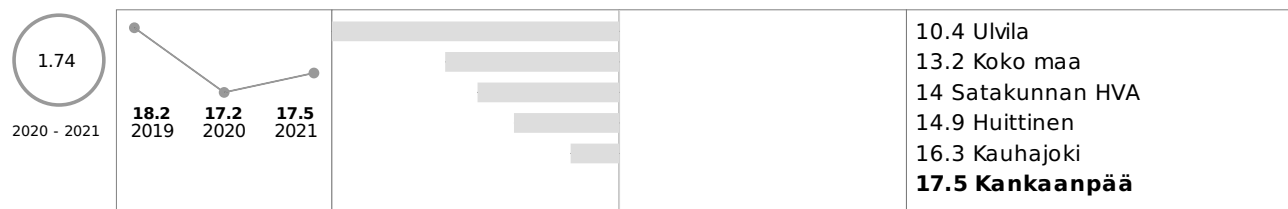

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

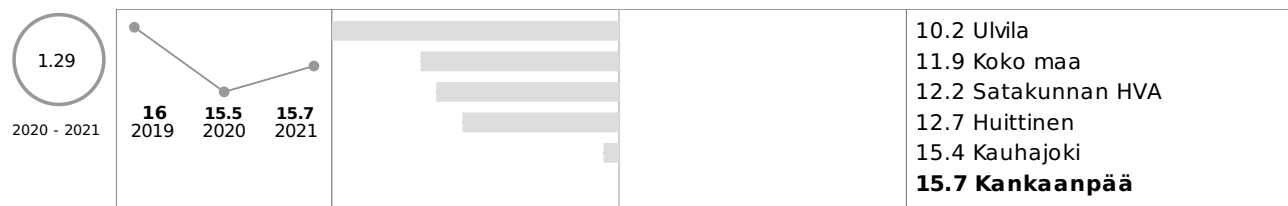

Elinvoima

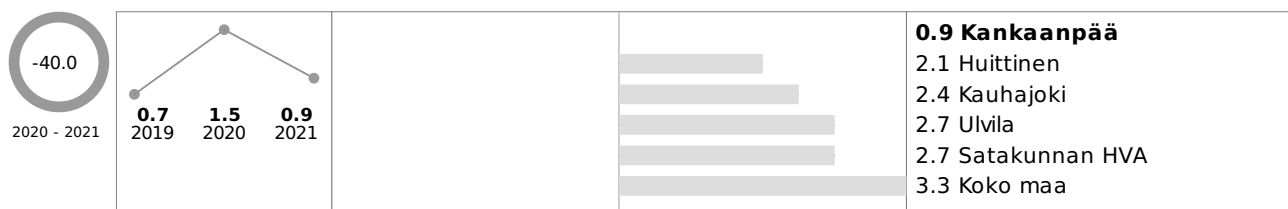
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

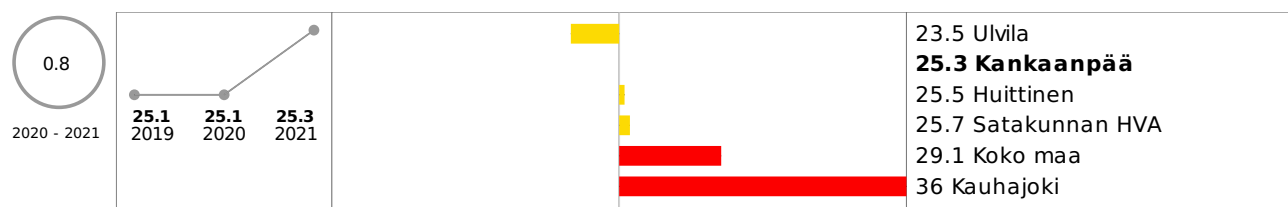
Lasten pienituloisuusaste

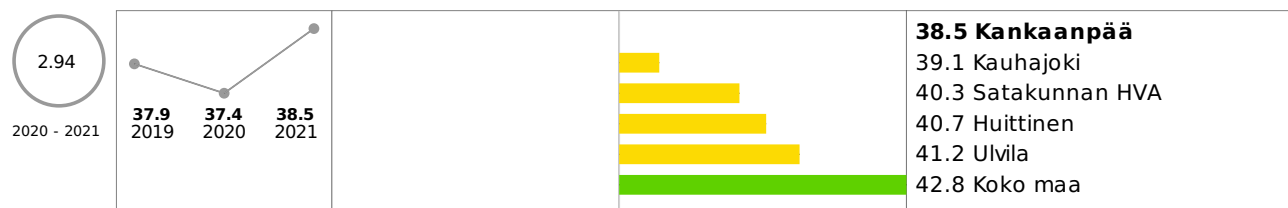
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

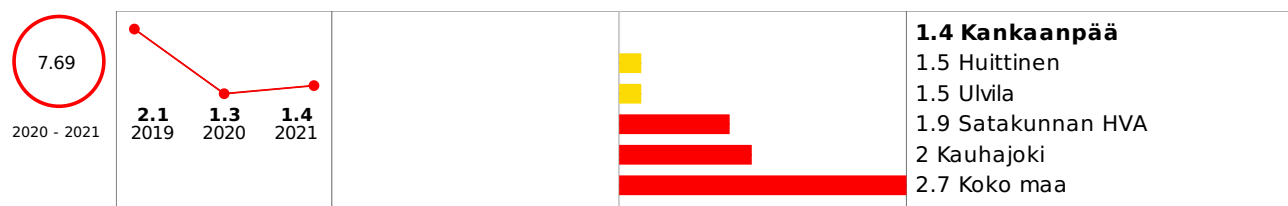
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Työlliset, % väestöstä

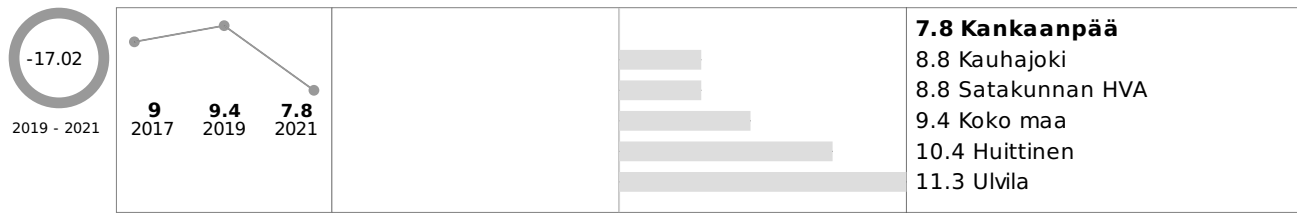
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

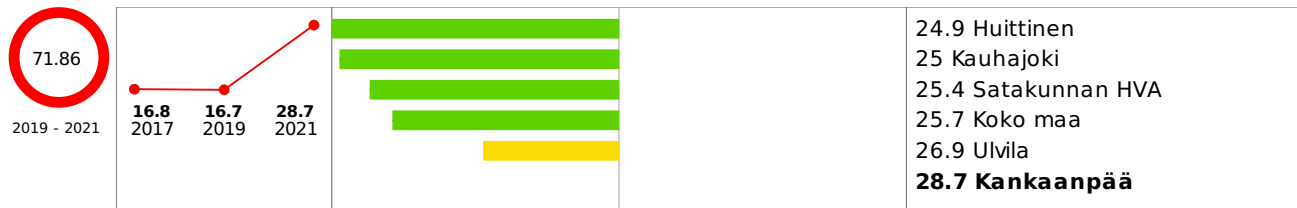
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

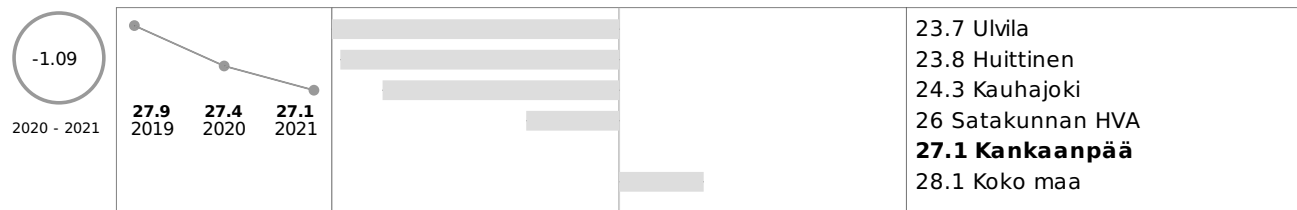
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

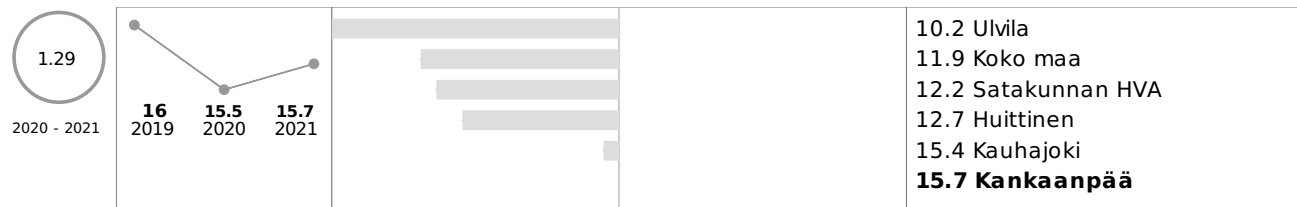
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

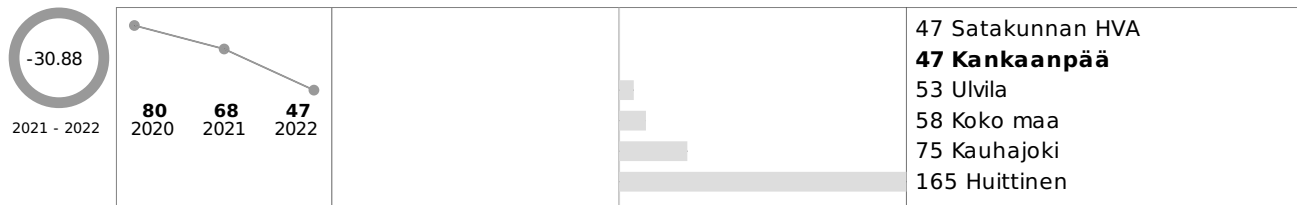
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Lasten pienituloisuusaste

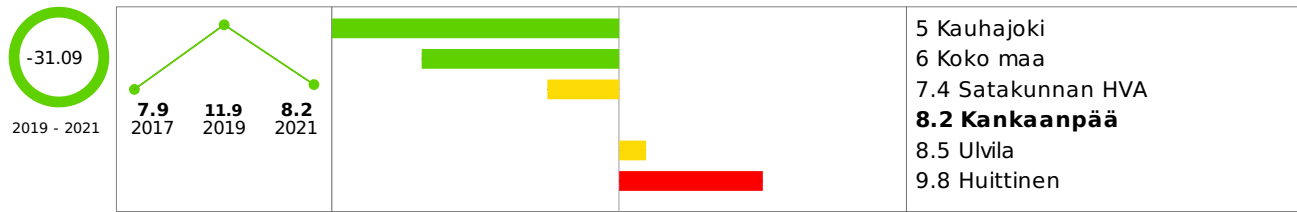

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

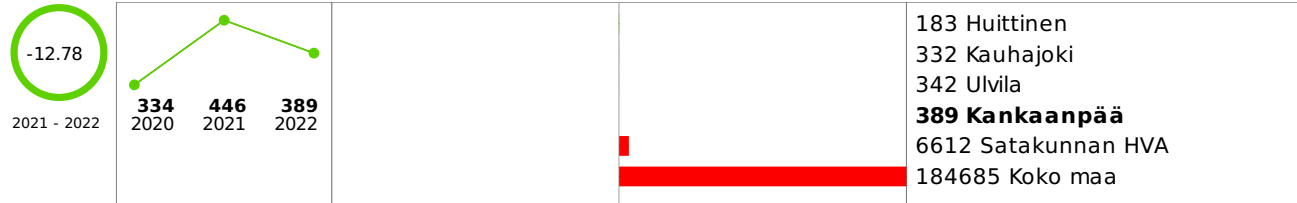

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

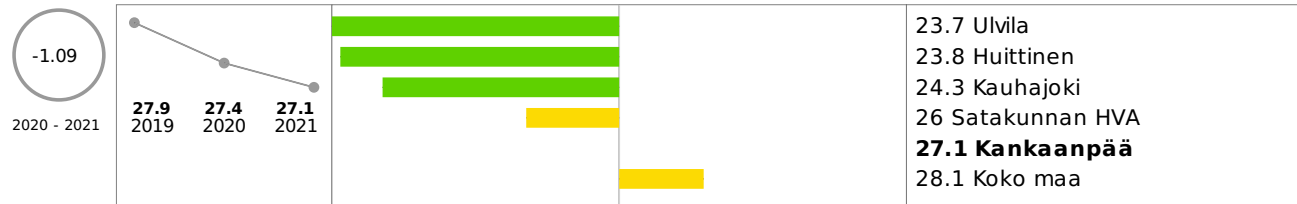
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

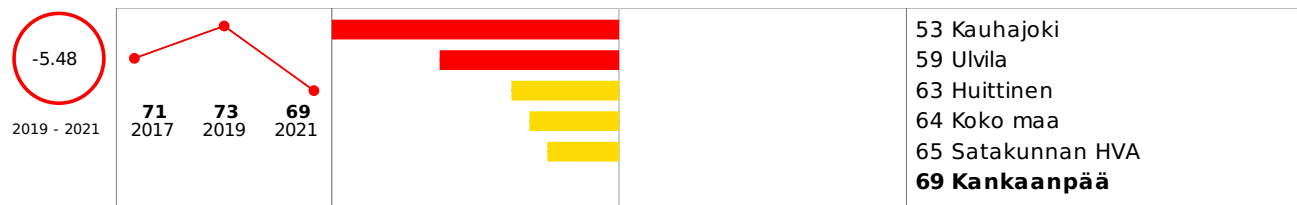

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

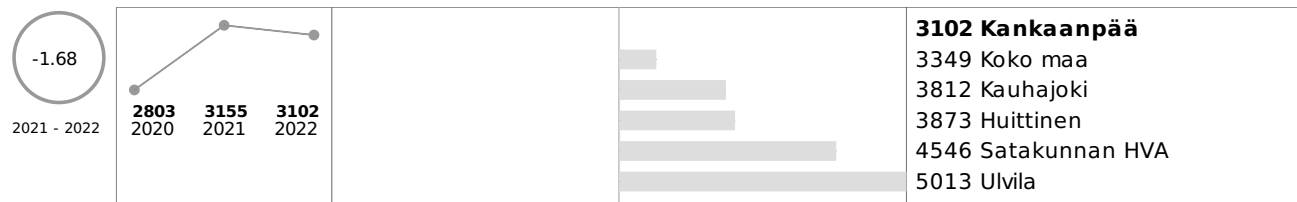
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

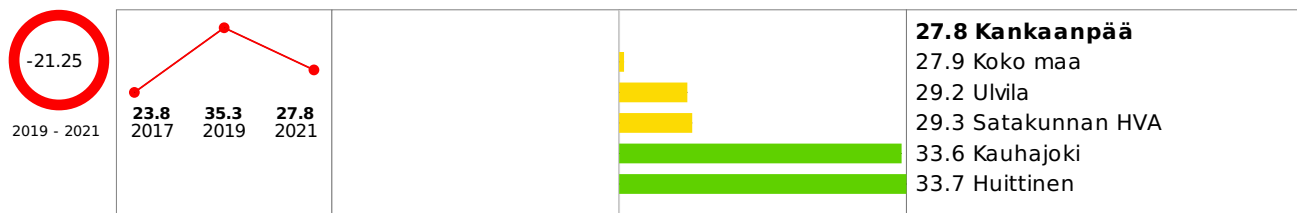
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Vapaa-aika

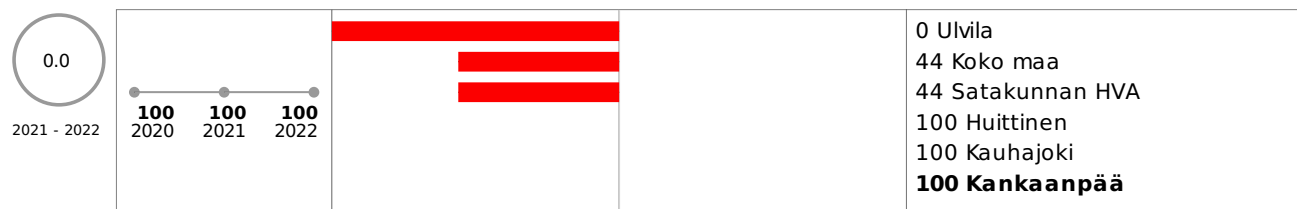
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Se edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatus on osa koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Valtakunnalliset Varhaiskasvatuksen perusteet luovat yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvuille, kehitykselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ohjaavina asiakirjoina toimivat Kankaanpään kaupungin Varhaiskasvatussuunnitelma ja Esiopetussuunnitelma. Paikallisiin suunnitelmiin on kirjattu tavoitteet lasten hyvinvoinnin tukemiseksi. Kaikista varhaiskasvatuksen yksiköistä sekä perhepäivähoidosta on valittu liikuntavastaava. Liikuntavastaavat muodostavat varhaiskasvatuksen liikuntatiimin. Liikuntatiimi valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tiimi kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Tiimin tehtävänä on kehittää varhaiskasvatusliikuntaa, koordinoita henkilöstön liikuntaan liittyviä täydennyskoulutuksia ja suunnitella mm. erilaisia liikuntatapahtumia lapsille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Liikuntatiimin toimesta varhaiskasvatukselle on laadittu liikunnan vuosikello.

Varhaiskasvatusta järjestettiin kysynnän ja resurssien mukaisesti eri toimintamuodoin päiväkodeissa,

ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoidossa sekä kunnallisena toimintana että yksityisenä toimintana palvelusetelillä. Kunnallisia päiväkoteja oli kuusi, ryhmäperhepäiväkoteja yksi ja perhepäivähoitajia yhteensä 18.

Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen (kunnallinen ja yksityinen) oli sijoitettuna 31.12.2022 yhteensä 474 lasta. 4 – 5 –vuotiaista lapsista n. 90 % on varhaiskasvatuksen piirissä.

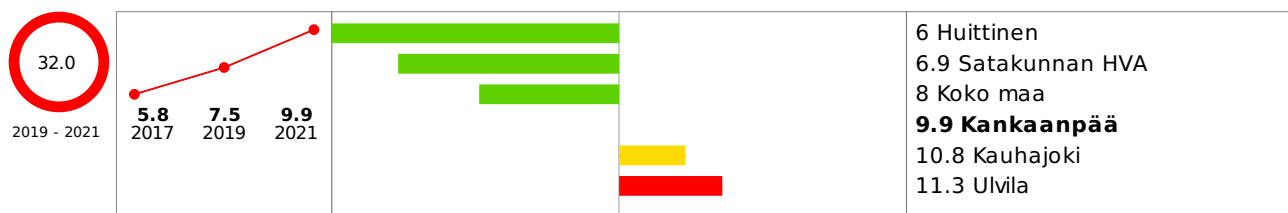
Kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille laadittiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa olevilla lapsilla henkilökohtainen esiopetussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Kehityksen ja oppimisen tuki kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Erityisopettajien tehtävä painottuu lasten tukitoimien suunnitteluun, lasten yksilölliseen ohjaamiseen, henkilöstön konsultaatioon sekä yhteistyöhön lasten huoltajien kanssa perhepäivähoidossa, päiväkodeissa sekä yksityisissä päiväkodeissa.

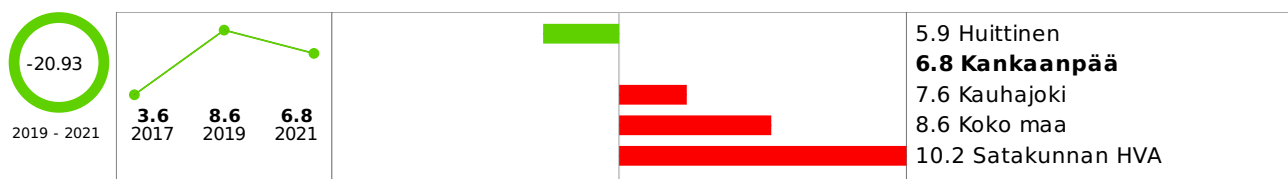
NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

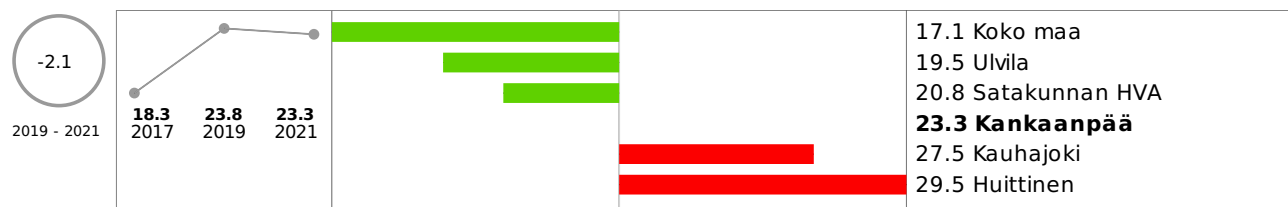
Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

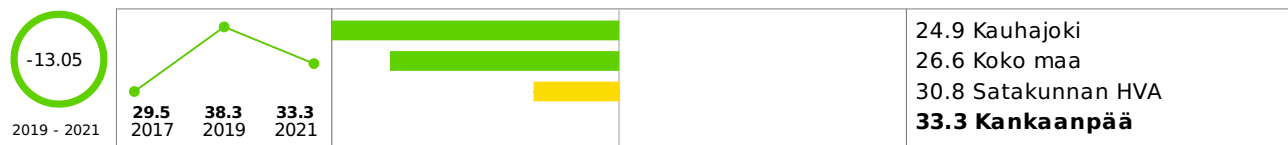
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

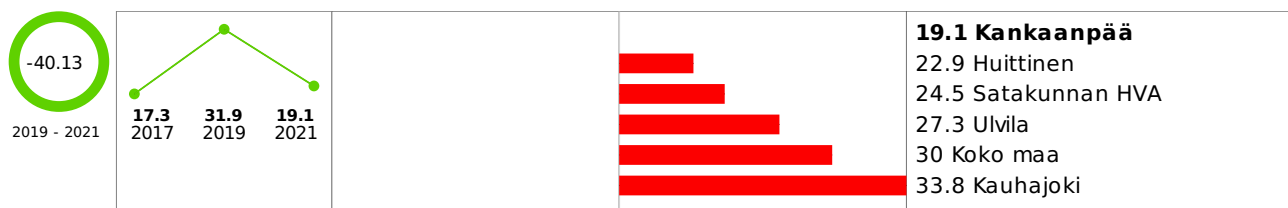
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

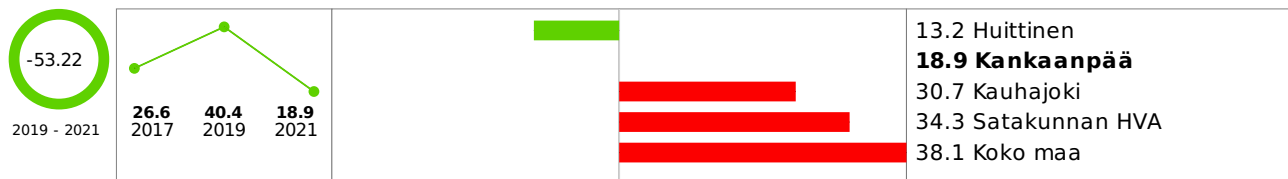
Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

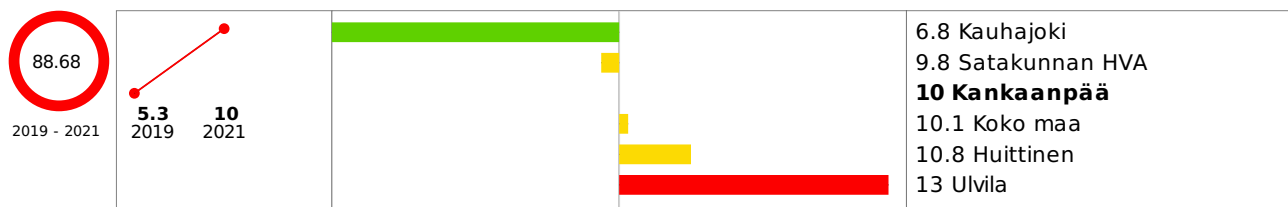

Ei syö koululounasta päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

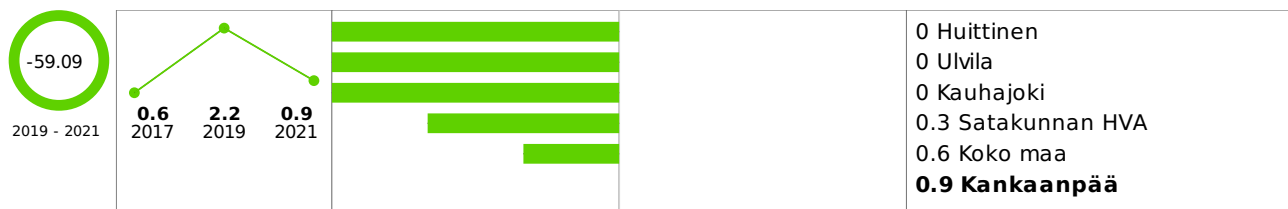

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

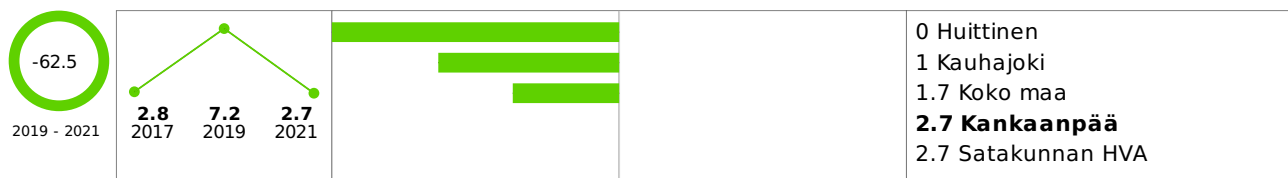
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

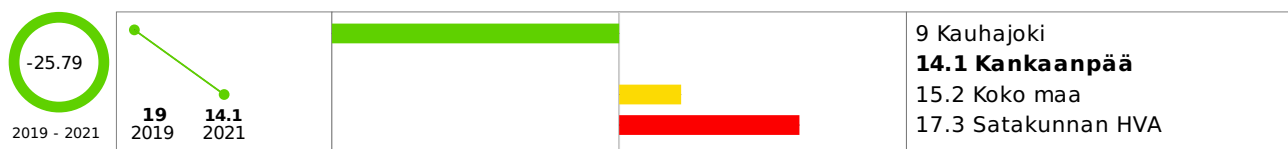
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

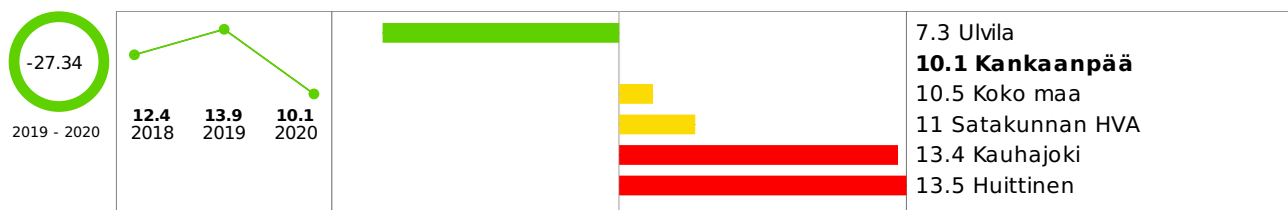
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

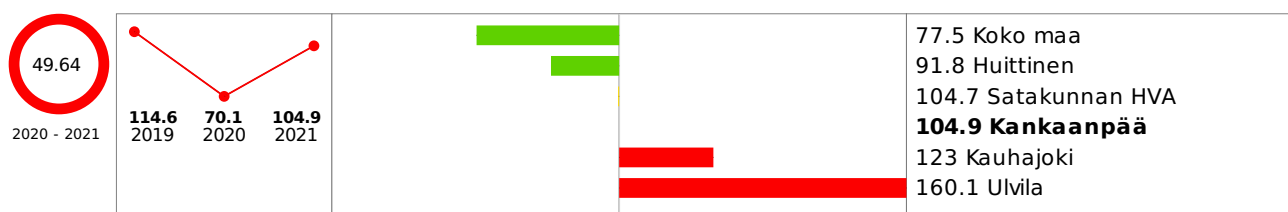
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

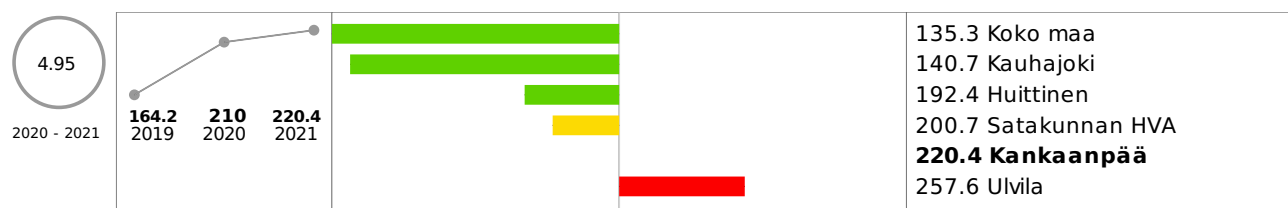
Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavan ikäistä

Rikoksista syylliseksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

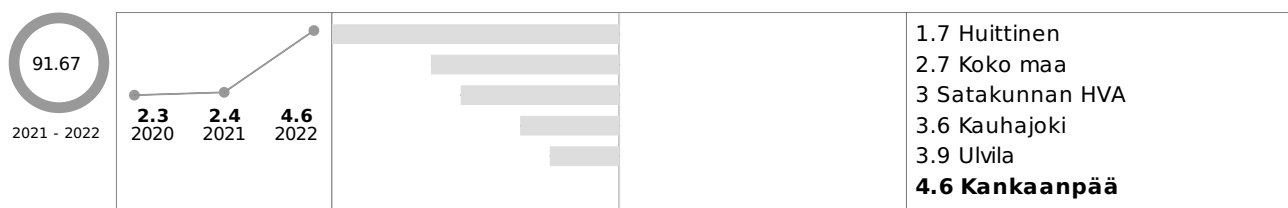

Rikoksista syylliseksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

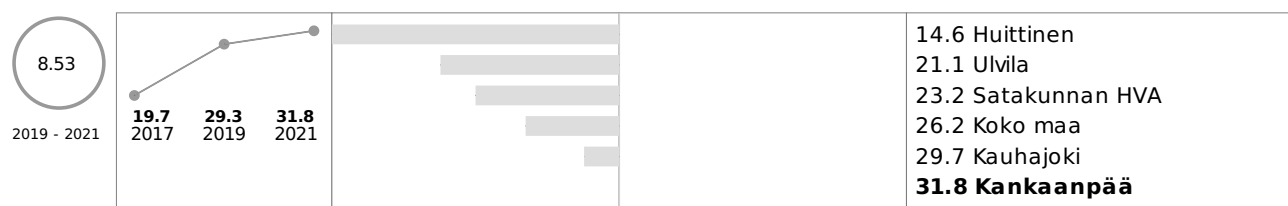
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

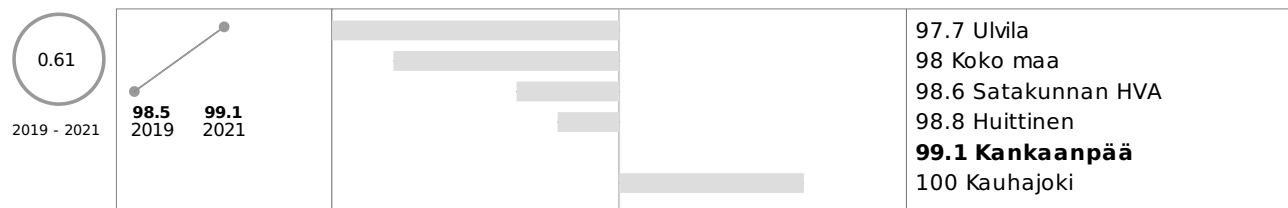

Vapaa-aika

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

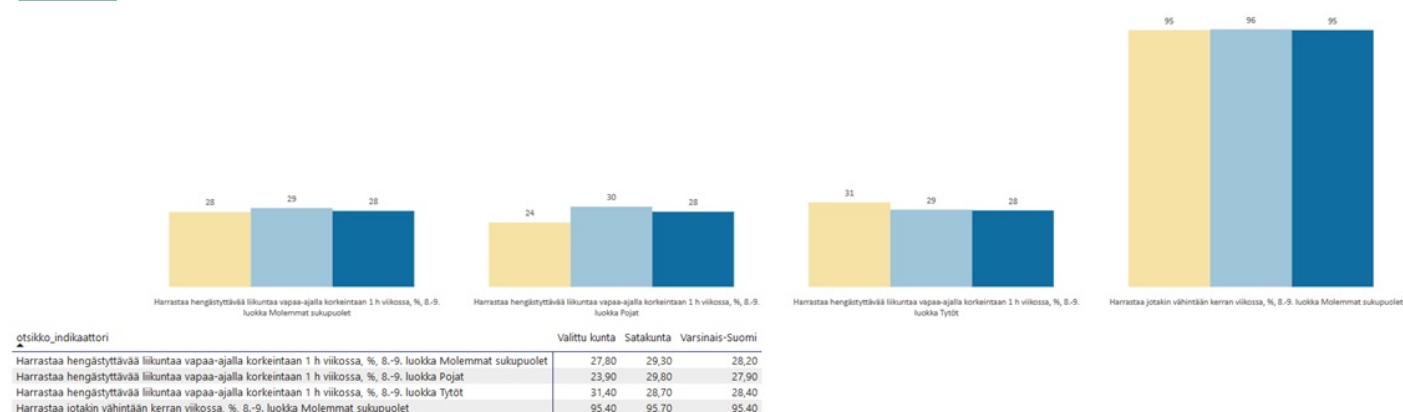
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

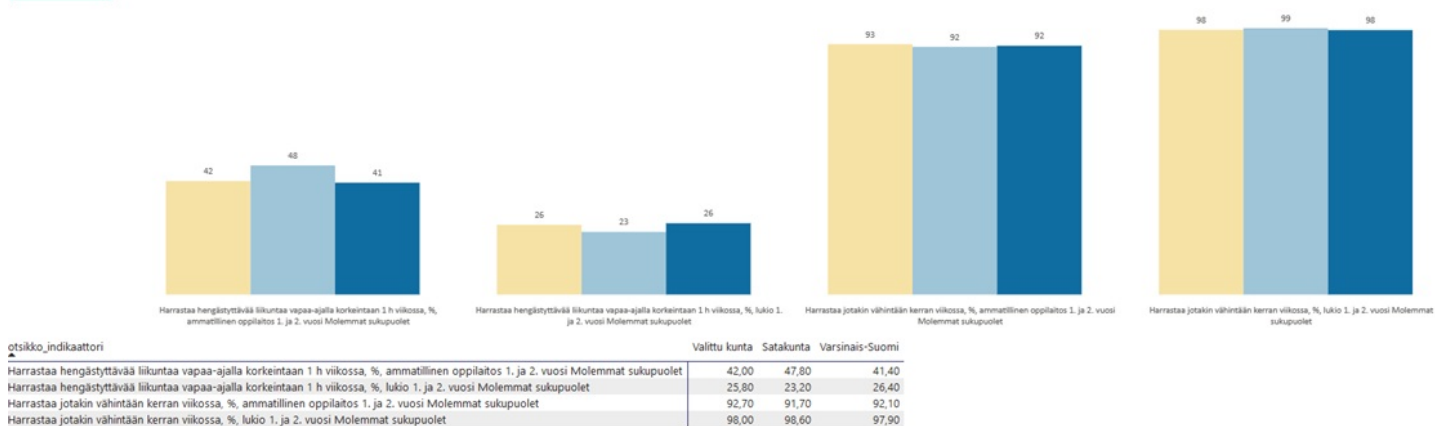
1) Lasten ja varhaisnuorten hyvinvointia tarkastellaan kouluterveyskyselyn 8. ja 9. luokan tuloksilla.

< Palaa raporttiin

Kankaanpäässä 8-9 luokkalaisten hengästyttävän liikunnan harrastaminen (27,8) on vähentynyt vuodesta 2019 jolloin se oli 35. Huomattavaa on että tytöt (31,40) ovat poikia (23,90) aktiivisempia liikunnan harrastamisessa. Lähes koko ikäluokalla (95,4%) on kuitenkin jokin harrastus viikona aikana.

< Palaa raporttiin

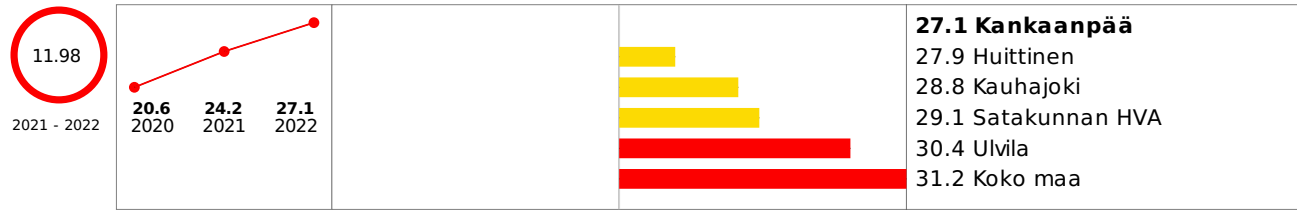
Hengästyttävän liikunnan harrastaminen on Kankaanpäässä aktiivisempaa ammatillisissa oppilaitoksissa (42) vrt lukio 1. ja 2 luokan oppilaisiin (25,80).

Tulokset ovat samansuuntaisia Satakunnan ja Varsinais-suomen alueen kanssa. Lähes koko ikäluokalla on harrastus, jossa he ovat viikoittain mukana (amatilliset (93) ja lukion 1. ja 2 lka (98)).

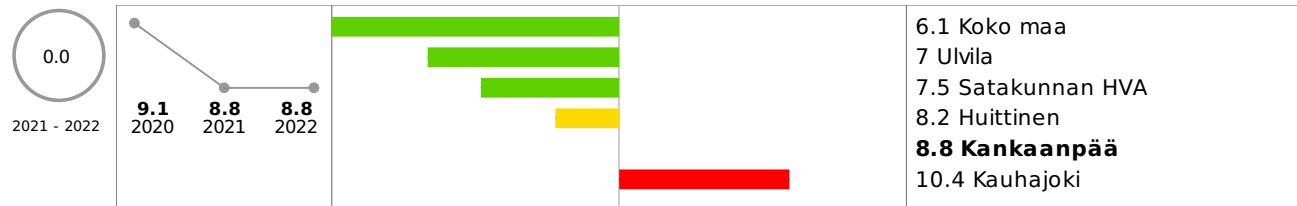
TYÖIKÄISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

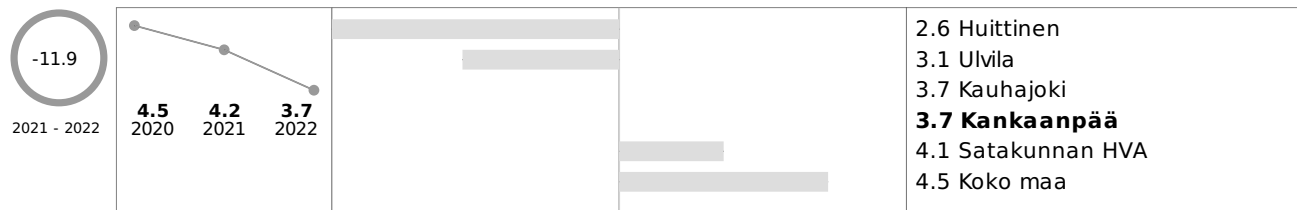
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

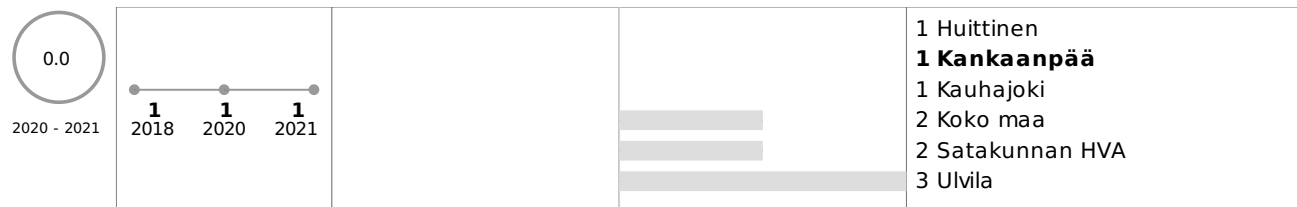
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

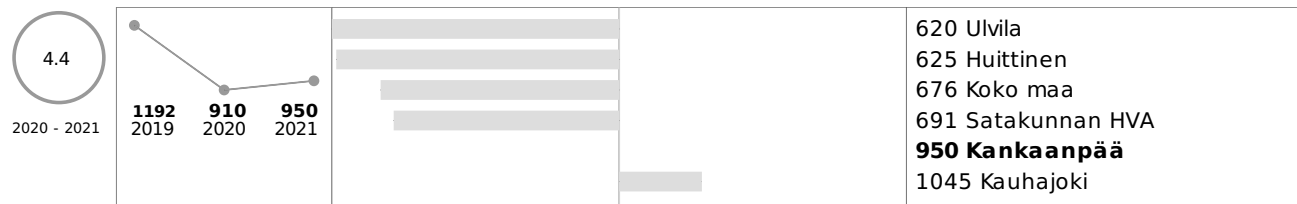

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

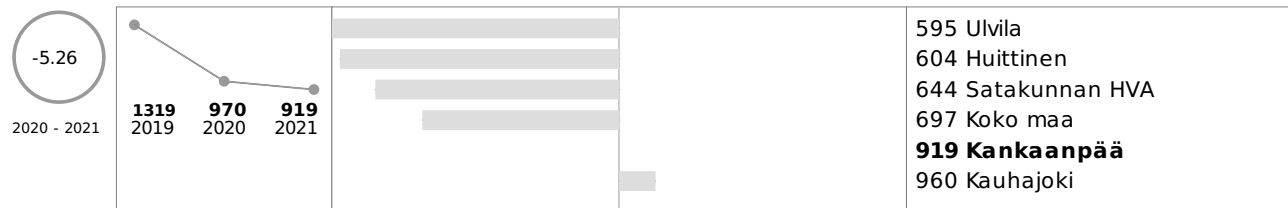

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Työikäisten hyvinvointia kuvataan seuraavien indikaattorien avulla: Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat, Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) ja Työikäisten sosiaalipalvelujen kokonaisuuden käyttökustannukset yhteensä, 1 000 euroa

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat info ind. 2345	
	Kankaanpään kuten pääsoin koko Satakunnan alueella tulos on noususuunnassa. - Vuonna 2022 Kankaanpää 27,1/HVA ka 26 - Vuonna 2021 Kankaanpää 24,2/HVA ka 25,3 - Vuonna 2020 Kankaanpää 18,3/HVA 22,6
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) info ind. 3071	
	Kankaanpään kuten pääsoin koko Satakunnan alueella tulos on laskusuunnassa. - Vuonna 2022 Kankaanpää 3,7/HVA ka 3,5 - Vuonna 2021 Kankaanpää 4,2/HVA ka 4,1 - Vuonna 2020 Kankaanpää 4,5/HVA 4,1
Työikäisten sosiaalipalvelujen kokonaisuuden käyttökustannukset yhteensä, 1 000 euroa info ind. 5899	

Työikäisten sosiaalipalvelujen kokonaisuden käyttökustannukset
yhteensä, 1 000 euroa [info ind. 5899](#)

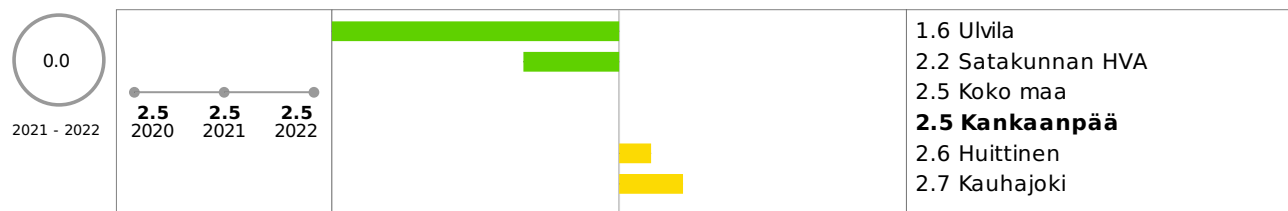
Eura	1 203
Eurajoki	215
Harjavalta	68
Huittinen	502
Kankaanpää	417
Karvia	81
Kokemäki	296
Merikarvia	-8
Nakkila	355
Pomarkku	17
Pori	5 686
Rauma	864
Siikainen	167
Säkylä	224
Uusikaupunki	37

Vuonna 2021 Kankaanpää 417/HVA ka 248

IKÄIHMISET

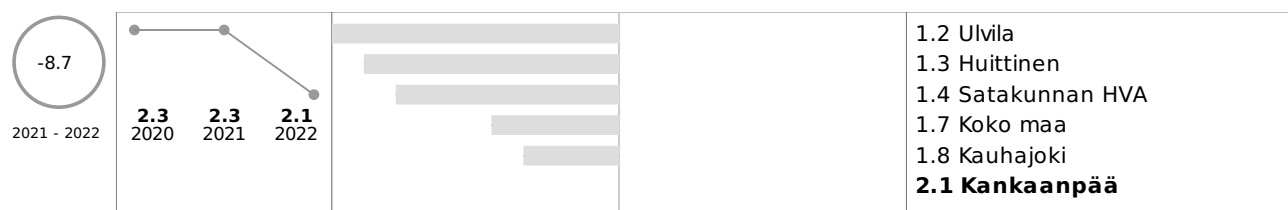
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

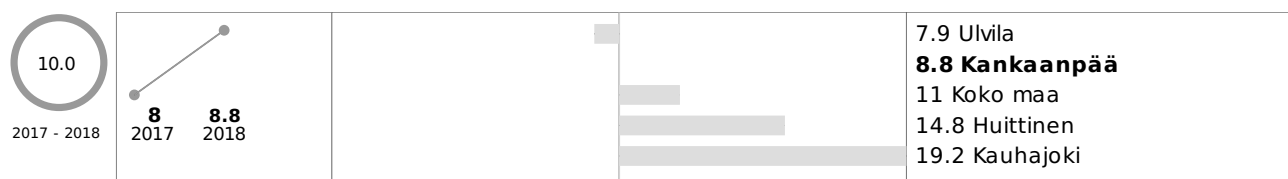
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

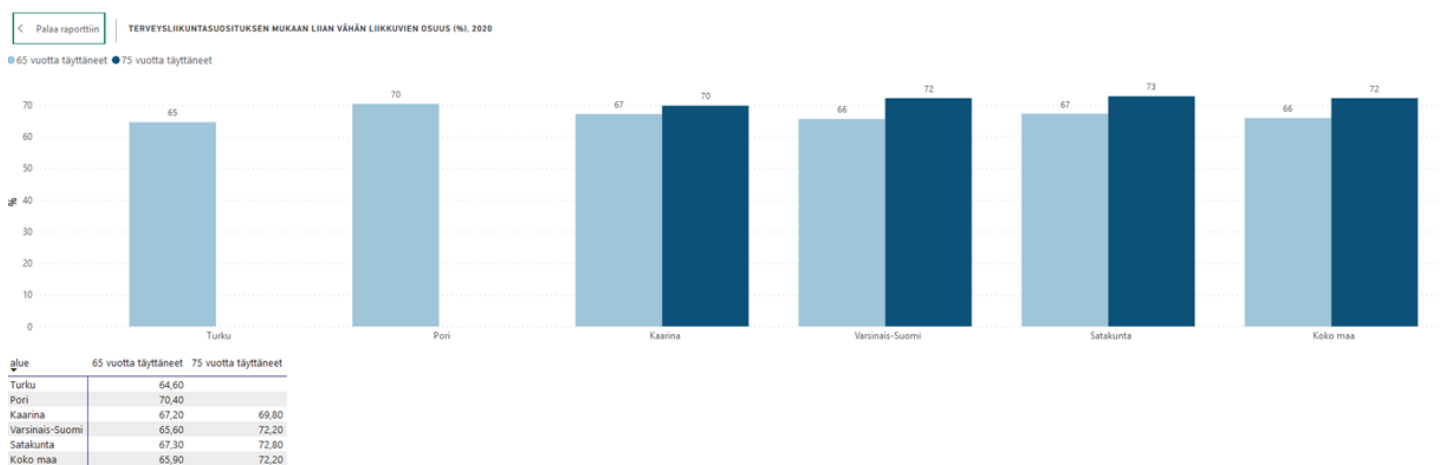
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (-2018)

IKÄIHMISET - Yhteenveto

Terveysliikunta

- ikäihmisten suosituksessa painotetaan 18–64-vuotiaiden suosituksia enemmän lihasvoimaa ja tasapainoa, joilla on vaikutusta erityisesti arjessa selviytymiseen, liikkumiskykyyn sekä esimerkiksi kaatumisten ehkäisyyn. Suositus korostaa liikkumisen monipuolisuutta. Tavoitteena on toimintakykyä ylläpitävä tai parantava liikkuminen.

Satakunnassa yli 65 vuotiaista 67% ja yli 75 vuotiaista 73% liikkuu liian vähän terveysliikuntasuositukseen nähden. Tulos on saman suuntainen koko maassa.

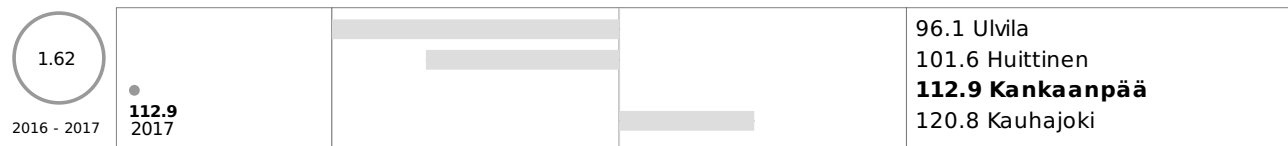
Museopalvelut

Kankaanpään kaupunginmuseo järjestää vuosittain Wanhat valokuvat -tunnistus ja muistelutilaisuuksia, vuonna 2022 yhteensä 7 kertaa, joissa kaikkiaan 225 osallistujaa.

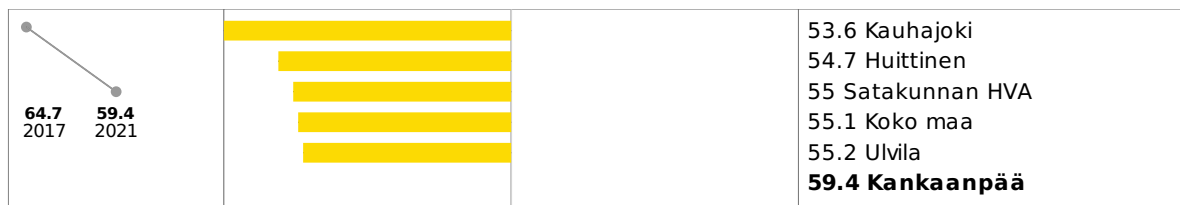
KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

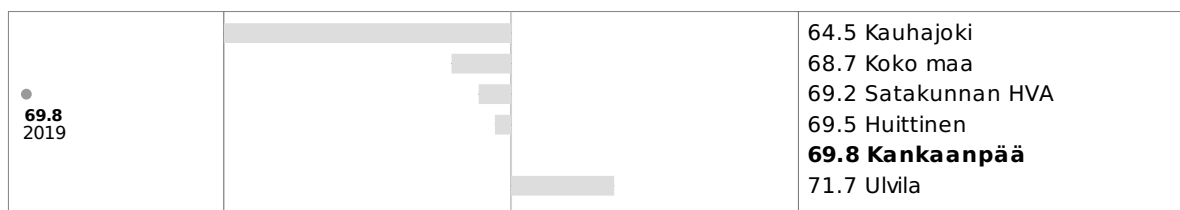
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

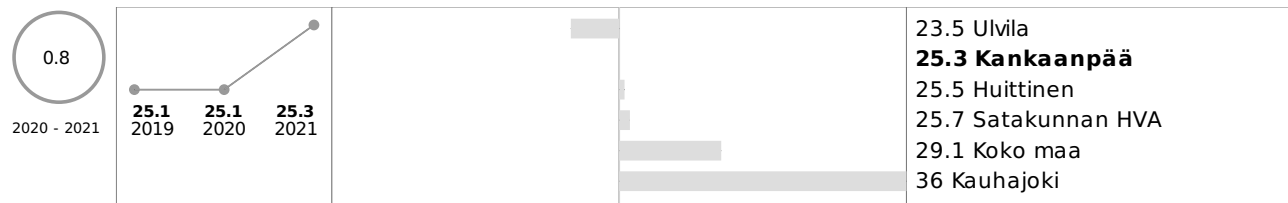
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa

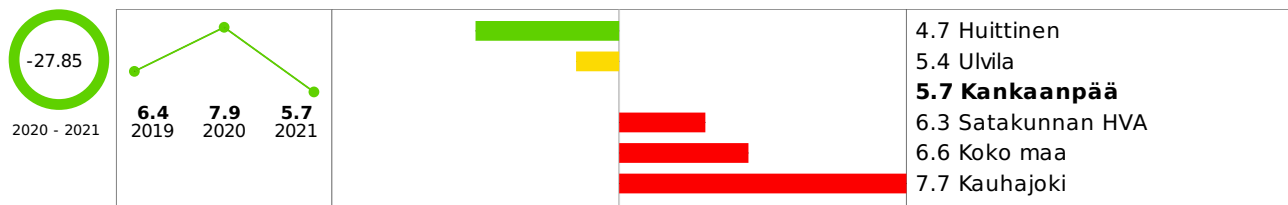

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

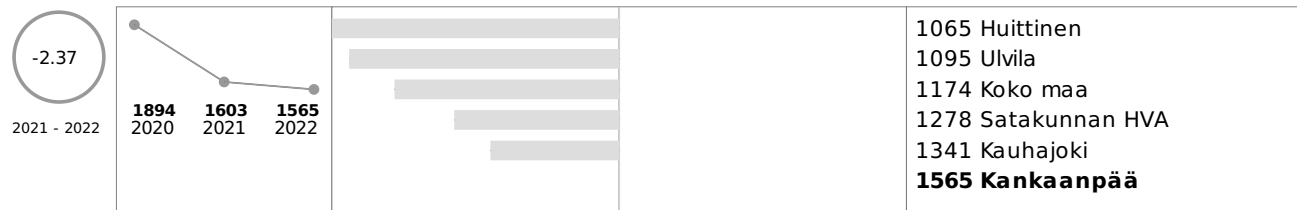
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

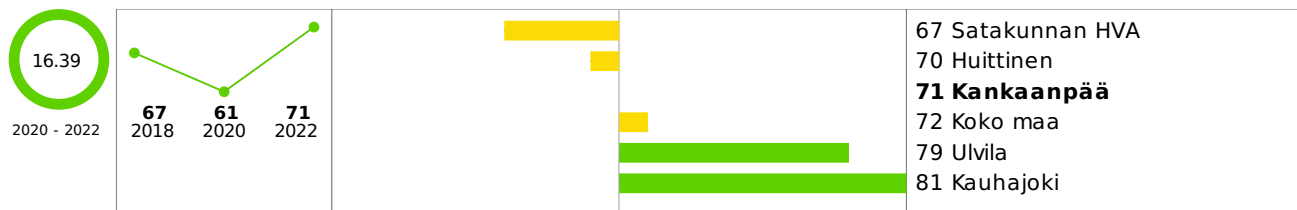
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

Painopistealueen kaikki ikäryhmät hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan seuraavien indikaattorien avulla: Äänestysaktiivisuus kuntavaleissa, Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa, Sairastavuusindeksi, Ginikerroin, Pienituloisuusaste ja Terveystiedon edistämisaktiivisuus.

1) Esteetön, turvallinen ja hyvinvointia edistävä asuin- ja elinympäristö

45/80

Uimahalli	Uimahalli 2007-2022 <table border="1"><caption>Uimahallin käyttöaste 2007-2022</caption><thead><tr><th>Vuosi</th><th>Käyttöaste</th></tr></thead><tbody><tr><td>2007</td><td>66000</td></tr><tr><td>2008</td><td>69000</td></tr><tr><td>2009</td><td>63000</td></tr><tr><td>2010</td><td>64000</td></tr><tr><td>2011</td><td>64000</td></tr><tr><td>2012</td><td>59000</td></tr><tr><td>2013</td><td>56000</td></tr><tr><td>2014</td><td>57000</td></tr><tr><td>2015</td><td>58000</td></tr><tr><td>2016</td><td>59000</td></tr><tr><td>2017</td><td>61000</td></tr><tr><td>2018</td><td>0</td></tr><tr><td>2019</td><td>10000</td></tr><tr><td>2020</td><td>40000</td></tr><tr><td>2021</td><td>28000</td></tr><tr><td>2022</td><td>55000</td></tr></tbody></table>	Vuosi	Käyttöaste	2007	66000	2008	69000	2009	63000	2010	64000	2011	64000	2012	59000	2013	56000	2014	57000	2015	58000	2016	59000	2017	61000	2018	0	2019	10000	2020	40000	2021	28000	2022	55000	Toteutunut
Vuosi	Käyttöaste																																			
2007	66000																																			
2008	69000																																			
2009	63000																																			
2010	64000																																			
2011	64000																																			
2012	59000																																			
2013	56000																																			
2014	57000																																			
2015	58000																																			
2016	59000																																			
2017	61000																																			
2018	0																																			
2019	10000																																			
2020	40000																																			
2021	28000																																			
2022	55000																																			
Turvallisuus																																				
Liikennerikokset	Poliisin tietoon tuleet eräät liikennerikokset / 1000 as <table><tr><td>Satakunnan hyvinvointialue</td><td>yhteensä</td><td>2020</td><td>2021</td></tr><tr><td>Kankaanpää</td><td></td><td>12,6</td><td>11,2</td></tr><tr><td></td><td></td><td>11,2</td><td>9,8</td></tr></table>	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2020	2021	Kankaanpää		12,6	11,2			11,2	9,8	Liikennerikokset vähentyneet 3,6%																						
Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2020	2021																																	
Kankaanpää		12,6	11,2																																	
		11,2	9,8																																	
Huumausainerikokset	Poliisin tietoon tuleet kaikki huumausainerikokset / 1000 as <table><tr><td>Satakunnan hyvinvointialue</td><td>yhteensä</td><td>2020</td><td>2021</td></tr><tr><td>Kankaanpää</td><td></td><td>6,5</td><td>6,1</td></tr><tr><td></td><td></td><td>7,3</td><td>7,2</td></tr></table>	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2020	2021	Kankaanpää		6,5	6,1			7,3	7,2	Huumausainerikokset pysyneet samalla tasolla.																						
Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2020	2021																																	
Kankaanpää		6,5	6,1																																	
		7,3	7,2																																	
Rikokset	Rikoksista syyllisiksi epäillyt eri ikäluokissa / 1000 vastaavan ikäistä <table><tr><td>Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)</td><td>Satakunnan hyvinvointialue</td><td>yhteensä</td><td>12,6</td><td>12,9</td></tr><tr><td></td><td>Kankaanpää</td><td></td><td>9,3</td><td>13,9</td></tr><tr><td>Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)</td><td>Satakunnan hyvinvointialue</td><td></td><td>105,6</td><td>104,9</td></tr><tr><td></td><td>Kankaanpää</td><td></td><td>70,1</td><td>104,9</td></tr><tr><td>Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)</td><td>Satakunnan hyvinvointialue</td><td></td><td>242,8</td><td>200,3</td></tr><tr><td></td><td>Kankaanpää</td><td></td><td>210,6</td><td>220,4</td></tr></table>	Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	12,6	12,9		Kankaanpää		9,3	13,9	Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue		105,6	104,9		Kankaanpää		70,1	104,9	Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue		242,8	200,3		Kankaanpää		210,6	220,4	Huolestuttavaa on 15-17 v rikosten lisääntyminen (70,1 -> 104,9) joka jatkuu seuraavaan 18-20 v ikäluokkaan jossa tulokset ovat suuremmat kuin Satakunnan HVA:n ka.				
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	12,6	12,9																																
	Kankaanpää		9,3	13,9																																
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue		105,6	104,9																																
	Kankaanpää		70,1	104,9																																
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (satahenkilöä)	Satakunnan hyvinvointialue		242,8	200,3																																
	Kankaanpää		210,6	220,4																																

Kaupunkisuunnittelutulosalue luo mahdollisuuksia kaupungissa tapahtuvalle rakentamiselle ja valvoo kaupungissa tapahtuvaa rakentamista. Kaupunkisuunnittelutulosalueen tavoitteena on luoda esteetön, toimiva, viihtyisä, taloudellinen ja vetovoimainen ympäristö asukkaille, yrityksille ja vapaa-ajanasukkaille. Kaupunkisuunnittelutulosalue luo myös edellytyksiä Kankaanpään kehittymiselle seutukunnallisena keskuksena.

2) Terveelliset elintavat kansansairauksien ehkäisemiseksi

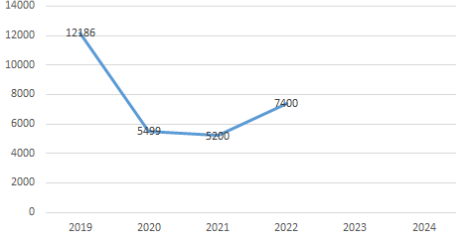
2.1 Liikuntapalvelut

Liikunta on kunnan peruspalvelu, jolla kunnat luovat edellytyksiä asukkaidensa liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukemalla liikunta- ja urheiluseurojen ja muiden kansalaisjärjestöjen toimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Liikuntakeskuksen peruskorjaushanke valmistui 08/2022 ja tilat saatiin täysimittaisesti asiakkaiden käyttöön. Uudet tilat, välineet sekä tuotepaketit (mm. senioriranneke yli 65 v) on lisännyt tilojen käyttöä peruskorjauhankkeen jälkeen. Liikuntatoimen tilat ja alueet on pidetty avoinna ja toimintakuntoisina seitsemänä päivänä viikossa. Kaikkia liikuntatiloja käyttävät ohjausryhmien lisäksi koulut, seurat, eri yhteisöt sekä lähikuntien koulut. Huomattavaa on myös, että myös ulkoliikunta-alueiden (kuntoradat, ulkojäät ja hiihtoladut, urheilukenttä, pesäpallostadion, harjoituskentät, ulkokuntosali) käyttö on lisääntynyt merkittävästi.

Toimintavuoden aikana liikuntapalvelut koordinoivat alueellisia haasteita sekä järjestivät useita terveysliikuntaan suunnattuja tapahtumia.

Tapahtuma	Mittari	Tulos
Talviliikunta kampanja (Liikuntamuotoina: hiihto, kävely, sauvakävely, juoksu, lumikenkäily, maastopyöräily, potkukelkkailu, pyöräily, luistelu ja retkiluistelu)	8535 km (0.68 km/asukas)	Toteutunut (isojen kuntien vertailussa 2.sija)
Hiihtoloma & Syysloma tapahtumat	210 osallistujaa	Toteutunut
Vesisankarit	100 osallistujaa	Toteutunut
Kesäuimakoulut (32 ryhmää)	408 osallistujaa	Toteutunut
Uinninopetus - eskarit - omat koulut (300 h uinninopetusta) - muut koulut (54 h uinninopetusta)	61 osallistujaa 5324 käyntikertaa 1330 käyntikertaa	Toteutunut
Harrastemessut	1500 osallistujaa	Toteutunut
Haastepyöräily 1.5.-31.12.2022	69 558 km (5,5 km/asukas)	Toteutunut (isojen kuntien vertailussa 2.sija km/asukas)
Voimaa vanhuuteen hanke/Ikäinstituutti	Käynnissä	Toteutunut
Seniorisumpit (ikäihmisten terveysluento liikuntakeskus)	400 osallistujaa	Toteutunut
Laavujen kierros Hämeenkanalla yläjämsäjärven kunnan, urheiluseurojen ja yhdistysten kanssa	100 osallistujaa	Toteutunut

Liikuntapalveluiden liikuntaryhmät	7400 käyntikertaa	Toteutunut Liikuntapalveluiden järjestämiin liikuntaryhmiin kirjattiin 7400 käyntikertaa. Määrä on palautumassa ennalleen epidemian aiheuttaminen hassteiden jälkeen Liikuntaryhmät 2019-2022 Tilasto 2019-2022
Harrastamisen suomen malli (20 kerhoa) - suunnattu urheiluseuratoiminnan ulkopuolelle jääville lapsille (toiminta alkanut 08/21)	230 henkilöä	Toteutunut - toiminta jatkuu 31.7 saakka ja uusi rahoituspäätös hankeen jatkamiselle tulee huhtikuussa.
Erityisliikunta yt. kuntoutuskeskus (17 hlöä)	207 käyntikertaa	Toteutunut
Talviliikuntapaikat (Hämeen kangas, älylatu, jääalueet) - 60 km latuverkoston - 12 ulkojääaluetta	Vuonna 2022 talviliikuntapaikkojen kunnossapitosivustoa (sometec) ladattiin 120 756 kertaa.	Toteutunut
Liikunnallisen elämäntavan hankeen käynnistäminen Kankaanpään kaupunki/liikuntapalvelut hakivat liikunnallisen elämäntavan kehittämisavustusta syksyllä 2022 käynnistääkseen liikunnan palveluketjun Satakunnan hyvinvointilaukeeseen kuuluvan Kankaanpään sote-keskuksen kanssa. Tavoitteena on elintapasairauksien ennaltaehkäisy ja saada ns. 0 - liikkujat ja vähän liikkuvat työikäiset Kankaanpäälaiset asukkaat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan.		Hankkeelle on saatu avustus ja toiminta käynnistyy 04/2023.

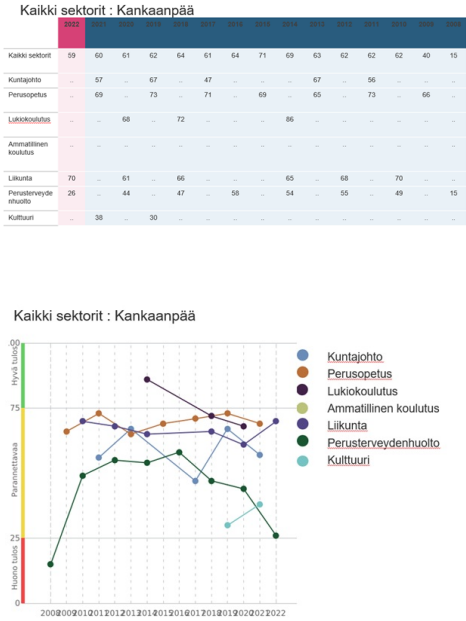
Yhteistyö Yhteistyötä tehtiin alueen seurojen ja lähikuntien lisäksi mm. Porin Prikaatin, Kuntoutuskeskuksen ja Keinojään kanssa. Seuroille on järjestetty kerran vuodessa ns. seurafoorumi, jossa eri toimijat voivat kertoa ajankohtaisia asioita.		Toteutunut
Asiakaskyselyt - Kunta tekee liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi, info ind. 5325	Asiakaskyselyn tulokset	Ei toteutunut. Seuraava kysely vuonna 2023.

YHTEENVETO TEAVIISARIN TULOKSISTA

TEAviisari on työväline kunnille ja kouluille. Tiedot kuvaavat terveydenedistämisasiaktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Mittari	Tulokset	Toteuma
---------	----------	---------

TEA VIISARI, Kaikki sektorit

Vuoden 2022 tulokset oli saatavilla liikunnasta ja perusterveydenhuollosta.

- Liikunnan osalta 0 tulos oli seuraavilta kokonaisuuksilta: liikuntapaikkojen käyttövuorojen jakoperusteet (kunnossa), liikuntasuunnitelma tai kehittämisohjelma (suunnitelmissa), yhdenvertaisuuden tai sukupuolten tasa-arvon edistäminen (liittyä edelliseen), luontoliikunnan edistäminen (on huomioitu), liikunnan olosuhteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (EVA).

Kulttuurin osalta Tea-viisarin tulokset ovat vuodelta 2021. Kulttuurin terveyden edistämisen osalta Kankaanpäässä tulokset ovat parantuneet vuodesta 2019, mutta yhä on parannettavaa, sillä kokonaistulos (38) on selvästi koko maan (66) tulosta alhaisempi.

Kulttuurin osalta 0-tulos oli seuraavilta osa-alueilta:

tilojen virallisesti hyväksytyt jakoperusteet, tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa,

resurssit toiminta- ja taloussuunnitelmassa, kulttuuritoimintaa ryhmille, päätösten vaikutusten ennakoarviointi, kulttuurikasvatusta edistävät toimenpiteet, kunnan yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstö.

YHTEENVETO PROSESSIINDIKAATTORI TULOISTA (15)

Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Niiden avulla mitataan nykytilannetta. Indikaattoreita on kohtuullisen monta, jotta toimintaa voidaan tarkastella laaja-alaisesti. Indikaattorit kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoitulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle.

PERUSKOULUN
INDIKAATTORIT (4)

Koulussa noudatetaan valtion periaatteen mukaisesti koulutuspolitiikan linjat koulutuspolitiikan mukaisesti ja valitsemien periaatteiden mukaisesti. Info tied. 5312	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kankaanpää			70	70	77	77	64	64
Kankaanpää			52	52	56	56	56	56
Koulussa on otettu huomioon turvallisuuden ja koulutuspolitiikan mukaisesti. Info tied. 5313	Satakunnan hyvinvointialue		54	54	42	42	54	54
Kankaanpää			11	11	20	20	34	34
Koulutuspolitiikan mukaisesti ja koulutuspolitiikan mukaisesti. Info tied. 5314	Satakunnan hyvinvointialue		89	89	90	90	87	87
Kankaanpää			100	100	100	100	100	100
Opetuspolitiikan mukaisesti. Info tied. 5315	Satakunnan hyvinvointialue		64	64	80	80	74	74
Kankaanpää			55	55	59	59	100	100

LIIKUNTAINDIKAATTORIT (5)

Kunnassa järjestettään kahdensettilä liikuntaryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolelta sivuille lapsille ja nuorille (info.ind.5127)	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022
	Kankaanpää		73	62	62	62	75
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä paikallishallinnollinen työryhmä (info.ind.5128)	Satakunnan hyvinvointialue		100	100	100	100	100
	Kankaanpää		73	69	69	61	81
Kunta tutkoo säännöllisesti koulun liikuntaseurajen ja yhdistysten yhteiskokouksen (info.ind.5129)	Satakunnan hyvinvointialue		27	59	59	67	67
	Kankaanpää		0	100	100	100	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa (info.ind.5130)	Satakunnan hyvinvointialue		43	100	100	100	100
	Kankaanpää		0	100	100	100	100
Liikunnan edistämiseksi vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimittamien valtuutusten ennakkoarvioinnin (info.ind.5131)	Satakunnan hyvinvointialue		73	75	75	61	61
	Kankaanpää		100	100	100	100	100

Harrastamisen suomen malli on kohdennettu liikuntaseuratoiminnan ulkopuolelta jääville lapsille ja nuorille. Kankaanpäässä toimii hyvinvointityöryhmä joka koostuu eri hallinnonalojen edustajista. Liikuntapalvelut järjestävät seurafoorumien alueen seuroille. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan kouluterveyskyselyjen avulla.

KUNTAJOHDON
INDIKAATTORIT (5)

Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasaatteja ja kartoituksia (info.ind.5132)	Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Kankaanpää		73	69	69	69	69	69
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, jolla seurataan väestön hyvinvointia ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista (info.ind.5133)	Satakunnan hyvinvointialue		33	73	73	67	67	67
	Kankaanpää		0	100	100	100	100	100
Kunnan terveyslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokauden kunnan hyvinvointi- ja terveyspalveluiden toteutumista (info.ind.5134)	Satakunnan hyvinvointialue		27	43	43	53	53	53
	Kankaanpää		100	0	0	0	0	0
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvointia ja terveyden edistämistyötä (info.ind.5135)	Satakunnan hyvinvointialue		40	73	73	61	61	61
	Kankaanpää		0	100	100	100	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavasta ja niistä tapahtuneista muutoksista (info.ind.5136)	Satakunnan hyvinvointialue		47	79	79	67	67	67
	Kankaanpää		0	100	100	100	100	100

KULTTUURI (1)

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä (info.2006)								
* Indikaattorissa "Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä" (id:2004) ei ole tietoja vuodelta 2017, 2018								
			2019	2020	2021	2022		
Satakunnan hyvinvointialue	yhteensä		20	20	27	27		
Kankaanpää			0	0	0	0		

Kankaanpäällä ei ole käytössä kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa, Kaikukorttia tms.

YHTEENVETO TULOSINDIKAATTORI TULOISTA (6)

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta.

TULOSINDIKAATTORI

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kaatumisiin ja pumppuun liittynyt hoitojakso 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavaa ikästä (info.ind.3039)	Satakunnan hyvinvointialue yhteensä	383,1	381,9	372,1	355,5	366,4	
	Kankaanpää	312,2	356,3	256,2	283,6	289,2	
Kukaan terveydenhuollon keskeisistä palveluista tai huonosta, lääkityksestä (info.ind.3201)	Satakunnan hyvinvointialue			46	56	22	22
	Kankaanpää						
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavien ikäisestä väestöstä (info.ind.3228)	Satakunnan hyvinvointialue	7,7	6,1	7,7	7,5	7,7	
	Kankaanpää	7,6	7,5	7,2	7,8	7,8	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavien ikäisestä väestöstä (info.ind.324)	Satakunnan hyvinvointialue	1,7	1,8	1,9	1,8	1,9	
	Kankaanpää	1,7	1,8	2,1	1,3	1,4	
Tykytyttömyyseläkkeellä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavien ikäisestä väestöstä (info.ind.301)	Satakunnan hyvinvointialue	6,1	6,0	7,9	7,7	7,6	
	Kankaanpää	5,7	5,6	5,3	5,1	5,8	
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaita (info.ind.3006)	Satakunnan hyvinvointialue	20,8		21,5		22,8	
	Kankaanpää	29,2		30,2		29,4	

- Perusopetuksen 8.–9. luokan pojista 20 % ja tytöistä 14 % oli vähintään ylipainoisia vuonna 2019.
- Nuorten ylipainon taustalla on useita tekijöitä. Vanhempien sosioekonominen asema, lihavuus ja elintavat ovat yhteydessä lapsen ylipainoon.
- Kankaanpäässä 8-9 luokkalaisista 29,4% on ylipainoisia. Tulos on 6,6 % suurempi vrt. Satakunnan hyvinvointialueen keskiarvoon.
- Tutkimusten mukaan ylipaino on yhteydessä keskeisistä palveluista tai huonoon koettuun terveyteen, aamupalan syömättä jättämiseen ja vähäiseen hengästyttävään liikuntaan.
- Lisäksi ylipainon ja koululounaan syömättä jättämiseen, kiusaamiskokemusten ja masennusoireiden välillä oli yhteys muilla kuin ammatillisen oppilaitoksen työllä.
- Lähde: Lääkärilehti: Lehti 16: Alkuperäistutkimus 23.4.2021 16/2021 vsk 76 s. 1008 - 1015

3) Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Nuorisopalvelut: Toiminta nuorten syrjäytyminen ehkäisemiseksi yhteistyössä eri tahojen kanssa sekä tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä. Nuorisotoimen tehtävänä on myös järjestää nuorille suunnattuja tapahtumia ja tilaisuuksia. Nuorisopalveluiden sekä etsivän nuorisotyön arkitoiminta ovat kokonaisuudessaan matalankynnyksen toimintoja ja nuorille maksutonta. Nuorisovaltuusto kokoontui säännöllisesti, jossa kuntaliitoksen myötä jäseniä on yhteensä 10.

Nuorisotilojen tapahtumat

Tapahtuma	Mittari	Tulos
Aukiolopäivät keskustan nuorisotila	Työntekijä resurssien vaihtelevuutta	99 päivää
Aukiolopäivät Honkajoen nuorisotila	Honkajoen nuorisotila aukesi uusissa tiloissa kesäkuussa 2022	26 päivää
Keskustan nuorisotilan kävijämäärä		5745
Honkajoen nuorisotilan kävijämäärä		574

Päättäjäisviikonloppu yökahvila	4.6.2022 Keskustan nuorisotilalla	noin 40 nuorta
Jyllin leirikeskkuksen lastenleiri 7-10-vuotiaat 13.-15.6.2022	Palkattu 2 nuorta apuohjaajiksi	noin 20 lasta
Luovantoiminnanleiri keskustan nuorisotilassa 27.6.-1.7.2022 (7-10 vuotiaat)	Palkattu 2 nuorta apuohjaajiksi	14 lasta
Huvipuistoretki Power Parkiin 10.6.2022	Kankaanpään nuorisotyöntekijät	41 henkilöä
Yhteistyöverkostot	MM. poliisi, perhepalvelut, lastensuojelu, peruskoulut yms.	noin 30 verkostotapaamista
Hyvä koulupolku ryhmä	Joka tiistai keskustan nuorisotilalla klo 8-9	nuorisotyöntekijä ja koulusosionomi (kouluyhteistyö)
Nuorisovaltuusto	Kokoontuu säännöllisesti	10 henkilöä
Harrastemessut	Eri harrastusmahdollisuuksien esittelyä, nuorisotilojen markkinointi	yhteistyössä liikuntatoimen kanssa
Koulupysäkit (Kpää ja Honkajoki)	Teemapysäkit esim. pääsiäinen, jouluku	noin 8 krt
Some kanavat	Tiedotus, yhteydenotot, markkinointi, virtuaalinen nuorisotila toiminta	Keskustan nuorisotila; Facebook 324, Instagram 206, Snapchat 120 , Twitter 10, TikTok 240 Honkajoen nuorisotila; Facebook 126, Instagram 140, Snapchat

Seutukunnallinen etsivä nuorisotyö 2022 (Kankaanpää, Pomarkku, Karvia, Siikainen, Jämijärvi)

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä joka toimii matalan kynnyksen palveluna 16-29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille.

Etsivässä nuorisotyössä tavoitteena on turvata nykyistä paremmin palvelujen saatavuus nuorille, joilla ei ole riittävästi omaa aloitekykyä hakeutua palvelujen piiriin ja luoda nuorten verkostoon toimintamallia, jotta järjestelmän ulkopuolelle ajautuneet ja siitä tippumassa olevat nuoret tulisivat tavoitetuksi. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja on nuorella täysin luottamuksellista.

Etsivän nuorisotyön asiakastyössä korostuu edelleen vahvasti mielenterveys- ja päihdeongelmat, talousongelmat, rikokset, peliongelmat, yksinäisyys, työttömyys, opiskeluvaikeudet jne. Ongelmat ovat monitahoisia. Näihin ongelmiin ratkaisujen löytäminen on pitkäkestoista.

Etsivä nuorisotyö tekee moniammatillista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Monialainen verkostotyöskentely mahdollistaa tiedon jakamisen eri asioista ja palvelujen toiminnoista nopeasti. Eri organisaatioiden ja ammattialojen näkökulmia yhdistämällä voidaan asioista ja tilanteista luoda kattavia kokonaiskuvia. Myös nuorille alueella tarjoutuvia mahdollisuuksia ja palveluita sekä niiden mahdollisia heikkouksia hahmotetaan näin parhaiten. Monipuolinen yhteistyö viranomaisverkoston kanssa mahdollistaa laajemmin nuorten auttamisen. Tämä yhteistyö edesauttaa nuorten kiinnittymistä eri palvelujen piiriin.

Aikalisätoiminta

Etsivä nuorisotyö toteuttaa Puolustusvoimien, Siviilipalveluskeskuksen ja kuntien yhteistyölle perustuvaa Aikalisätoimintaa. Kankaanpään etsivillä nuorisotyöntekijöillä on molemmilla suoritettuna Aikalisä koulutus, joka mahdollistaa tämän palvelun.

Etsivän nuorisotyön yksilöohjaajat osallistuvat joka syksy kutsuntatilaisuuteen. Tilaisuudessa haastatteleamme jokaisen kuntamme nuoren henkilökohtaisesti ja kartoitamme nuoren sen hetkisen elämäntilanteen.

Tapahtuma	Mittari	Tulos
Asiakasmäärät	92	Tavoitettu 90
Aikalisä	110	Tavoitettu 110
9 luokkalaisten tapaamiset	Seutukuntien kaikki 9 luokat; Teams kautta	Kankaanpää, Karvia, Pomarkku, Siikainen (Jämijärvi ei)
Toisen asteen pysäkit	Sataedu, Lukiot (Honkajoki, Kankaanpää, Pomarkku)	Hyvinvointi virtaa päivä (Sataedu) Lukiolaisten aamutreffit
Koulun päättäjäsyo päivystys	Kankaanpään alue	Toteutunut, muutamia ilmoituksia sosiaalipäivystykseen
Digi tutor- näkymätön näkyväksi hanke yhdessä Valtti työpajan kanssa	Valtti työpajan Digi-tutor hanke	Youtube live stream toteutunut
Some	Nuorten tavoittaminen, nuorten suora yhteydenotto etsivään ja ajankohtaisista asioista tiedotus	Seuraajat; Facebook 1575, Instagram 426, Snapchat 43, Discord 15, TikTok 173
Hävikkiruokajako	Hävikkiruokajako asiakkaille kotiin (City Market ja Sale)	Toteutunut noin 1 x kuukaudessa
Moniammattiliset yhteistyö palaverit	mm. poliisi, aikuissosiaalityö, puolustusvoimat, siviilipalveluskeskus, kela, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ulosotto, te-palvelut, nuorisotyöntekijät, toisen asteen oppilaitokset, työpajat, perhepalvelut, ehkäisevä päihdetyö, ankkuri yhdyshenkilö toiminta, rikosseuraamuslaitos, Satakunnan etsivät nuorisotyöntekijät	Toteutuneita yhteistyöpalavereja (live, teams) noin 70 (yksilöasiakas palavereja ei ole laskettu tähän).
Sovari	Sosiaalisen vahvistamisen mittari, kysely jaetaan asiakkuudessa/asiakkuuden päätyessä asiakkaille. Vapaaehtoinen ja anonyymi nettipohjainen kysely.	Nuorten suora palaute saamastaan tuesta ja sen hyödyllisyydestä.

Kannabispäiväkirja	Käytetään myös muidenkin päihteiden seurantaan. Yhteistyökumppaneita ohjattu käyttämään kannabispäiväkirjaa työnsä tukena.	Vaikuttaminen nuorten asenteisiin omasta päihteiden käytöstä. Käytössä noin 80% etsivän nuorisotyön asiakkaista. Positiiviset tulokset; päihteiden käyttöön liittyvä ihannointi laskenut ja päihteiden käyttö pitkällä aikavälillä vähentynyt.
--------------------	--	--

4) Työ- ja toimintakyvyn tukeminen

Kaupunki panostaa työllisyyden edistämiseen monialaisessa yhteistyössä elinkeinotoimen, TE-palvelujen ja esim. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiön kanssa. Yhteistyökuviot luodaan myös hyvinvointialueen kanssa, jonne siirtyy kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu. Työllistymistä pyritään edistämään myös ukrainalaisten pakolaisten osalta. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö sr. ylläpitää jatkossakin aikuisille ja nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Työpajoissa ja ESR-hankkeissa tarjotaan työttömille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville asiakkaille arjen tukea, yksilöllistä palveluohjausta, neuvontaa työllistymistä edistävään suunnitteluun sekä työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta. Kankaanpään kaupunki on myös mukana Satakunnan TYP -toiminnassa, jonka järjestämisestä vastaa Porin kaupunki. Työllisyyden palvelukokonaisuuteen sisältyy myös kaupungin osuus työttömyyden hoidon kustannuksiin. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kasvu on taittunut keväällä 2022. Trendin toivotaan jatkuvan myös ensi vuonna. Työmarkkinatukeen varataan 620.000 euroa vuodelle 2023 (-73.000 euroa / -10,5 %).

Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella

Vaikuttavien yhteistyöpolkujen luominen hyvinvointialueelle. Valmistautuminen TE24 uudistukseen (TE-palvelujen siirtyminen kunnille 1.1.2025 alkaen). Palvelujen järjestämisoikeus edellyttää 20.000 työvoimakäisen eli noin 50.000 asukkaan aluetta). TE-palvelujen järjestämisen tavasta ja siihen liittyvistä kuntien välisestä sopimuksesta on päätettävä viimeistään lokakuussa 2023. Muutoksia: Muutokset kuntouttavan työtoiminnan mallissa ovat mahdollisia palvelun järjestämisvastuun ja valtion tuen (0,12 Me) siirtyessä hyvinvointialueelle. Kuntiin jää vastuu työttömyyden rahoittamisesta. Vaikuttavuutta haetaan soveltuvien yhdyspintojen kautta.

5) Päihteiden käytön ennaltaehkäisy sekä riippuvuuksien aiheuttamien haittojen vähentäminen

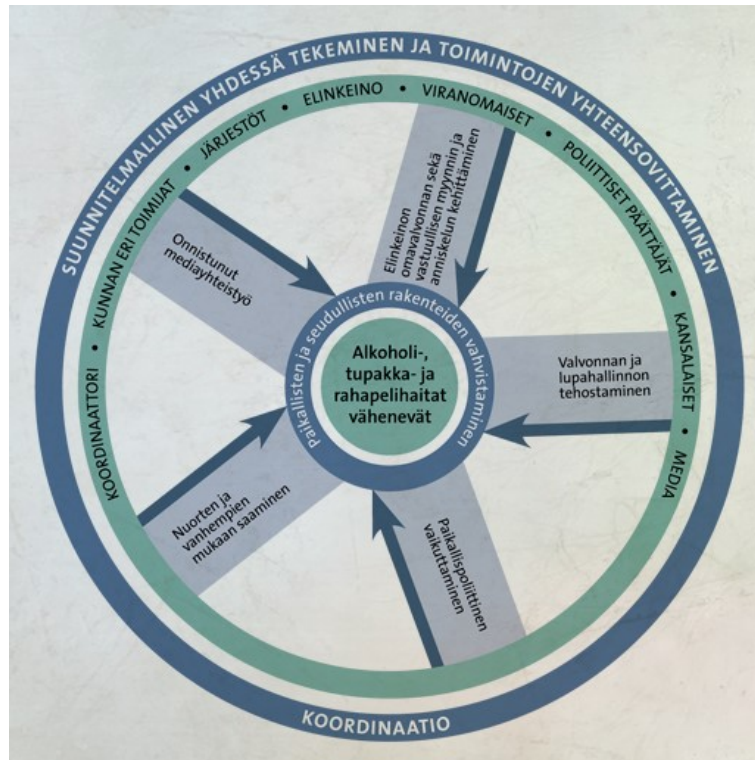
Ehkäisevä päihdetyö

Kankaanpäässä on toiminnassa Pakka-toimintamalli, jossa saatavuuden sääntely tuodaan osaksi ehkäisevää päihdetyötä.

Tavoitteena on rajoittaa ikärajavaltavien tuotteiden eli alkoholin, tupakan ja rahapeliin saatavuutta. Saatavuuden sääntelyllä ehkäistään alaikäisille myyntiä ja päihtyneille anniskelua. Sääntelyn perustana ovat lait ja säädökset, jotka Pakka-toiminta muuttaa paikalliseksi toiminnaksi.

Ehkäisevän päihdetyön työryhmää koordinoidaan Posasta Tähdessä, työryhmään kuuluu eri ammattiryhmien edustajia, koulun edustajia, terveydenhoitajia, poliisi, SPR, pelastuslaitos jne.

Ympäristöterveydenhuollon terveystarkastajat tekivät Kankaanpäässä vuoden 2022 aikana 15 tarkastusta tupakkatuotteiden myynnin omavalvonnan osalta koskien ikätarkastuksien toteutumista.

Tapahtuma	Ajankohta	Toteuttajat/tulokset
Nikotiiniton normi -somekampanja	21.3-25.3.2022	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Älä välitä -somekampanja	30.5-3.6.2022	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Anna lapselle raitis joulu -somekampanja	19.12-23.12.2022	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Valomerkki-keskustelut	Nuorisotyöntekijä, etsivät nuorisotyöntekijät	N. 7 kpl
Ehkäisevän päihdetyön -viikko	Kampanjointi	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
EPT työryhmä	N. 3 krt kevätkaudella, Posa koordinoi	Nuorisotyöntekijät, etsivät nuorisotyöntekijät
Satakunnan ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön yhdyshenkilöverkosto	N. 6 krt	Nuorisotyöntekijä

Liitteenä päihdetilannekyselyn tulokset vuodelta 2021

6) Kulttuurihyvinvoinnin ja hyvän mielenterveyden edistäminen

Nuorisotyö

Nuorisotoimen tehtävänä on yleisesti nuorisopalveluiden tuottaminen, tukeminen ja kehittäminen.

Honkajoelle aukesi nuorisotila entiselle kunnantalolle kesäkuun 2022 alussa. Kankaanpään keskustan nuorisotila jatkanut toimintaansa pienennetyin aukiolojen henkilöstöresurssien puutteen vuoksi. Nuorisotiloilla järjestetään

erilaista vapaa-ajantoimintaa sekä teemapäiviä. Keskustan tiloja käyttävät myös aamupäivisin eläkeläisryhmät, viikonloppuisin yhdistykset. Sosiaalinen media on edelleen vahvasti käytössä virtuaalisena nuorisotilana, jonka kautta nuorilla, jotka eivät tule nuorisotilalle on mahdollisuus keskustella sekä tavata toisiaan ja työntekijöitä.

Yhteistyöverkostot kokoontuivat säännöllisesti vuoden 2022 aikana, mm. Satakunnan nuorisotoimien sekä etsivän nuorisotyön esimiehet sekä työntekijät. Keskustan nuorisotilassa kokoontuu kerran viikossa kouluyhteistyönä Hyvä koulupolku -ryhmä.

Nuorisopalvelut toimivat Harrastemessuilla, Ramppikuumeessa, ToriRock-tapahtumassa sekä vuoden aikana olleissa muissa tapahtumissa kuten konserteissa. Nuorisopalvelut olivat mukana myös Hörhiäisviikon ja Taidekevään suunnitteluryhmissä sekä muissa toimintaamme kuuluvissa kehittämis- ja yhteistyötapaamisissa ja -verkostoissa. Nuorisopalveluilta on edustus myös Oppilashuollon ohjausryhmässä sekä Ehkäisevän päihdetyön työryhmässä.

Lisäksi nuorisotyöntekijä toimii ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilönä Kankaanpäässä. Ehkäisevän päihdetyön tehtävänä on ehkäistä ja vähentää päihteiden käyttöä vaikuttamalla saatavuuteen, tietoihin ja asenteisiin, käyttötapoihin sekä ongelmakäyttöä synnyttäviin olosuhteisiin ja sitä tukevaan kulttuuriin. Erityisen tärkeää on moniammatillinen verkostoyhteistyö eri viranomaistahojen kesken sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö. Nuorisopalveluiden työntekijät ovat käyneet ehkäisevän päihdetyön koulutuksia kuten Omin jaloin -toimintamalli sekä Valomerkki-koulutus.

Kulttuuri

Kulttuuripalvelujen järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja sitä säätelee 1.3.2019 voimaan tullut laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut koordinoivat ja tuottavat erilaisia kulttuuripalveluja/tapahtumia yhdessä eri hallintokuntien kanssa ja yhteistyössä alueen muiden kulttuuritoimijoiden sekä erilaisten yhdistysten kesken. Lisäksi osallistutaan RAMPPIKUUME-Valtakunnalliset nuorisoteatteripäivät työryhmään, Satasairaalan Satakulttuuria-hankeeseen, Satakuntaliiton kuntien kulttuurivastaavien ryhmään sekä Taikusydän Satakunta ja Kuntaliiton verkostoon. Yhteistyötä tehdään myös Kankaanpään taidekoulun kanssa. Muutamana vuotena on myös toteutettu Kaupungin kulttuuritoiminnan ja Samk Taidekoulun yhteistyönä opiskelijoiden Taideviikko-esitykset. Kaupungin puolelta tähän on osallistunut eri vuosina mm. Johanna Luotolinna, Kati Vainio ja Ullamarja Kontiainen. Kulttuurikasvatussuunnitelman koulutustilaisuuksiin osallistuttiin keväästä 2021 lähtien ja jotka jatkuvat syksyllä 2022. Kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman valmistelu käynnistettiin keväällä 2022 jatkuen 2023 syksylle. Erilaisia tapahtumia kulttuuripalvelut järjestivät vuonna 2022 n. 10kpl.

Tapahtumia

Tapaukumat	Ramppikuume, ToriRock, Arttu Wiskari + muut konsertit	Konsertteja noin 10; ueita satoja osallistujia
Kulttuuri Kevät	Kulttuuri- ja nuorisopalvelut sekä Kaupunginmuseum ja -kirjasto	Laaja kattaus kulttuuri- ja taidetarjontaa
Hörhiäisviikko	Kankaanpään kaupunki, Kankaanpään kaupungin kulttuuripalvelut, yritykset ja yhdistykset	Laaja kattaus kulttuuri- ja taidetarjontaa

Museo

Kankaanpään kaupunginmuseum tuottaa kaupunkilaisille, seudun asukkaille ja matkailijoille museopalveluita. Kankaanpään kaupunginmuseum kerää, säilyttää, tutkii ja pitää esillä kankaanpääläistä ja siihen oleellisesti liittyvää kulttuuri- ja taideperintöä. Museokokoelmat ovat osa yhteistä kulttuuriperintöä, jonka yhdenvertainen saavutettavuus vahvistaa alueen väestön ymmärrystä omiin kulttuurisiin juuriinsa, edistää sekä yhteisöllisyyttä että yksilön hyvinvointia.

Taidekokoelman teoksia on esillä myös kaupungin toimitiloissa sekä Taidekehä-kokonaisuutena kaupunkiympäristössä. Kuvataide osana elinympäristöä luo yhdenvertaisen mahdollisuuden kaikille taiteen kokemiseen ja ylläpitää osaltaan virikkeellisuutta ja miellyttävää kaupunkikuvaa.

Museorakennus ei ole esteetön, joten saavutettavuus ei kaikille toteudu. Museo edistää museopalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta; alle 18-vuotiaat pääsevät museonäyttelyihin ilmaiseksi. Lisäksi po. ajanjakson aikana on ollut neljä erillistä päivää, jolloin museonäyttelyihin on voinut tutustua pääsymaksutta. Museon toimintaan osana kuuluva Honkajoen kotiseutumuseo on pääsymaksuton vierailukohde.

Museo tiedottaa näyttelytoiminnastaan Valtti-pajalle, etsivälle nuorisotyölle ja sosiaalisen kuntoutuksen ryhmille. Museon näyttelysisältöjä käytetään kuntoutuksessa vierailuin. Museon vuoden 2022 ryhmäkäynneistä n. 30 % oli po. ryhmiä. Museo tarjoaa työmahdollisuuksia kuntouttavassa työtoiminnassa.

Museon perus- ja näyttelytoiminnan lisäksi järjestämät yleisötapahtumat ovat tarjonneet mahdollisuuden kulttuurihyvinvointiin yhteensä yli 800:lle osallistujalle; Viiva-seminaari (YouTube), Wanhat Valokuvat -tilaisuudet yht. 8 kpl, Tarna-tunnelin vihkiminen, Pikkuapello-teoksen vihkiminen sekä Kirjaston takapihatanssit Hörhiäisviikolla yhteistyössä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kanssa, Laavuilta- ja Uuden vuoden tapahtumat yhteistyössä Niinisalon kyläyhdistyksen kanssa.

Kirjasto

Kankaanpään kaupunginkirjastoon kuuluvat pääkirjasto sekä Honkajoen lähikirjasto. Vahvaa yhteistyötä tehdään Satakirjastot-kimpan kanssa ja Varsinais-Suomen kuntien kirjastojen kanssa. Lounais-Suomen kirjastojen alueellista kehittämistehtävää hoitaa Turun kaupunginkirjasto.

Kirjasto toiminnallaan edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjasto on monipuolinen, matalan kynnyksen peruspalvelu. Kirjastot ovat maksuttomia, kaikille avoimia ruohonjuuritason kulttuuritiloja ja kohtaamispaikkoja. Toiminnallaan kirjasto auttaa ennaltaehkäisemään hyvinvointieroja ja syrjäytymistä ja ylläpitämään virikkeellistä elinympäristöä sekä luomaan hyvinvointia. Kirjastot tarjoavat runsaasti kirjallisuutta ja muuta aineistoa mm. ravitsemuksen, liikunnan ja henkisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Kirjasto tarjoaa perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kattavasti erilaisia yleisötilaisuuksia ja tapahtumia kaikille väestöryhmille. Yhteistyötä tehdään paljon kunnan eri toimijoiden sekä kolmannen sektorin ja muiden paikallisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.

Kirjastopalveluiden vaikuttavuudesta kertovat välillisesti mm. seuraavat tunnusluvut:

Kankaanpään pääkirjasto ja Honkajoen lähikirjasto	2021	2022
Fyysiset käynnit	43 995	57 105

Lainaaja	2717	3020
Lainaus yhteensä	160 201	174 248
E-kirjojen lainaus	3178	3373
Tapahtumien lukumäärä	41	72
Tapahtumien osallistujamäärä	2715	4176
Käyttäjäkoulutusten lukumäärä	93	44
Käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä	1374	861

Kuluneen vuoden aikana kirjasto mm.:

- järjesti useita kirjastonkäytönopastuksia, kirjavinkkauksia ja kirjastoesittelyitä
- oli vieraana MLL:n Perhekahvilan tilaisuuksissa
- järjesti digitaalisten palveluiden esittelyä ja niiden käytön opastusta
- järjesti Osaatko varautua poikkeustilanteisiin -tapahtuman
- järjesti kirjailijavierailuita ja musiikkiopiston konsertteja
- oli mukana toteuttamassa Samkin DigiNepsy-hankkeen Nepsy-Nurkkaa, aistiystävällistä tilaa kirjaston tiloissa. Syyskuun ajan Nepsy-Nurkassa sai tietoa neuropsykiatrisista oireyhtymistä ja tavattavissa oli erilaisia asiantuntijoita.
- oli mukana järjestämässä kansallista hoidon tai palvelun tarpeen arvioinnin digitaalisen Omaolo-palvelun esittelytilaisuutta

Syksyllä 2022 kirjasto järjesti hankerahoituksen turvin kaupungin toimijoiden sekä usean kolmannen sektorin toimijan kanssa yhteistyössä suuren Potter-teemaisen tapahtuman. Tapahtumailtana oli n. 2500 eri-ikäistä kävijää.

Kirjaston palvelut, tapahtumat, tilaisuudet, toiminta, tilojen käyttö ovat kaikille maksuttomia.

Vuoden 2022 Satakirjastojen asiakaskyselyssä yleisesti kuin myös Kankaanpään kirjastojen osalta tulokset olivat erittäin hyviä:

- tyytyväisyys kirjaston palveluihin ja toimintoihin Kankaanpään kirjastoissa 4,6 / 5
- Kankaanpään kirjastojen vastaajista n. 90 % koki, että kirjaston käyttö on parantanut elämänlaatua melko paljon tai paljon

Kirjastopalveluiden saavutettavuutta alettiin edistää lisää vuoden 2022 aikana. Sekä pääkirjastoon että Honkajoen kirjastoon hankittiin ja asennettiin omatoimikäytön mahdollistavat laitteistot. Käyttöönotto siirtyi seuraavan vuoden alkuun. Samoin loppuvuodesta alettiin suunnitella pääkirjaston aulaan pientä galleriaa yhteistyössä Samkin koordinoimassa hankkeessa työskennelleen kuntakuvataiteilijan kanssa.

7) Talous ja työllisyys

Kankaanpään työllisyys on kehittynyt vuosien 2021 ja 2022 aikana positiivisesti. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on vähentynyt vuoden 2021 tammikuun 11,8 %:sta syyskuun 2022 lopun 7,7 %:iin. Vuotta aiemmin työttömyys oli syyskuussa vastaavalla tasolla eli 7,6 %.

Vuoden 2020 aikana keskimääräinen työttömyysprosentti oli Kankaanpäässä 13,2 % ja vuonna 2021 se oli 9,7 %. Satakunnan ELY-keskuksen alueella se oli viime vuonna keskimäärin 10,4 % ja koko maassa 11,4 %. Vuoden 2022 yhdeksän ensimmäisen kuukauden keskiarvo oli Kankaanpäässä 8,6 %, kun vuotta aiemmin se oli 10,1 %. Vuoden 2021 aikana on työttömien määrä Kankaanpäässä vähentynyt 62 henkilöllä. Kahdessa vuodessa vähennys on ollut 182. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna keskimäärin 141 ja syyskuun loppuun mennessä vastaava luku määrä on 132. Vuonna 2020 pitkäaikaistyöttömiä oli Kankaanpäässä keskimäärin 116 ja Honkajoella 16 eli yhteensä

vuoden 2022 tavoin 132.

Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys vaikuttaa osaltaan kaupungin talouteen. Kunnat rahoittavat osan työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta. Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan ensimmäisen 300 päivän osalta. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoliksi 1 000 päivää saakka. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin

8) Tasapainoinen talous

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Kankaanpään kaupungin ja Honkajoen kunnan taseissa oli yhteenlaskettuna alijäämää 2,09 miljoonaa euroa. Vuosi ennen kuntaliitoksen tekoa (TP 2019) kumulatiivista alijäämää oli Kankaanpään ja Honkajoen taseissa noin 5,7 miljoonaa euroa. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kankaanpään kaupungin osalta kertynyttä alijäämän laskeminen alkoi vuoden 2018 tilinpäätöksestä, joka vahvistettiin kesällä 2019. Kankaanpään osalta alijäämä tuli siten kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Tilikauden 2021 ylijäämä oli 4,486 miljoonaa euroa, jolloin alijäämä katettiin vuoden 2021 loppuun mennessä. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2021 lopussa 2,27 miljoonaa euroa. Muutettu talousarvio vuodelle 2022 on yhteensä 2,75 milj. euroa positiivinen. Mikäli tilikauden ylijäämä on talousarvion mukainen, on taseessa kertynyttä ylijäämää noin 5 miljoonaa euroa. Kankaanpään kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.12.2019 olleessa kokouksessaan talouden tasapainottamisohjelman, joka päättyy vuoteen 2022. Ohjelmassa määriteltiin yksilöityjä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseen. Päätöksen mukaan tasapainot tamisohjelman toteutumista seurataan kaupungin talousseurannan ja -suunnittelun ohessa. Tilikauden 2021 osalta valtuuston 27.9.2021 päätöksessä § 15 on käyty läpi sopeuttamisohjelman toteutumista. Päätöksen mukaisesti hyväksytyn sopeuttamisohjelman 62 toimenpiteestä oli siinä vaiheessa toteutunut yhteensä 34 vuosien 2020 ja 2021 aikana. Näiden euromääräinen vaikutus oli yhteensä 831 000 euroa.

Kaupungin oman tasapainotusohjelman euromääräksi valtuusto asetti noin 2,7 miljoonaa euroa. Tästä merkittävien yksittäinen toimenpide oli valaistusverkon myynti, joka toteutui vuoden 2022 alussa. Toimenpideohjelmassa myyntivoitoksi oli arvioitu 1,195 miljoonaa euroa. Lopullinen myyntivoitto oli noin 1,7 miljoonaa euroa. Tällöin myynnin jälkeen tasapainottamisohjelman Kankaanpään toimenpiteistä toteutunut yli 2,4 miljoonaa euroa. Merkittävä vuodelle 2022 asetettu tavoite oli hyvinvointialueen käyttöön siirtyvien vuokrien tarkistaminen, joka nostaa merkittävästi kaupungin saamia konsernin ulkopuolisia vuokria. Tasapainotusohjelman muiden vuoden 2022 toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan tilinpäätöksen 2022 yhteydessä. Yhteensä ohjelman 5,182 miljoonan euron sopeutuksista PoSa:n osuus oli 2,246 miljoonaa euroa. PoSa:lle asetettu kustannusten alentamistavoite ei toteutunut ohjelman mukaisesti. Talouden tasapainottamiseen vaikuttaa merkittävästi myös Valtioneuvoston myöntämä kuntaliitoksen yhdistymisavustus yhteensä 3,5 miljoonaa euroa. Tästä 1,4 miljoonaa euroa maksettiin vuonna 2021, vuosien 2022 ja

2023 maksetaan molempina 1,05 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarvioon ja erityisesti suunnitelmavuosiin 2024-25 liittyy merkittävää epävarmuutta erityisesti hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeiseen rahoitukseen, inflaatiokehitykseen sekä talouden taantumien uhkaan. Myös verorahoituksen ennustetaan vähentyvän noin miljoonalla eurolla, kun hyvinvointialueuudistukseen ja koronarahoitukseen liittyvät nk. verohännät poistuvat. Kunnan tulee kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla syntynyt alijäämä katetaan. Kaupungilla ei tällä hetkellä ole kattamatonta alijäämää, joten erillistä alijäämän kattamisen suunnitelmaa ei ole tarve laatia. Tasapainoisen talouden vaatimukset eivät ole kuitenkaan tämän myötä poistuneet, vaan tasapainon merkitys korostuu tulovirtojen pienentyessä. Suunnitelmavuodet 2024-25 tulevat mahdollisesti olemaan merkittävästikin (yhteensä 2,65 milj. euroa) alijäämäisiä ilman sopeuttamistoimia. Talouden tasapainoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja pysyvät kustannukset esimerkiksi lisärekrytointien osalta vaativat huolellista harkintaa.

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Satakunnan hyvinvointialue on nostanut HYTE-kertoimen indikaattoreista erityiseen tarkasteluun seuraavat:

- Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta.
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18-24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä.
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (tietyt diagnoosit) vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18-34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.

Kun edellä olevia indikaattoreita tarkastellaan Satakunnan osalta, havaitaan huolta syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevista 18-24-vuotiaista. **Kankaanpäässä on syrjäytymisriskissä olevia 18-24-vuotiaita enemmän (25,9) kuin Satakunnassa keskimäärin (22,4). Sama tilanne on mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Kankaanpää 2,3/Satakunnan hyvinvointialueen ka 1,6).**

4 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa (vuodet 2017-2020) on hyviä tavoitteita, joiden eteen tehtävää työtä kannattaa jatkaa edelleen. Tavoitteista olisi hyvä johtaa selkeät ja mitattavat toimenpiteet, jotta työn tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi olisi helpompaa. Lisäksi vuosittain tehtävään arviointityöhön ja sen raportointiin on syytä miettiä ja kehittää toimivia käytänteitä.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2023

Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laaditaan kerran valtuustokaudessa ja sitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Hyvinvointikertomus toimii hyödyllisenä työkaluna hyvinvointijohtamisen sekä kaupunkistrategian, toiminnan ja talouden suunnittelussa. Ottamalla mukaan oman toiminnan suunnitteluun hyvinvointikertomuksen antama tieto, esiin nousseet hyvinvointivajeet ja vahvuudet sekä hyvinvointisuunnitelma, voivat kaupungin eri toimialat, yhteistyötahot sekä kolmannen sektorin toimijat toteuttaa paremmin terveyden edistämisen toimia.

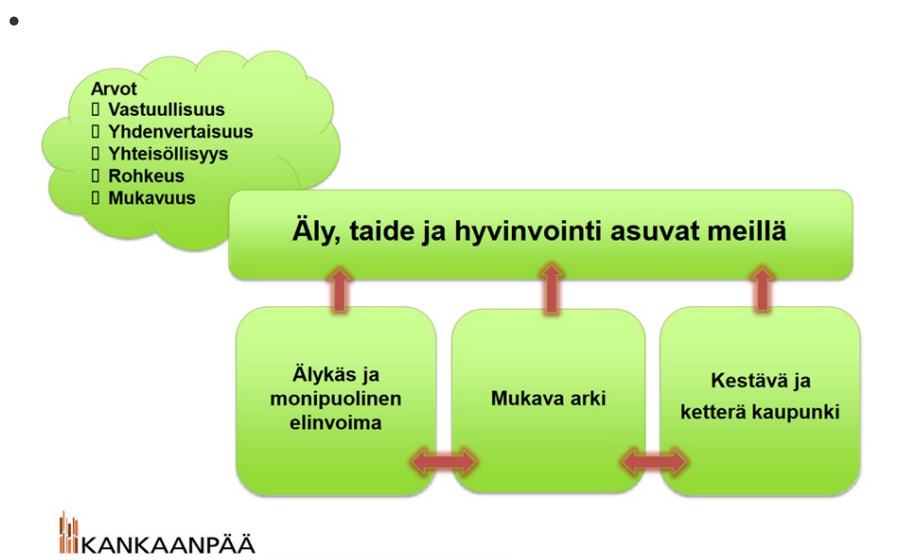
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä jatketaan vuosille 2021-2025 tehdyn hyvinvointisuunnitelman mukaisten painopisteiden tavoitteiden edistämistä.

5 Strategian painopisteet ja linjaukset

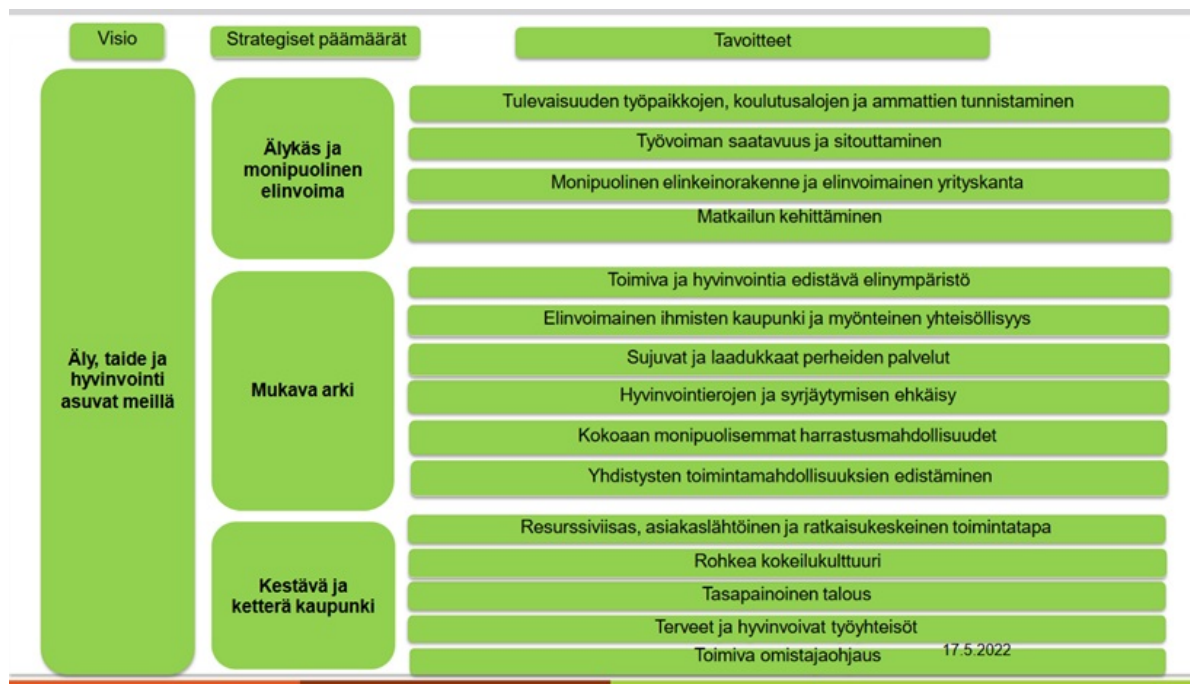
Suomessa aloitti Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän lisäksi 21 hyvinvointialuetta, joista yksi on Satakunnan hyvinvointialue. Tavoitteena on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kehittäminen, josta hyötyy koko maakunta – satakuntalaiset asukkaat. Hyvinvointialue palvelee kaikkia noin 219 000 satakuntalaista. Vuoden 2023 alusta sote-palveluista ja pelastustoimesta vastaa Satakunnan hyvinvointialue.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossakin myös kuntien tehtävä, vaikka osa vastuusta siirtyy hyvinvointialueelle. Kunnat järjestävät jatkossakin esimerkiksi varhaiskasvatus-, opetus-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Kunnat ja hyvinvointialue tulevat tekemään tiivistä yhteistyötä, jotta asukkaiden hyvinvointia voidaan tukea saumattomasti heidän arjessaan.

Kankaanpään kaupunginvaltuusto on 11.6.2022 § 43 pitämässä kokouksessaan hyväksynyt Kankaanpään kaupungin kaupunkistrategian vuoteen 2030. Kaupunkistrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaisesti päätetty kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategiset, ohjaavat roolivalinnat vuoteen 2030 ovat seuraavat:

Kaupunkistrategiassa on määritelty kolme strategista päämäärää sekä niille johdetuja tavoitteita.

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimeenpano
1. Älykäs ja monipuolinen elinvoima	- Tulevaisuuden työpaikkojen, koulutusalojen ja ammattien tunnistaminen - Työvoiman saatavuus ja sitouttaminen - Monipuolinen elinkeinorakenne ja elinvoimainen yrityskehä - Matkailun kehittäminen	- Tiivistämme ja koordinoimme työnantajien, oppilaitosten ja opiskelijoiden yhteistyötä - Toteutamme kampanjoita, tietoisuuksia ja viestintää - Verkostoidumme aktiivisesti ja autamme muita verkostoitumaan - Lisäämme kaupungin tunnettua taidekaupunkina ja luontomatkailukohteena (Geopark, Taidekehä, taidekoulu, yhdistykset)
2. Mukava arki	- Toimiva ja hyvinvointia edistävä elinympäristö - Elinvoimainen ihmisten kaupunki ja myönteinen yhteisöllisyys - Sujuvat ja laadukkaat perheiden palvelut - Hyvinvointierojen ja syrjäytymisen ehkäisy - Kokoaan monipuolisemmat harrastusmahdollisuudet - Yhdistysten toimintamahdollisuuksien edistäminen	- Kehitämme ja ylläpidämme rakennettua ympäristöä - Osallistamme kuntalaisia ja saatamme toimijoita yhteen - Ymmärrämme hyvinvointiin vaikuttavan kokonaisuuden - Edistämme kuntalaisten kykyä vastuunottoon omista elintavoistaan - Hyödynnämme hyvinvointisuunnitelma- ja kertomustyötä - Hyödynnämme yhdistysfoorumia ja päivitämme yhdistysohjelman
3. Kestävä ja ketterä kaupunki	- Resurssiviisas, asiakaslähtöinen ja ratkaisukeskeinen toimintatapa - Rohkea kokeilukulttuuri - Tasapainoinen talous - Terveet ja hyvinvoivat työyhteisöt - Toimiva omistajaohjaus	- Tunnistamme ja ennakoimme yhdyskunta- ja palvelurakenteen muutosten vaikutukset - Tuemme kokeiluja - Ennakoimme investointitarpeet - Kehitämme kokonaisvaltaisesti työhyvinvointia

Strategian mukaan Kankaanpään kaupungin arvot ovat: Vastuullisuus, Yhdenvertaisuus, Yhteisöllisyys, Rohkeus ja Mukavuus

6 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Opetustoimen laatukäsikirja

Esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma

Kankaanpään Yhteislyseon ja Honkajoen lukion opiskeluhoitosuunnitelma

Kankaanpään kaupungin ilmasto-ohjelma 2017 - 2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön raportit

Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma 2021 - 2024.pdf

Lounais-Suomen alueen nuorten elinolokatsaus 2021.pdf

Työllisyyskatsaukset 2021 <https://www.ely-keskus.fi/ely-satakunta-tyollisyyskatsaukset#.VHQ5FNksUVc>

Harrastamisen Suomen malli 2022 ->

Kulttuurikasvatussuunnitelma 2022-2025

Voimaa vanhuuteen hanke 2022->

Rajattomasti liikuntaa kumppanuusverkosto 2022->

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2023-2027

Kaavoituskatsaus 2022 JA kaavoitusohjelma 2023 - 2025

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2021 - 2024

Liikunnallisen elämäntavan kehittämishanke 2023

7 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla. Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja maakunnan edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto-, ja museopalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

1) Esteetön, turvallinen ja hyvinvointia edistävä asuin- ja elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Kaupungin liikenneturvallisuustyön koordinointi ja liikeenturvallisuusseuraanta	Pohjois-Satakunnan liikenneturvallisuusryhmä Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä	

	Liikennekasvatuksen lisääminen	Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä Palvelukeskukset ja sidosryhmät (mm. Liikenneturva, poliisi, ELY-keskus)	Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä
	Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteelliset toimenpiteet ja liikennejärjestelyt kuten uudet kevyen liikenteen väylät, korotetut suojatiet, hidasteet, saarekkeet sekä liittymä- ja ajokaistajärjestelyt	Kaupunkisuunnittelu/kaavoitus Rakennettu ympäristö / Kadut ja yleiset alueet	
	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Kaupunkisuunnittelu, Rakennettu ympäristö, Sivistyspalvelut / liikunta ja vapaa-aikapalvelut	
	Liikennemäärien ja nopeuksien seurantamittaukset (nopeusnäytöt) ja liikennekäytännön seuranta	Rakennettu ympäristö / kadut ja yleiset alueet	Nopeus- ja liikennemäärätilastot
	Koulujen saattoliikennejärjestelyjen kehittäminen	Kaupungin liikenneturvallisuusryhmä , Rakennettu ympäristö, Sivistyspalvelut / koulut	
Esteettömyyden edistäminen	Luodaan esteettömiä liikkumismahdollisuuksia	Kaavoitus ja liikenneväylien ja yleisten alueiden suunnittelu	
	Esteettömyys ja turvallinen liikkuminen huomioidaan katu- ja yleisten alueiden suunnittelussa ja hankkeiden toteutuksessa.	Rakennettu ympäristö/kadut ja yleiset alueet Julkiset ja yksityiset rakennuttajat	

	Katujen, kevyen liikenteen väylien ja yleisten alueiden kunto pyritään pitämään riittävän hyvällä tasolla.	Rakennettu ympäristö- tulosalue / Kadut ja yleiset alueet, Varsinais-Suomenelykeskus (valtion tiet) tiekunnat (yksityistiet)	
	Otetaan huomioon ikäihmisten kokemukset, näkemykset, toiveet ja tarpeet	Kaupunkisuunnittelu/ Rakennettu ympäristö	
	Huomioidaan esteettömyys, turvallisuus ja viihtyisyys liike-, toimitilojen ja asuntojen sekä asuin- ja muun kaupunkiympäristön suunnitteluvaiheessa	Kaupunkisuunnittelu, rakennettu ympäristö ja yksityiset ja julkiset rakennuttajat	
Rakennusten terveellisyys ja turvallisuus	Terveellisyys ja turvallisuus otetaan huomioon tilojen suunnittelussa, korjausten aikataulutuksessa ja kiinteistöjen ylläpidossa.	Rakennettu ympäristö / kaupungin rakennustoiminta ja kiinteistöhoito	
	Ennakoiva kiinteistöhoito	Rakennettu ympäristö/ Tilapalvelut	
	Jatkuva yhteistyö terveysvalvontaan, sisäilmatyöryhmän säännöllinen toiminta.	Terveysvalvonta Palvelukeskukset	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen
	Rakennuksen on täytettävä kantavien rakenteiden lujuuden ja vakauden sekä paloturvallisuuden perusvaatimukset.	Rakennusvalvonta	Rakennuslupa

Lähiympäristö koetaan viihtyisänä ja terveellisenä	Vesien ja pohjavesien suojele / pohjavesien hyvän laadun säilyttäminen talousveden käytön turvaamiseksi sekä pinta ja pohjavesien suojele yleisemmin Tietoisuuden lisääminen pohjavesialueilla toimittaessa	Terveysvalvonta, ympäristönsuojele, vesihuoltolaitos, kaavoitus, rakennusvalvonta, tekniset palvelut, sidosryhmät (mm. Puolustusvoimat, Metsähallitus)	Laatupoikkeamien määrä
	Ilmasto-ohjelman 2017 - 2025 ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukainen toiminta.	Tekniset palvelut ja muut palvelukeskukset, kaupungin ilmastotyöryhmä ja sidosryhmät	Raportointi ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen mukaisesti.
	Viranomaisyhteistyön lisääminen kaikessa suunnittelussa.	Sosiaali- ja terveystoimi, palvelukeskukset, sidosryhmät	
	Taidekehän kehittäminen ja virikkeellisen kaupunkiympäristön laadun edistäminen	Sivistyspalvelut/Kaupungin museo, Tekniset palvelut Kaupunkisuunnittelu	prosenttitaidehankkeet, toteutetut toimenpiteet
	Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä aiheutuvat ympäristövaikutukset mukaan lukien sosiaaliset vaikutukset. Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on edistää hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan terveellisen, turvallisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista	Kaavoitus	Yleis- ja asemakaavat

2) Terveelliset elintavat kansansairauksien ehkäisemiseksi

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvointia edistävien ruokailutottumusten tukeminen, erityisesti lapsilla ja nuorilla.	Terveydenhuollon ravitsemusohjauksen tehostaminen oppilaitosyhteistyötä vahvistamalla. Ohjaus ja neuvonta, varhainen puuttuminen.	Kaupungin ruokahuollosta vastaavat; varhaiskasvatus, koulut	Kouluterveyskysely / kouluaterian syöminen TEAvisari: Perusopetus / Osallisuus / Oppilaiden ja huoltajien vaikutusmahdollisuudet: Kouluruokailun järjestäminen. TEAvisari: perusope-tus / yhteiset käytän nöt / oppilasruokailu / yhteinen käytäntö osallistumisen seurannasta Oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä Sotkanet info ind. 5317
Liikunnallisuuden lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti vähän liikkuvien tavoittaminen ja liikkumiseen innos-taminen	Varhaiskasvatuksen liikuntaympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittäminen (Liikkuva varhaiskasvatus-ohjelman mukainen toiminta), varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttami-nen liikunnallisuuden tukemiseen.	Varhaiskasvatus yt. LIIKU/liikuntapalvelut	Osallistumen liikkuva varhaiskasvatushankkeen /hankkeen raportit

Perusopetuksen ja 2. asteen liikunnallisuuden edistämiseen tähtäävän toiminnan jatkaminen (Liikkuva koulu hankkeen toimintamallin jatkaminen mm.liikuntavälitunnit sekä harrastamisen Suomen mallin käynnistäminen kouluissa).	Koulut, harrastamisen Suomen malli.	Koulukohtainen vuosittainen raportointi liikkuva koulu -hankkeen toiminnan laadusta. Sotkanet info ind. 5316
Ikääntyneiden toimintakyvyn tukeminen liikkumisen keinoin (Voimaa Vanhuuteen mentoriohjelman tuki)	Liikuntapalvelut, sosiaali- ja terveydenhuolto, Voimaa vanhuuteen - vastuuhenkilö, vertaisohjaajat	Koulutettujen vertaisohjaajien määrä, toimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä, toimintakerrat
Kunnan ja kunnan alueella toimivien järjestöjen ja seurojen tarjoamien liikuntamahdollisuuksien markkinoinnin tehostaminen	Liikuntapalvelut (Kaupungin verkkosivut/sosiaalinen media), urheiluseurat	Kyselytutkimus joka 2. vuosi
Yleisen hyvinvointitietoisuuden lisääminen ja hyvinvointia edistäviin valintoihin kannustaminen kaikissa ikäryhmissä. Erialaisten kampanjoiden yhdistäminen eri tapahtumiin (mm. kävely- ja kuntotestien järjestäminen).	Hyvinvoinnin edistämisen tapahtumat (kuten Sydänviikko, Ehkäisevän päihdetyön viikko)	Järjestetyt tapahtumat/tapahtumiin osallistuneiden määrä.

	Liikunnan palveluketjun käynnistäminen Terveystieteidenhuollossa nimetty yhdyshenkilö liikunta-asioissa ja yhteys toimii hänen ja kunnan liikuntatoimen välillä. Liikuntapalvelut lähettävä taho: terveysasemat, työterveyshuolto Alkukartoitus: Liikuntaneuvola (lähetteen alkukartoitus, liikunnan suunnittelu, tilastointi, kontrollointi, liikuntapassi) Liikuntaneuvontaa toteuttava taho: Kunnanpalvelut, yksityiset palveluntarjoajat	Terveystoimi, neuvola, koulu- ja terveydenhuolto, liikuntatoimi, kolmas sektori, seurakunnat, yritykset	Liikuntaneuvonnan määrä, asiakastietojärjestelmät, TEAviisari
	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vanhempainillat hyvinvoinnin edistämisen teemoilla	Varhaiskasvatus, perusopetus	Hyvinvointiteemojen käsittely
Liikuntaneuvonnan vahvistaminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon elintapaneuvontaa	Liikuntapalveluiden ja sosiaali- ja terveystoimen välistä yhteistyötä tehostetaan ja huolehditaan saumattoman palveluketjun rakentamisesta. Tietoisuutta palveluketjusta lisätään henkilöstölle. Eri ikäryhmien neuvonnan ja liikunnan erityispiirteistä järjestetään koulutusta. Hyte-kouluttamista tuetaan	Liikuntapalvelut, terveystoimi	Liikunta ja elintapaohjauksen seuranta

3) Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lähipalveluiden turvaaminen	Lapsiperheiden riittävä resurssointi ml. kotiin annettavat palvelut	Vauva- ja pikkulapsiperhetyö, oppilas- ja opiskelijapsykologityö, oppilas- ja opiskelijälääkäripalvelu, puheterapia, lapsiperheiden kotipalvelu oppilashuolto	null
	Mahdollistetaan kaavoituksen avulla ikäihmisten asuminen lähellä palveluita.	Kaupunkisuunnittelu	Asemakaavat
Matala kynnyks puuttua syrjäytymiseen	Matalan kynnyksen palveluiden tarjoaminen	Etsivä nuorisotyö, Valtti-työpaja, sosiaalityö, seniorineuvola, oppilashuolto	Etsivän nuorisotyön ja Valtti-työpajan sosiaalisen vaikuttamisen mittari (Sovari).
	Moniammatillisen yhteistyön lisääminen, 3. sektorin mukaan ottaminen	aupungin ja sosiaali- ja terveystoimen eri toimijat, seurakunta, yhdistykset ja seurak	
Syrjimättömyys ja suvaitsevaisuus	Tiedottaminen, tietoisuuden lisääminen, muu asenteisiin vaikuttaminen.	Kaikki sosiaali- ja terveysalan toimijat.	
	Vähemmistöjen aktivointi		
Kuntalaisten mukaanotto palveluiden suunnitteluun	Kuulemiset, kyselyt		
Kunnassa toimii kunnanhallituksen tai kunnanvaltuuston asettama nuorisovaltuusto.	kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto	Nuorisopalvelut	Toiminnan toteutuminen

Kunta tekee liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi info ind. 5325	Kyselyjen laatiminen/liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut	Toiminnan toteutuminen Kyllä/Ei
--	---------------------------------------	------------------	------------------------------------

4) Työ- ja toimintakyvyn tukeminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Nuorisotyöttömyyden ehkäisy	Nuorten kesätyöllistymisen tukeminen		
	Nuorisotyön yhteistyö perusopetuksen ja 2. asteen oppilaitosten kanssa (sisältäen tiedonsiirron nivelvaiheissa).	Kunnan etsivä nuorisotyö (yhteistyöpalaverit ja tiedotus)	
	Koulun (2. aste) keskeyttäneiden terveystarkastusten ja palveluohjauksen tehostaminen	Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan kaikki 2. asteen opinnot keskeyttäneet nuoret, joista tulee Nuorisolain mukainen ilmoitus etsivään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyöntekijä etsii nuoren kanssa yhdessä oikea-aikaiset ja sopivat palvelut tukemaan nuoren opinto- ja työllistymispolkuja.	

Terveyttä tukevan ohjauksen, kuten liikuntaneuvonta lisääntyminen	Elintapaohjauksen lisääminen osana sosiaali- ja terveyspalvelujen ja liikuntapalveluiden toimintaa ja toimijoiden yhteistyötä (esim. Neuvokas perhe ja Voimaa vanhuuteen toiminta)	Neuvokas perhe – menetelmä, Voimaa vanhuuteen hanke VOIMAA VANHUUTEEN-liikuntaohjelman hyödyntäminen, liikuntapalvelut	Liikkumiskyvyn mittaukset kansainvälisesti hyväksytyin mittarein
	Elintapaohjauksen näkyväksi tekeminen viestintää tehostamalla	Sosiaali- ja terveystoimi, liikuntapalvelut	
Ikääntyneiden kaatumisten vähentäminen	Kaatumisriskin arvioinnin käyttöönotto riskiryhmän tunnistamiseen vastaanottokäynneillä ja muissa ikääntyneiden kohtaamisissa	Sosiaali- ja terveystoimi, seniorineuvolavastaanotot Sosiaali- ja terveystoimi, arvioinnit palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä	KaatumisSeula®-työkalujen Kaatumisvaaran arviointilomake ammattilaisille, itsearviointi (UKK-instituutti) Yksilöllisten vaaratekijöiden arviointi kaatumisvaaran suurentuessa
	Kaatumisen riskipaikkojen kartoittaminen kotihoidon asiakkailla	Sosiaali- ja terveystoimi, arvioinnit palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä	KaatumisSeula®-työkalujen Kaatumisvaaran arviointilomake ammattilaisille, itsearviointi. Yksilöllisten vaaratekijöiden arviointi kaatumisvaaran suurentuessa
	Esteettömyyden huomioiminen kaavoituksessa		

5) Päihteiden käytön ennaltaehkäisy sekä riippuvuusiäntäheuttamien haittojen vähentäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Päihteiden riskikäytön ja haittojen tunnistaminen. Varhaisen tuen tarjoaminen kaikille ikäryhmille	Puheeksiotto / mini-interventio laaja-alaisesti kaikissa toimintaympäristöissä	Kaupunki poikkihallinnollisesti, Sote esimiehet, Satasairaala, 3.sektori, Srk	Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-intervention kirjaamisessa toimenpidekoodit ovat käytössä
Varhaisen puuttumisen toimintamallit nuorten päihteiden käyttöön otetaan systemaattisesti käyttöön koko Satakunnassa (Valomerkkikeskustelut ja omin jaloin menetelmä)	Toimintamallien käyttöönotto ja ammattilaisten kouluttaminen	Kaupunki ja sote-organisaatio	Toimintamalleja toteuttavien kuntien määrä sekä toimintamallien käytön seuranta vuosittain kuntien hyvinvointiraporttien kautta
Paikallista alkoholi-, tupakka- ja rahapelipolitiikkaa (PAKKA) toteutetaan koko Satakunnassa	Ostokokeita tehdään joka toinen vuosi yhteistyössä oppilaistosten kanssa	Kunnat ja Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori	Toteutuneiden ostokokeiden määrä, kuntien vuosittainen hyvinvointiraportti
	Terassi- ja asiakasarviointien suorittaminen, joka toinen vuosi	Kunnat ja Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori	Toteutuneiden terassi- ja asiakasarviointien määrä, kuntien vuosittainen hyvinvointiraportti
	Päihdetilannekysely toteutetaan vuosittain kunnissa	Kunnat, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto	Kyselyn toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen
	Laaja-alaisen yhteistyön tekeminen eri viranomaisten kanssa	Kunnat, sosiaali- ja terveystoimi, poliisi, aluehallintovirasto, terveyden ja hyvinvoinnin laitos, pelastustoimi	Laaja-alainen yhteistyö toteutuu työryhmien ja tilaisuuksien kautta

	Terveysvalvonnan tupakkatuotteiden valvonta kaikissa myyntipisteissä. Tupakointikieltojen valvonta mm. koulujen alueilla.	Terveysvalvonta	Valvontasuunnitelman toteutuminen.
Nuorten humalahakuinen juominen, nikotiinituotteiden käyttö, laittomien huumeiden kokeilu ja rahapelaaminen vähentyy	Varhaisen puuttumisen toimin tamallien käyttäminen, Pakkatoimintamallin käyttö, päihdekasvatuksen kehittäminen, nuorten palveluiden kehittäminen, jalkautuvan työn kehittäminen ja lisääminen nuorten pariin, nuorten matala kynnyksen harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen ja taloudellinen tuki	Kunnat, Sote-esimiehet, sosiaalisetyhteisöt, kutentyöpaikat, harrastusyhteisöt ja (potilas)järjestöt, Sata-sairaala, poliisi, Srk, anniskelu- ja elinkeinotoimijat, Aluehallintovirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, nuorisopalvelut	Kouluterveyskyselyn tulokset, päihdetilannekyselyn tulokset, ostokokeiden tulokset, anniskelu- ja elinkeinotoimijoiden omavalvonnan parantuminen, valomerkki-keskusteluiden ja omin jaloin menetelmien tilastoinnit
Työikäisten ja ikäihmisten päihteiden käyttö ja rahapelaaminen vähentyy	Puheeksiotto / mini-interventio, Pakkatoimintamallin käyttö, matalan kynnyksen päihdeettömien tapahtumien ja toiminnan järjestäminen	Kunnat, Sote-esimiehet, sosiaalisetyhteisöt, kuten; työpaikat, harrastusyhteisöt ja järjestöt. Sata-sairaala, poliisi, 3. sektori, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, Srk, Aluehallintovirasto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos	Sotkanet, Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-intervention kirjaamisessa käytettävät toimenpidekoodit, hyvinvointikertomus/raportti
Haitoista viestitään tutkittuun tietoon perustuen yksilöiden ja yhteisöjen valintojen sekä sosiaali- ja terveyspolitiikan tueksi	Kuntalaisille välitetään tietoa alkoholin, tupakkatuotteiden, huumausaineiden ja rahapelaamisen haitoista ja riskeistä sekä niiden ehkäisemisen keinoista	Kunnat, Satakunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto, 3.sektori, Srk	Julkaisuiden ja tiedotteiden lukumäärä

Vanhemmuuden vahvistaminen	Perheen sisäisen vuovaikutushaasteiden tunnistaminen perheissä, joissa päihteiden riskikäyttöä	Kunnat, sote esimiehet, Satasairaala, 3.sektori, Srk	Kouluterveyskyselyntulokset, Lastensuojelun ja sosiaalihoitolain mukaiset palveluiden käyttö
	Puheeksiotto/mini-interventio	Kunnat, sote esimiehet, Satasairaala, 3. sektori, Srk	Sote organisaatioiden päihteiden käytön ja mini-intervention kirjaamisessa käytettävät toimenpidekoodi
	Päihdekuntoutuspalveluiden mahdollistuminen nuorille ja vanhemmille	Kunnat, sote esimiehet, 3. sektori	Päihdekuntoutuspalvelut on parantunut, Perhekuntoutus päihdeongelman perusteella ja päihdekuntoutus tilastotiedot kerätään tarkemmin.
	Vanhempien tiedon lisääminen päihteistä, sosiaalisesta mediasta, seksuaalisuudesta	Kunnat moniammatillisesti ja poikkihallinnollisesti, vanhempainyhdistykset, 3.sektori, Srk	Kouluterveyskysely

6) Kulttuurihyvinvoinnin ja hyvän mielenterveyden edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
---------	----------------------------	-----------	-------------------

Taiteen ja kulttuurin käyttö hoitotyössä ja kuntoutuksessa. Tasa-arvoiset mahdollisuudet saavuttaa taide- ja kulttuurikokemuksia.	Erialaisten stressiä lieventävien ja kuntoutumista edistävien menetelmien kehittäminen. Henkilöstökoulutus taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksista ja menetelmistä. Tarjotaan maksuttomia tai edullisia kulttuurin ja vapaa-ajan osallistumismahdollisuuksia.	Eri sote-organisaatioiden johto ja henkilökunta yhdessä potilasjärjestöjen, taide- ja kulttuuritoimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa.	Kuntien hyvinvointikertomukset. Sosiaali- ja sairaanhoidon sekä kuntien- ja kulttuuritoimien toimintasuunnitelmat Seurataan: Taiteen ja kulttuurin vaikuttavuutta, henkilökunnan työtyytyväisyyttä ja asiakkaiden palvelutyytyväisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toteutunut toiminta. Tea-viisari -tiedonkeruun tulokset.
Taiteen ja kulttuurin käyttö nuorten aikuisten elämän tukemisessa sekä etsivässä nuorisotyössä	TE- ja mielenterveyspalveluiden kanssa yhteistyössä toteutettava toiminta, jossa taide ja kulttuuri ovat välineinä oman elämän etsimisessä ja elämänhallinnan tukemisessa.	TE- ja mielenterveyspalveluiden ja sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä nuoriso- ja kulttuuripalveluiden johto taide- ja kulttuurilaitokset ja kolmas sektori	Kuntien hyvinvointikertomukset, sote- ja TE-palveluisen sekä eri yhteistyökumppaneiden toimintasuunnitelmat. Seurataan: Kävijämääriä ja palvelutyytyväisyyttä sekä toiminnan vaikuttavuutta.
Taiteen ja kulttuurin käyttö sosiaali-, terveys- ja mielenterveyshuollon työssä	Tarvelähtöisten kulttuurihyvinvointipalveluiden kehittäminen. Taide- ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen ihmisille ja ryhmille, jotka eivät jostain syystä pääse niiden lähelle. Taidetoiminta osana syrjäytymisen ehkäisyä. Sosiaali- ja terveyspuolen ihmisille tietoa ja koulutusta taide- ja kulttuuripalveluista ja niiden merkityksestä.	Eri institutioiden yhteistyönä: Sosiaali-, sairaanhoidon, mielenterveystyön, vankeinhoito- ja maahanmuuttajatyön johto ja henkilökunta yhteistyössä kulttuuri-, museo- ja kirjastopalveluiden sekä sivistys- ja nuoristotoimien sekä kolmannen sektorin kanssa	Kuntien hyvinvointikertomukset. Sosiaali- ja sairaanhoidon sekä kuntien sivistys- ja kulttuuritoimien toimintasuunnitelmat. Seurataan: Toiminnan vaikuttavuutta ja laatua sekä osallistujien määrää.

Omaehtoisen taide- ja kulttuuri-toiminnan kannustaminen ja tukeminen jokaiselle ikäkaudelle. Harrastusmahdollisuuksien takaaminen sekä matalan kynnyksen ko-keilujen mahdollistaminen	Ihmisillä oltava mahdollisuus saada olla sekä tekijöitä että kokijoita. Tilojen varmistaminen omaehtoiseen taide- ja kulttuuritoimintaan. Järjestetään erilaisia edullisia tai maksuttomia mahdollisuuksia harrastaa taidetta tai kulttuuria. Erilaisia kannustimia kulttuuripalveluihin hakeutumiseen, esim. Kulttuurikaverit, Aktivipassi, Kimmokeranneke ja / tai Kaiku-kortti	Kaupungin hyvinvointiryhmä, kulttuuripalvelut, järjestöt yhteistyössä taidelaitosten, taidealan ammattilaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Vapaaehtoistyö	Hyvinvointikertomus ja -raportit sekä vastuussa olevien eri yhteistyökumppaneiden toimintasuunnitelmat Seurataan: harrastustoiminnan toteutumista, tiloja ja niiden käyttömääriä sekä toiminnan laatua
Matalankynnyksen kohtaamispaikat lisääntyvät.	Uusien kohtaamispaikkojen perustaminen ja olemassaolevien vahvistaminen	Kaupunki, kolmas sektori, seurakunta, yritykset	Seuranta ja tilastointi; kaupungin ja muiden toimijoiden päätökset; ennakkoarviointi.
Lapsistrategian toteutuminen, osallisuuden ja oppimisen osa-alue; lasten ja nuorten tasa-arvoinen ja yhdenmukainen oikeus kulttuuriin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen varhaiskasvatukseen, koulujen, kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelujen välisen paikallisen kulttuurikasvatuksen tueksi.	Sivistyspalvelut	Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteiden mukaisen toiminnan toteutuminen. Kaupungin hyvinvointikertomus ja -raportit

7) Talous ja työllisyys

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Työllisyyden parantaminen	Yhteistyön tehostaminen eri tahojen (Sosiaali- ja terveystoimi, TE-toimisto, oppilaitokset, yritykset) kanssa. TYP-toiminta.	Elinkeinopalvelut, työllisyys - palvelukokonaisuus, hankerahoitus elinkeinoelämän kehittämiseen	Työttömyysaste

	Pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen	Kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus	Työmarkkinatuen kuntaosuudet
Vahva toimijuus työllisyysasioissa TE-palvelut2024 -uudistuksessa	Osallistuminen ja vaikuttaminen muutosprosessissa ja valmistelutyössä	Johtoryhmä, sidosryhmät	

8) Tasapainoinen talous

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti	Tunnetaan palvelujen kustannukset ja vaikuttavuus.	Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset	Toiminta- ja vuosikatteen kehitys. Palvelujen kustannusvertailut ja vaikuttavuuden arviointi.
	Henkilöstö-, talous-, materiaali- ja energioresurssien tehokas käyttö	Koko henkilöstö	
Investoinnit tehdään palvelutuotantoa tukevasti ja talouden tasapaino huomioiden	Investointien ja niiden rahoituksen ennakointi ja suunnittelu.	Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset	Kaupungin lainakanta ja investointisuunnitelma
Kaupunkikonserni toimii kustannustehokkaasti kaupungin palvelutuotantoa täydentäen	Palvelujen kustannusrakenteen seuraaminen ja rahoituksen hallinta.	Konsernijohto	Konsernin lainakanta/kumulatiivinen ylijäämä. Takausten määrä.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

8 Suunnitelman laatijat

Vuoden 2022 hyvinvointiraportti on laadittu yhteistyössä Kankaanpään kaupungin hyvinvointityöryhmän kanssa. Kertomuksen ja suunnitelman laadintaan ovat osallistuneet hallinto- ja henkilöstöjohtaja Anna Vanhahonko, tekninen johtaja Marja Vaajasaari, rakennustarkastaja Ilkka Vainionpää, rehtori Kari Kähkönen, kirjastotoimenjohtaja Marjut Tiisala, varhaiskasvatusjohtaja Maria Saimala sekä terveysvalvonnan johtaja Laura Juhantalo. Työryhmän puheenjohtajana toiminut sivistysjohtaja Heikki Kiviniemi ja sihteerinä hyvinvointi- ja liikuntakoordinattori Ilari Köykkä.

9 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

KULTVAP xx.xx.2023 § x

KHALL xx.xx.2023 § xx

KVALT xx.xx.2023 § xx

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua: xx.xx.2023